

Dve soli brez imen

MARJAN KEMPERLE

Slovenski nižji srednji soli Frana Levstika s Proseka in Frana Erjavca iz Rojana od danes ne obstajata več! Solski poslopji se stojita, v razredih čakajo klopi na dijake, profesorji bodo za katedri poučevali tudi v letosnjem solskem letu, a ko se bo pouk iztekkel, ne bodo dijaki prejemale več spričeval, iz katerih bi bilo razvidno, da so dokončali prvi, drugi ali tretji razred na solah Frana Levstika oziroma Frana Erjavca. Sol s tema imenoma od danes ni več. Iz uradnega seznama nižjih srednjih sol v Italiji ju je izbrisal odlok ministra za solstvo Giancarla Lombardija o racionalizaciji solske mreže.

Solske oblasti, v Rimu in v Trstu, so od aprila sem, ko je bil odlok podpisan, ponavljale, da se na solah ne bo prav nič spremenilo: da bo pouk še naprej redno potekal v sedanjih solskih poslopjih; da bodo profesorji ohranili svoja delovna mesta; da bo število razredov nespremenjeno. Edino ravnatelja in tajništva ne bo več, so skušale zmanjševati pomen in domet ukrepa.

Pozabile so, seveda, povedati tisto najvažnejše. Da bosta soli ostali brez imena.

Slovenci v Italiji dobro vemo, kako se temu streže. V preteklosti so nam s spreminjanjem in nepriznavanjem imen že bridko postregli. Zato smo, verjetno, tako občutljivi, ko gre za naša imena, pa naj bodo to imena posameznikov, krajev, institucij ali ustanov.

Kaj bi rekel gospod minister za solstvo Giancarlo Lombardi, ko bi mu kar na lepem ukinili ime?

Kaj bi rekel gospod tržaški solski skrbnik Vito Campo, ko bi tudi on nekega dne izvedel, da je ostal brez imena?

Odgovorila bi, da je to nemogoče. Da ni nikjer zakona, ki bi to predvideval.

In že smo pri stvari. Nikjer ni zapisano, da je mogoče mednarodno zaščiteni nižji srednji soli na Proseku in v Rojanu ukiniti z ministrskim odlokom. Pač pa zakon št. 1012 iz leta 1961 predvideva, da je za to potreben vsaj odlok predsednika republike.

Včeraj smo na tem mestu pisali o vaseh tržaške občine, ki so končno dobile svoje ime. Včeraj je bil tudi dan, ko sta slovenski soli se zadnjic lahko uradno uporabili svoji imeni. Skratka: včeraj smo nekaj pridobili, danes nekaj izgubili. Težko je biti Slovenec v državi, ki se imenuje Italija.

Štirinajst mrtvih v španskem rudniku

MADRID - V španski pokrajini Asturias se je včeraj zjutraj pripetila huda nesreča, ko je v premogovniku prislo do eksplozije plina, kar je porušilo dobršen del jaskov. V nesreči je umrlo 14 rudarjev, od teh 10 Spancev, stiri pa so prihajali iz Ceske. Trupla ponesrečenecv so spravili na površje, nesreča se je namreč zgodila v globini 400 metrov, komaj po nekaj urah. V vsej pokrajini so proglasili 3-dnevno žalovanje.

Na 13. strani

Železarno so končno rešili

TRST - Z enodnevno zamudo, ki jo je povzročil zaplet s sindikalnim dogovorom, so včeraj podpisali pogodbo o prodaji skedenjske železarne jeklarski grupi Lucchinija, ob kateri bo za tradersko dejavnost skrbela družba Bolmat.

Po notarski obveznosti je bilo v deželni palači srečanje z novim lastnikom v navzočnosti tudi predsednice Guerrove, zupan Illyja in prefekta Moscatellija.

Na 5. strani

BOSNA / UNIČILI SO VEČINO OD 90 CILJEV S TEŽKIM OROŽJEM

Novi napadi Natovih letal na srbske položaje

Mladić kljub temu ukazal napad na bihaško enklavo

SARAJEVO - Natova letala so včeraj znova napadla srbske položaje okrog bosanske prestolnice. Ameriski in francoski lovci so uničili večino od 90 ciljev na 23 krajih, kjer so Srbi vkopali svoje težko orožje. Kljub temu je Ratko Mladić zavnil zahteve po umiku težkega orožja iz okolice Sarajeva in ukazal napad na bihaško enklavo.

Predstavniki ZN so povedali, da so imeli Srbi na začetku akcije Nata in ZN okrog Sarajeva »nekaj sto« kosov težkega orožja, vendar so najbolj smrtonosne pokole v bosanski prestolnici povzročil minometalci, ki jih je mogoče prevazati celo v avtomobilskem prtljajniku. Tako ni čudno, da je topovom britansko-francoskih enot za hitro posredovanje že prvi dan zmanjkalo ciljev. Vso pozornost so posvetili iskanju sestreljenih francoskih pilotov in petih evropskih opazovalcev, ki so jih razglasili za mrtve, za njihovo smrt obtožili Srbe in jih zvečer nasli ne-

poškodovane.

Ker se bosanski Srbi niso hoteli odzvati na zahteve Združenih narodov, je to vlogo prevzel kar srbski predsednik Slobodan Mi-

losević. To je povzročilo zadovoljstvo v Zagrebu, kamor je včeraj s svojim mirovnim nacrtom prišel ameriški mirovni posrednik Richard Hol-

brooke. Hrvaski predsednik Tudman je po pogovorih napovedal, da bo z iloskim tramincem že prihodnje leto nazdravljal v Vukovarju.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Zamenjava na Občini Trst

Dosedanjega odbornika za gospodarstvo Eugenia Del Piera, ki je bil imenovan za predsednika podjetja Acega, je nasledil ekonomist prof. Fabio Neri.

Stran 5

Plezalec padel s stene

Med prostim plezanjem po steni na obalni cesti pod Krizem je 30-letni Sovodenjecan padel in si »samo« zlomil nogo.

Stran 6

Začetek Drage mladih

S predavanjem prof. Mance Kosirjeve o medijih se je včeraj v parku Finzgarjevega doma na Opcinah pričela Draga mladih.

Stran 6

Bolnišnice - sindikati terjajo odgovor

Ne glede na lokacijo goriske bolnišnice CGIL/CISL/UIL terjajo jasne odgovore in jamstva.

Stran 8

Narašča protest uslužbencev

Usluzbenci spediterskih podjetij napovedujejo ostre oblike protesta zaradi novih predpisov o carinjenju.

Stran 8

RIM / PO OGORČENI REAKCIJI POLITIČNIH KROGOV

Rai ne bo plačala Priebkeju honorarja

Nacističnemu zločincu je TG3 obljubil 50 milijonov lir za ekskluzivni intervju

RIM - Po protestih iz političnih in novinarskih krogov je Rai sklenila, da ne bo plačala 30.000 dolarjev (50 milijonov lir) nacističnemu zločincu Erichu Priebkeju, ki mu jih je TG3 obljubil za ekskluzivni intervju.

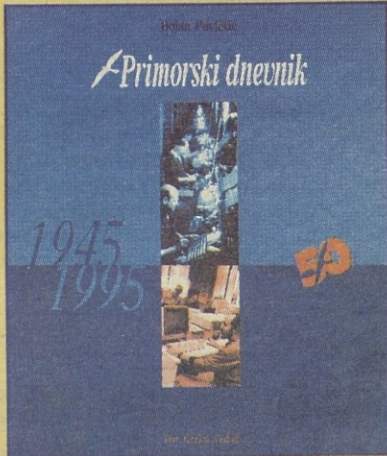
Odgovorna urednica tretjega televizijskega dnevnika Daniela Brancati je branila odločitev, da ponudi Priebkeju denar za intervju, ker je menila, da gre za pomemben dokument, saj naj bi zločinec razkril marsikatero nepoznano ozadje medvojnega dogajanja v Rimu.

Zvečer je Priebkejev odvnetik demantiral, da bi bil bivši esesovski oficir zahteval denar za intervju.

Na 3. strani

Zbornik Primorski dnevnik 1945 - 1995

je naprodaj v uredništvih
Primorskega dnevnika,
ob delavnikih:
v Trstu od 10. do 14. ure
v Gorici od 9. do 12. ure

Udarec za naše šolstvo

Nizji srednji soli Frana Levstika na Proseku in Frana Erjavca v Rojanu sta od danes, ko se zacena novo solsko leto 1995/96, »oddeljena oddelka« nizje srednje sole Srečka Kosovela na Opcinah oziroma nizje srednje sole Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu. Tako je z znanim aprilskim odlokom o racionalizaciji solske mreže odločil minister za solstvo Giancarlo Lombardi.

Na 6. strani

DALMINE / ŠKDANDAL S ČRNIMI SKLADI

Jeklarska družba zavrača obtožbe

Poleg sodne tudi borzna preiskava zaradi padca delnice - Agip: Cevi so brezhibne

RIM - Danes popoldne se bo sestal upravni svet družbe Dalmine, ki sodi v okvir Irijevega holdinga Ilva, ki je že nekaj časa v likvidacijskem postopku. Na dnevnem redu je razprava o suspenziji pooblaščenega upravitelja družbe Sergio Noceja, ki jo je odredilo sodstvo po odkritju poneverb in crnih skladov, kakor tudi sprejem ukrepov, ki naj bi podjeto zagotovili upravno kontinuiteto.

Kot se dogaja vselej v podobnih primerih, je komisija za nadzor nad milansko borzo Consob odredila preiskavo, da bi preverila, ali se v ozadju strmoglavljenja delnice Dalmine, do katerega je prišlo v sredo (po prvi tehnični suspenziji je vrednotnica izgubila skoraj 9 odstotkov), morda skrivajo nepravilnosti pri dotoku informacij na borzni trg in nezakonite spekulacije na račun delnice. V tem pogledu gre dodati, da je bila tiskovna konferenca preiskovalcev v sredo se v času odprtja trga, kar je povzročilo veliko kritik, nek dnevnik pa je povrh imel novico o preiskavi v Dalmineju že isti dan.

Dalmine je na trgu že kakih dve leti,

po prvem neuspelem javnem natečaju za prodajo pa je bila izbana metoda zasebnih pogajanj, nad katero se je zdaj zgrnila teža sodne preiskave. Ogrožen je tudi prestiž, ki si ga je podjetje pridobilo v dolgih letih, v katerih mu je uspelo postati vodilno na področju proizvodnje visokotehnoloških jeklenih cevi. Po ugotovitvah preiskovalcev je vodstvu podjetja uspelo zbrati pet milijard lir crnih skladov, do katerih so prišli s ponarejenimi fakturami za približno 25 milijard. S tako pridobljenim denarjem naj bi nato podkupili nekatere inspektorje, odgovorne za kontrolo cevi, ki naj bi potem izdali dokazila o njihovi brezhibnosti brez potrebne kontrole. Ilva je to obtožbo odločno zavrnila, čes da so cevi brezhibne, kar zagotavlja že sama avtomatična kontrola visokokvalitetnega proizvoda, kar je včeraj potrdila tudi naftna družba Agip. V njenem sporočilu je zapisano, da so cevi znamke Dalmine, ki jih uporablja za svoje naprave, popolnoma varne, kar zagotavlja tudi nadzor, ki ga družba sama po nakupu cevi.

ČRNA KRONIKA / V VASICI NORMA PRI LATINI

Trojni umor, da bi prikril krajo kokoši

Morilec je 21-letni kovaški vajenec Simone Cassandra

Kraj, kjer je mladi morilec zakopal trupla svojih žrtev (Telefoto Ap)

to, ker so vse tri osebe vedele za resnico. Starec je namreč v kraju sodeloval, fanta pa sta bila prijatelj zločinca, ki jima je skrivnost zaupal. Ko bi ga ne karabinjerji zasacili, se Simone ne bi ustavil. Na vrsti je bil namreč Francov brat Emanuele, ki je prav tako vse vedel. Mladenec je svoje žrtve povabil v odmaknjene kraje in jih tam pobil s kosom zezeza. Simone Cassandra je namreč po opravljenem vojskem roku pomagal očetu, ki je kovač, in si je pri njem tudi priskrbel železni drog. Prvi umor je zagrešil 13. julija, naslednega 29. julija, zadnjega pa 27. avgusta.

Norma je te dni seveda v središču vsedržavne kronike. To je zelo mirna vasica, ki jo je grozljivi trojni umor presunil in zbegal. Zadnji krvavi dogodki so se tu pripetili v daljnih petdesetih letih. Morilcevi znanci in prijatelji so povedali, da je bil Simone prijazen fant, ki je rad iskal nova prijateljstva in ni družini nikoli povzročal preglavic. Nihče si ni mislil, da bi lahko bil zločinec. Prijatelji so ga večkrat slišali govoriti o kosu zezeza. Pogosto je tudi pravil, da ve, kje se nahajajo trupla. Nihče pa ga ni jemal resno, mislili so, da se le sali. Morda je k temu prispevalo tudi dejstvo, da je bil dusevno moten. Edino, kar je mladenec izjavil preiskovalnemu sodniku in karabinjerjem, ki vodijo preiskavo, je, da je storil nekaj grdega. Zal mu je samo za otroka. Za ostala dva ne, ker sta ga izsiljevala.

RIM / POLITIČNA SCENA

Fini: Po finančnem zakonu takoj predčasne volitve

RIM - Kartel svoboscin je pripravljen podpreti strog in dosleden finančni zakon, vendar samo pod pogojem, da bo to zadnje dejanje sedanje zakonodajne dobe in da bodo takoj potem Italijani poklicani na volišca. Tako je povedal včeraj novinarju Raia Brunu Vespi predsednik Nacionalnega zavezništva in drugi človek v Kartelu Gianfranco Fini.

Fini je zavrnil predlog tajnika DSL Massima D'Aleme, da bi zakonodajno dobo spremenili v ustavodajno. Po njegovem mnenju so razlike prevelike (NZ se zavzema za predsedniško republiko, leva sredina vztraja pri parlamentarni), da bi lahko našli skupni imenovalec in da bi lahko dogovorno spremenili ustavo.

Zaradi tega se Fini zavzema za skorajšnji razpust parlamenta in odobritev finančnega zakona poguje z določitvijo datumov volitev. »Nihče naj si ne dela utvar, da bo Kartel glasoval za finančni zakon, ne da bi vedel, kaj se bo zgodilo potem,« je rekel Fini.

Predsednik NZ tudi vztraja, naj bo Silvio Berlusconi kandidat Kartela svoboscin za premiera, noče pa sedanega predsednika vlade Lamberta Dinija.

GIBANJA / PO PODATKIH OECD ZA LETO 1993

Davčni federalizem še v povojih

Od krajevnih davkov komaj 3,7% skupnega davčnega priliva

RIM - Z novim finančnim zakonom naj bi prišlo do odločnejšega koraka v smeri davčnega federalizma, ceprav dohajanje ostalih industrijsko razvitih držav na tem področju ne bo lahko. Davčni priliv, ki ga zberejo krajevnice uprave, dosega namreč v Italiji komaj 3,7 odstotka skupnega priliva, vključno s socialnimi in zdravstvenimi prispevki. Med 24 državami članicami OECD so samo tri take, ki po centralizmu presegajo Italijo: Grčija, Irska in Nizozemska.

Podatki OECD se nanasajo na leto 1993, ravno tisto, ki je Italijanom prinesla nov občinski davek na nepremičnine (ICI) in kateremu ni sledil več noben poskus davčne decentralizacije. OECD je Italijo uvrstil v skupino tim. unitarnih držav, kjer povprečna teža krajevnih davkov dosega 12,2 odstotka,

državni davki predstavljajo 62,8, socialni prispevki pa 24,5 odstotka dohodkov v državno blagajno, medtem ko gre za prispevke nadnacionalnim institucijam (v prvi vrsti EU) 0,8 odstotka davčnega priliva. V federalno urejenih državah pa vlada računa na 43,4 odstotka dohodka od davkov, dezele na 21, občine pa na 10,4 odstotka.

Na lestvici, ki meri davčni federalizem unitarnih držav, je Italija sicer na repu, vendar le kaže znake postopnega decentraliziranja dajatev: od leta 1975, ko so krajevni davki predstavljali komaj 0,9 odstotka davčnih prihodkov, so se leta 1985 povisali na 2,3 odstotka, deset let kasneje pa, kot rečeno, na 3,7 odstotka. V 18 letih se je tako iztrzek krajevnih blagajn povečal skoraj 100 krat in presel od 325 milijard na 17.856 milijard lir.

LATINA - Zaradi kraje 150 pisancev je zagrešil tri umore. To naj bi se skrivalo za srhljivo zgodbo, ki je včeraj presunila Normo, vasico s štiri tisoč prebivalci nekaj kilometrov od Latine. Pisance je morilec ponoči ukradel krajevemu zivnorejcu in nameraval preprodati perutnino v drugo vas. Potem pa je prišlo do spora s starejšim možakarjem, ki jih je nameraval odkupiti. Žrtvi 21-letnega Simoneja Cassandre sta poleg tega, Francesca Belmonteja (63 let), postala se 17-letni Franco Giordano in komaj 12-letni Edoardo Novata.

Do presunljive izpovedi je prišlo po dolgih urah zasliševanja, ko je mladenec raziskovalcem povsem mirno priznal zločine. Moril naj bi za-

TRENDI / PO PODATKIH IZ KONJUNKTURNE RAZISKAVE ZDRUŽENJA FEDERMECCANICA

Kovinarjem se do konca leta obeta trideset tisoč novih delovnih mest

Proizvodna rast kovinarskega sektorja se končno pozna tudi pri zaposlitvi

RIM - Iz najnivejše trimesečne raziskave združenja kovinarskih podjetnikov Federmeccanica izhaja, da zaposlenost v tej industrijski veji raste in da bi se moralo letošnje leto končati z več kot 30 tisoč novimi delovnimi mesti. Ugodne novice pa zadevajo tudi delavce, ki so v režimu dopolnilne blagajne in ki se morali postopoma vračati na svoja delovna mesta, kot se je v prvem polletju letos že zgodilo za približno 50 tisoč zaposlenih.

Podatke iz raziskave je predsednik Federmeccanice Bruno Soresina pospremil z ugotovitvijo, da se je po štirih, petih letih globoke krize kažejo prvi pomenljivi znaki zagona in z njim tudi zaposlovanja. Po boomu v prvih mesecih leta, ko se je proizvodna rast povzpela tudi do 5 odstotkov, se je stopnja rasti ustalila pri odstotku, v prvem polletju pa se je obseg proizvodnje z oziroma na enako lansko obdobje povečal za 11,3 odstotka. Vzporedno se je znižala uporaba socialnih blazilcev, in to za kar 70 odstotkov v primerjavi s prvim polletjem lani za redno

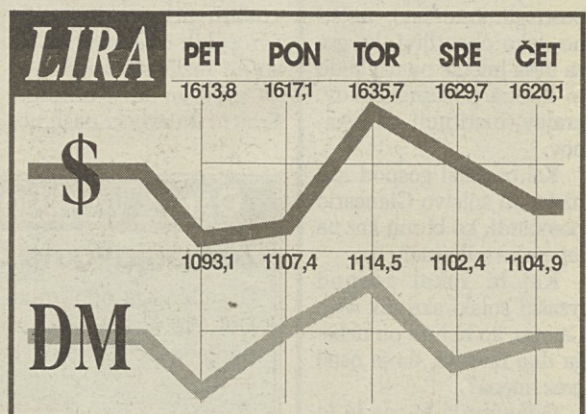
dopolnilno blagajno (kot posledico konjunkturne krize), medtem ko se je uporaba izredne dopolnilne blagajne (zaradi strukturne krize) zniževala nekoliko manj strmo (-18 odstotkov). Kar zadeva podatke o zaposlenosti, kažejo gibanja v podjetjih z več kot 500 zaposlenimi v prvih petih mesecih letos 1,7-odstotno rast v primerjavi z lanskim letom. Najbolj, za 2,25 odstotka se je povečalo število delavcev, število uradnikov pa je poraslo za 0,2 odstotka. Zelo uspešno je tudi izvozno gibanje, saj se je prodaja v tujino v prvem petmesečju povečala za 25 odstotkov, presežek izvoza nad uvozom pa je dosegel 15.200 milijard lir (v enakem obdobju lani je znašal 13.400 milijard).

Po raziskavi Federmeccanice se je letna stopnja rasti cen kovinarskih proizvodov v trimesečju april-junij ustalila pri 8 odstotkih, če pa se bo lira še naprej krepila ali se celo vrnila v evropski monetarni sistem - kot si je želel predsednik Soresina - bo to imelo zelo ugodne posledice na notranjo dinamiko cen.

Pri Fiatu v Cassinu delovne sobote

CASSINO - V Fiatovi tovarni v Casinu bodo septembra delali tudi stiri sobote, da bodo izdelali 2.500 vozil novih modelov bravo in brava, ki jih trg pričakuje z veliko nestrpnostjo. Na dan jih izdelajo približno tisoč, od 3. do 16. septembra, ko bosta »dvojčka« pršla v prodajo, pa se bo v Cassinu zvrstila tudi cela serija posvetov, razstav in prireditev, namenjenih prav lansiranju brava in brave.

Vrhunec bodo prireditve dosegle 10. septembra s predstavitvijo modelov, zvečer pa bo v Fiatovem sportsnem centru koncert Renza Arboreja. Odlocitev Fiata, da bodo brava in bravo izdelovali v Cassinu, so sindikati pozdravili kot potrditev o strateski vlogi tega »južnjakega« obrata, delovne sobote pa so po njihovi oceni znak, da se sirijo tudi zaposlitvene možnosti za širše območje juga države, kjer posledic novega gospodarskega zagona sicer se ni čutili.

ADRIA
 ADRIA AIRWAYS
 SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:
 • ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
 • prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
 • ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
 • ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

RAI / OSTRÁ POLEMIKA

Rai je ustavil plačilo hororarja Erichu Priebkeju

Nacističnemu zločincu je
TG3 obljubil 50 milijonov lir

RIM - Ali si bo nacistični vojni zločinec Erich Priebke, ki je eden od storilcev pokola v Ardeatinskih jamah pri Rimu, plačeval odveta z denarjem italijanske javne radijske in televizijske službe Rai? To je vprašanje, zaradi katerega je dnevnik tretje televizijske mreže Raia, ki ga vodi Daniela Brancati, spet v vrtincu polemik.

Prvi je novico o tem, da je TG3 placal, ali vsaj obljubil Priebkeju 30.000 dolarjev (okoli 50 milijonov lir) za intervju, je bil predsednik parlamentarne komisije za nadzorstvo nad Raiem Marco Taradash, ki je tudi zahteval, naj upravni svet podjetja izplačilo prepeči.

Novico je v sredo zvečer najprej delno potrdil posebni odposlanec dnevnika Sandro Ruotolo, ki je dejal, da je bil osebno v vsej zadevi samo posrednik, nato pa se odgovorna urednica Daniela Brancati, ki je sicer poudarila, da je bil denar Priebkeju samo obljubljen in ne izplačan. »Če bo upravni svet podjetja nasprotno mnenja, denar ne bo izplačan,« je izjavila Brancati. Odgovorna urednica je branila lastno izbiro s trditvijo, da je intervju z nacističnim vojnim zločincem, ki je soodgovoren za pokol nekaj stotin talcev v Ardeatinskih jamah pri Rimu in ki bi mu italijanska pravica sedaj hotela soditi, izrednega pomena. Dodala je tudi, da je v pogovoru z Ruotolom (in-

tervju je bil ekskluzivni) nacistični zločinec priznal umor enega od jetnikov, povedal, da je bil po vojni večkrat v Italiji in osvetlil marsikatero nepojasnjeno plat medvojne dogajanja v Rimu. Dodala je, da je v Evropi plačevanje ekskluzivnih intervjujev ustaljena praksa.

Sele po protestih Taradasha, predsednika iste komisije Maura Paissana in rimske zidovske skupnosti, je Brancati včeraj popoldne povedala, da je v dogovoru z generalnim direktorjem podjetja zaustavila izplačilo obljubljenih vsot in Priebke denarja ne bo dobil. Kritikom je ostro očitala, da so poudarjali predvsem to finančno plat, medtem ko so povsem prezrli vsebinsko plat intervjuja in novosti, ki jih je Priebke povedal. (Med temi je tudi dejstvo, da je bil po koncu vojne nekajkrat v Italiji)

Intervju s Priebkejem je imel takojšen odmev, saj kaže, da sta ga že naročili francoska in nemška televizija. Z gospodarskega vidika bi se intervju lahko spremenil za Rai v biznis. V podjetju pa si nihče ni postavil moralnega vprašanja, ali se lahko služi s takim intervjujem, predvsem pa se ni nihče vprašal, ali je umestno plačati nacističnega vojnega zločince, da pristane na intervju. Sele ko je izbruhnil skandal, se je Rai umaknil. In to na najslabši način, tako da je prelo mil obljubo.

BENETKE / FILMSKI FESTIVAL

Voda kot glavni skupni imenovalec

Največ pozornosti je vzbudil Kevin Costner,
prvi resnični zveznik na letošnjem festivalu

BENETKE - Zdi se, da je na letošnjem festivalu voda zelo aktualen element. Za Benetke je to povsem naravno dejstvo, ceprav imajo zaradi vode prebivalci mesta kopiso problemov. »Waterart« je že postala umetniška zvrst, ki so ji Benetke najljubši cilj. Pravkar je v palači Querini Dubeis na ogled znani Kodeks Leicester Billa Gatesa (njegov prejšnji naziv je bil Kodeks Hammer), v katerega je Leonardo da Vinci vtisnil podobe, vtise in misli o naravi, tezi in gibanju vode. Denzel Washington, protagonist Scottovega »Crimson Tide-a« priplul do Lida na Lido kar na krovu italijanske podmornice, včeraj pa je o vodi tematiziral samozvani ekološki (zaradi Mururoe si neprevidno drzno reči - aktualni) film »Waterworld« Kevina Reynoldsa. Z njim je z druge strani oceana prispel v benesko laguno presenetljivi Hollywood. Reflektorji so bili uprti predvsem v protagonista filma Kevina Costnerja (na telefoto Ap ob prihodu na Lido), prvega pravega zvezdnika na letošnjem festivalu. Film je že vsaj eno leto tarca neusmiljene obrekovalne kampanje. Pravijo, da je predrag, pretiran, brezpogojno grd. Benesku ob-

cinstvu pa je bil film vseh. Costner je znal povedati, da je predmet napadov on sam, ne film, razlog zanje pa naj bi bila nepotesljiva hollywoodska »zver« - nevoščljivost. Kako pa bi lahko bilo drugače. Redkim je dano, da na zasiednem trzišču uresnicijo tako klasičen akcijski film v megalomanskem merilu. Prerokovanje apokalipse pa je vsakakor blago, ki gre dobro v promet.

Tudi v filmu »Sin remitente« (Brezi-mno pismo) Mehikanca Carrere ne manjka vode v obliki dežja in mehikansko sonce in sombrero sodi do sledi le v bajke. Film pripoveduje o občutljivem osamljenem starcu in neobčutljivem dekletu. Delo je izredno, silno, dramatsko učinkovito ob nevsiljivi dovršeni režiji. Manj izpiljen, ne pa zato manj prepričljiv, je bil film »Nothing personal« Irca Thaddeusa O'Sullivan. Govori o ljudeh, ki jim je irska civilna vojna v Ulsterju likvidirala zasebno življenje. Emotivni film, ki je bil narejen v piclih petih tednih in z omejenimi sredstvi male produkcijske hiše, je bil po vsebini in obliki »-Waterworldov« kontrast. In David je vnovic premagal Golijo.

Igor Devetak

NOVICE

Dini je vseh Italijanom

RIM - Italijani so se kar zadovoljni z vlado Lamberta Dinija. Tako izhaja iz ankete, ki jo je za tednik Panorama pripravil raziskovalni zavod Cirm. Po oceni skoraj polovice anketiranih (41 odstotkov vzorca, ki je stel 1.007 ljudi) je Lamberto Dini znatno boljši premier od Silvia Berlusconija (zanj je glasovalo 26 odstotkov anketiranih) in Romana Prodijsa (18 %). Zaupanje volilcev temelji na dejstvu, da »je Dini dobro upravljal državo«, paradoksalno pa največ negodovanja (34, %) izziva prav njegova gospodarska politika. Ko bi bil Dini kandidat leve sredine bi zanj glasovalo 440dstotkov anketiranih, ko bi bil kandidat centra 50, 3 odstotka, ko bi bil kandidat desne sredine pa 37 odstotkov.

Italijani so prepričani, da je Lamberto Dini prejel tehnik kot politik in da je precej neodvisen od obeh političnih kartelov. Odraž zaupanja v premiera je tudi negativna ocena o zahtevi Massima D'Alema, naj odstopi pred predstavitvijo finančnega zakona. Veciba bi se zeleda, da sedanji premier krmari italijansko vladno ladjico tudi če nima v parlamentu velike večine.

Niso bila trupla, ampak lutke

TERNI - Prestrašeni občani so včeraj večkrat opozorili policijo, da so v reki Nera človeška trupla. Slo pa je za lutke iz stiropora, ki se jih je pred dnevi režiser Dario Argento poslužil za snemanje filma Stendhalov sindrom. Kaže, da je filmska ekipa pustila lutke na kraju snemanja, ker je hotela ponje čez nekaj dni. Močan veter, ki je pihal v Terniju, pa je najbrž odpihnil lutke in jih kotalil do reke. Dogodek, pa ceprav nehoten, bo najbrž vseh Argentu, ki je eden od italijanskih mojstrov kriminalke in horrorja.

SEJMI / S 450 RAZSTAVLJALCI

V Pordenonu se začne jutri 49. splošni sejem

PORDENON - Na letošnjem splošnem sejmu v Pordenonu, ki ga bo jutri odprl podtajnik v ministrstvu za kmetijstvo prof. Prestamburgo, pričakujejo se več obiskovalcev kot lani, ko je njihovo število preseglo 120 tisoč. Predsednik sejma Bianchini je namreč na včerajšnji predstavitvi povedal, da so letošnje sejemске zmogljivosti v celoti razprodane: na 60 tisoč kv. metrah pokrite in proste površine se bo predstavilo 450 razstavljalcev z izdelki 700 tovarn. Poleg Italijanov bodo razstavljali avstrijski in slovenski sosedje, Čehi in Madžari ter tudi podjetja iz nekaterih čezmorskih držav. Na ogled bo domala vse, pa ceprav bodo posebno pozornost posvetili informatiki, saj so z računalniki in podobnim napolnili veliko halo. Tu bo na ogled vse, kar je najsodobnejšega na tem področju, tudi najnovejši proizvodi sistema internet. Poleg proizvajalcev bodo na sejmu tudi nekatere znanstvene institucije, npr. tržaski znanstveni park s Padric. Velika pozornost bo namenjena tudi kmetijstvu, saj se je pordenonski sejem pravzaprav takoj po 2. svetovni vojni rodil kot kmetijski sejem. Letos ga prirejajo že devetinstiridesetič. Manjkalo seveda ne bo niti zanimivosti za široko občinstvo, katerega pride iz pokrajine Pordenon samo 40 odstotkov, ostali del pa so biskovalci so iz sosednjih pokrajin FJK in Veneta, iz drugih italijanskih dežel ter iz sosednjih držav.

V sejmских dneh se bo do 10. septembra zvrstilo tudi več strokovnih posvetov.

Na sejmu, ki ima tolikšno število obiskovalcev, je že več let na vpogled tudi slovenska turistična ponudba. To je tudi razumljivo, saj je največ gostov v slovenskih termalnih zdraviliščih, v igralnicah kot tudi v drugih turističnih krajih v bližini meje z Italijo prav iz severovzhodnega dela države. Tudi letos je organizacija slovenske udeležbe na tem sejmu prevzela Gospodarska zbornica iz Nove Gorice. Mirjam Božič, ki v tej zbornici skrbi za stike čez mejo, je udeležbo Slovenije v Pordenonu tudi predstavila italijanskim novinarjem. Navzoči so bili še drugi zastopniki slovenskih gospodarskih, turističnih in gostinskih družb.

Kot rečeno, ponuja Slovenija v prvi vrsti termalna kopališča. Italijanski gostje so zelo dobrodošli in cenjeni, kajti tudi v zdraviliščih porabijo veliko več kot Avstriji in Nemci. V Rogaski Slatini celo prednjajo, zato bi jih v tem zdravilišču radi ohranili in povečali njihovo število, v drugih pa bi jih zeledi pridobiti. Igralnice v Novi Gorici, Portorožu in Lipici kar same vabijo italijanske goste, vendar je stalna reklama zelo potrebna. Posebej bodo na sejmu predstavili ponudbo turističnih lepot in gostinskih kapacitet obalne regije in Krasa, kamor sodi tudi Postonjska jama sodi sem.

Marko Waltritsch

Jože Pirjevec

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

Sporu zaradi Trsta se je pridružil tudi problem južne Koroske, kjer so med vojno partizani razvili edino odporniško gibanje znotraj tretjega rajha. Slovenci, pobudniki in nosilci tega boja, so po zmagi trdili, da plebiscit iz leta 1920 ne velja več in da je treba mejo z Avstrijo začrtati na novo. Jugoslovanska armija je že maja 1945 s Staljinovim privoljenjem zasedla Celovsko kotlino, toda kot v tržaškem primeru se je morala iz nje prav kmalu umakniti zaradi odločnega angleskega protesta. Skladno z dogovorom na Jalti je bil namreč London mnenja, da mora Avstrija do mirovne pogodbe ohraniti iste meje, kot jih je imela pred anslusom. In prav tako kot v Trstu so se morali tudi tu jugoslovanski voditelji vdati pritisku Sovjetov, ki niso hoteli, da bi korosko vprašanje škodilo njihovim odnosom z zavezniki.

Zapletom zaradi ozemeljskih zahtev do Avstrije in Italije, je treba pristeti tudi tiste z Grcijo. Povzročal jih je njen macehovski odnos do makedonske manjšine v egejskem primorju, se bolj pa uveljavitev konservativno-monarhičnega režima v Atenah, na katerega so iz Beograda zanicljivo gle-

dali kot na britanskega vazala, ki lahko postane hudo nevaren v primeru, da bi se jih imperialisti odločili napasti. To sovražno stališče pa je pri Angležih in Grkih vzbujalo sum, da se Titu skomina po egejski Makedoniji in namerava v federaciji z Bolgarijo (o kateri so veliko govorili na prehodu let 1944 in 1945), razširiti svojo oblast na večji del Balkana. Tem nacrtom se je odločno uprl Churchill, čes da je Bolgarija do podpisa mirovne pogodbe premagana država in nima pravice sklepati mednarodnih dogovorov. In tudi v tem primeru mu je dal Stalin prav.

V svoji frustraciji so se Jugoslovani odločili za pravo časopisno ofenzivo proti duhovnim dedicem "pravkar premaganih fašističnih sil". Ceprav je bila zanje UNRRA življenjskega pomena, so zastavili svojo zunanjo politiko na način, ki se je bolj malo oziral na gospodarske koristi države. Med drugim so Zahodu očitali, da daje zatocišče ubežnim kolaboracionistom in štiti tisoce vojnih zločincev. Te obtožbe niso bile brez osnove, saj so anglo-ameriške oblasti v imenu skupnega antikomunizma res vzele pod svoje okrilje morilce, kot sta bila An-

te Pavelić in njegov notranji minister Andrija Artuković. V marsicem pa so prispevale k temu, da so se Jugoslovani in zavezniki znasli na nasprotnih frontah, se preden je izbruhnila hladna vojna. Ideološki napadalnosti jugoslovanskih voditeljev pa je treba se pridati sklepe, ki so jih sprejeli na gospodarskem področju in so ogrozili interese zahodnih držav. Na podlagi zakona o nacionalizaciji so namreč decembra 1946 brez odškodnine podržavili tudi imetje, ki je pripadalo tujcem in je zajemalo skoraj polovico vseh industrijskih obratov. Da zavaruje koristi svojih državljanov, prizadetih zaradi konfiskacije, se je washingtonska vlada odločila, da bo v svojih trezorjih zadržala jugoslovansko zlato, ki ga je na predvečer vojne knez Pavel ukazal prepeljati na Zahod.

S posredovanjem sovjetskega predstavnika so Jugoslovani 14. februarja 1946 v Varnostnem švetu obtožili zahodne zveznike, da proti njim naklepajo vojaško akcijo. V ta namen naj bi v coni A koncentrirali 120.000 Poljakov generala Andersa, ki so bili v Italiji znotraj britanske vojske.

(Se nadaljuje)

28.

NOVICE

Vodstvo SSK pri SDSS

LEPENA - Obisk predstavnikov SSK na taboru, ki ga je stranka Janeza Janše priredila v Lepeni v dolini Trente, je bil priložnost za srečanje z vodstvom SDSS. V sproščenem pogovoru so imenjali mnenja o političnih razmerah v Sloveniji in Italiji, o odnosih med državama in o položaju slovenske manjšine.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

FJK / ZDRAVSTVO

Zelo velik odziv na pobudo o referendumih

Predlagatelji referenduma o zdravstvu zbrali 10.000 podpisov

CEDAD - Pobuda odborov v obrambo manjših bolnišnic v naši deželi, je dosegla svojo prvo pomembno zmago. V manj kot mesecu dni so namreč zbrali več kot 10 tisoč podpisov za referendum proti deželnemu zakonu o zdravstveni reformi, ki predvideva zaprtje nekaterih bolnišnic, med temi tudi cedajske. Za veljavnost referenduma (v resnici gre za 5 referendumov) je potrebno zbrati najmanj 20 tisoč podpisov. Prireditelji so prepričani, da bodo že konec septembra zbrali zadostno število podpisov, čeravno imajo na voljo še štiri mesece časa.

K pobudi, ki so jo sprožili odbori za obrambo bolnišnic iz Cedad, Humina, Sacileja, Maniaga in Gradeža, se je pridružil tudi odbor v obrambo glavne tržaske bolnišnice ter skupina občanov iz Gorice, ki si prizadeva, da bi v tem mestu ne prišlo do krčenja števila bolniških postelj. Podporo pobudi je dalo tudi deželno sodišče za pravice bolnikov.

Kot smo povedali, je bilo 10 tisoč podpisov zbranih v nekaj tednih in to tudi v krajih, katerim ne preti nevarnost zaprtja bolnišnic. To dejstvo - tako so na tiskovni konferenci podčrtali organizatorji referendumov - pomeni, da veliko ljudi soglaša z referendumsko pobudo, ki nasprotuje načrtu, ki predvideva ustanovitev treh-stirih večjih bolniških centrov ter predlogu, da bi zdravstvena oskrba šla v roke zasebnikom.

Zaradi toliksnega odziva, so predstavniki odborov prepričani, da bodo do 20. septembra zbrali potrebnih 20 tisoč podpisov in s tem začeli iter za referendum(e), na katerem se bodo prebivalci iz naše dežele izrekli o zdravstveni reformi ter se posebej reorganizaciji bolnišnic.

V naslednjih tednih bodo povečali število mest, kjer bodo zbirali podpise, ob tem bodo pripravili nekaj pobud, da bi čim večji krog ljudi seznanili z vsebino referendumov.

Rudi Pavšič

OKOLJE / PRIMER MESTECA V LAGUNI

Marano se brani pred turizmom

Bojijo se, da bi množični turizem ogrozil ribištvo in naravni park v njihovi laguni

MARANO - V tem mestecu sredi lagune, na pol poti med Lignanom in Gradežem, je glavna gospodarska dejavnost ribištvo. Tamkajšnji ribiči lovijo tako na odprtem morju (marsikdaj so »ušli« čez nekdanjo jugoslovansko mejo na morju, danes slovensko oz. hrvaško, večkrat so plačali tudi visoke globe, prišlo pa je tudi do tragicnega incidenta s smrtno žrtvijo) kot v laguni, kjer so v zadnjem času uredili velika gojišča bele ribe. Ljudje so zaposleni tudi v tovarnah v nekaj kilometrov oddaljeni industrijski coni Porto Nogaro. Najbolj donosno pa je ribištvo, kar se kaže tudi v zunanjem videzu novih hiš, ki so jih zgradili zunaj starega mestnega

obzidja. Marano je namreč beneško mesto, podobno Miljam ali Koprju. Do njene razpada je sodilo v beneško republiko, vse naokrog pa so bila furlanska ozemlja, ki so pripadala Habsburžanom. V tem kraju imajo seveda tudi ribjo tržnico, ki je stara in tudi premajhna, nedaleč od nje, na otoku na drugi strani kanala, pa so zgradili novo. To je velika stavba z značilnimi oboki, vendar je zal nedokončana že kakšnih dvajset let. Denar za gradnjo je bila takrat odrinila Dežela, potem pa se je neke zataknilo. Zakaj, ne ve nihče.

V Maranu so se doslej izognili množičnemu turizmu. K njim prihajajo vsak dan sladokusci iz zaledja, v

poletnem času pa turisti iz Lignana. V ribškem mestecu imajo namreč nekaj dobrih gostiln, ki pripravljajo obilo krožnikov s svežimi ribami in skolkami. Kar na lepem pa se je nekdo domislil, da bi lahko otočke in laguno izkoristili v turistične namene. Neka družba je namreč zaprosila za večletni najem nekega otoka, kjer naj bi uredili pristan za turistična plovila. Če bo do tega prišlo, menijo mnogi v Maranu, potem bo po nas. Napravam na enem otoku bodo sledile še na drugih in brez dvoma bo našega miru kmalu konec.

Navtični turizem ne bi ogrozil samo miru prebivalcev tega kraja, ampak tudi naravni park. Po zaslugi WWF je bila namreč laguna pri Maranu razglašena za naravni park. Uredili so pravi muzej na prostem. Sredi teh otokov plovejo ladje, ki prevažajo turiste in veliko solarjev. To je pravi raj za ptice, edini te vrste, ki se je ohranil na obalah Italije in med zelo redkimi v Sredozemlju.

Marko Waltritsch

Benignijev nastop spet odpade

VIDEM - Zaradi bolezni igralca je odpovedan nastop Roberta benignija, ki je bil napovedan za danes v Vidmu. Po dveh odpovedih zaradi slabega vremena so bili prireditelji prisiljeni se v tretjo odpoved. Upajo, da jim bo kljub tem zapletom uspelo gostiti priljubljenega komika v furlanskem glavnem mestu, toda datum bodo morali se določiti tudi ob upoštevanju Benignijevih obveznosti.

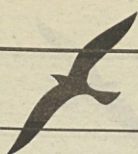
OBUTVE

Pittarello

ZABAVA SE NADALJUJE!

ILGiULIA
TRGOVSKI CENTER
TRST

PADOVA
VERONA
TRENTO
UDINE
MESTRE
BASSANO
CASTELFRANCO V.
CITTADILLA
MIRA
SPRESIANO
MONTAGNANA
JESOLO
LIGNANO

VČERAJ KONČNO PODPISALI POGODBO O PRODAJI ŠKEDENJSKE TOVARNE PODJETNIŠKI NAVEZI BOLMAT-LUCCHINI

Privatizacija železarne uvod v prepород Trsta

Dogodek označuje kot zmago vsega Trsta in Tržačanov

»Za Trst in vso Furlanijo-Julijsko krajino se začena nova poglavje, saj naj bi prihod podjetnikov taksnega kalibra, kakor jih izraza naveza Bolmat-Lucchini, predstavljal odskočno desko za industrijski prepород teh krajev,« je zadržala predsednica deželne vlade Alessandra Guerra med včerajšnjo slovesnostjo po podpisu pogodbe o prodaji škedenjske železarne kolosu Lucchini Siderurgica.

Pogodbo so podpisali Giuseppe Lucchini, pobožni upravitelj te družbe in sin nekdanjega predsednika Confindustrie Luigijsa, ter komisar tovarne Franco Asquini v navzočnosti Antonia Gozija, ki je zastopal Bolmat. V družbi Servola, ki je postala nova lastnica obrata, odpade namreč 80% delniškega paketa na Lucchinijevo grupo, katere laniški promet je dosegel 2.500 milijard lir (dobicek pa 34 milijard), in 20% na Bruna Bolfa in Vittoria Malacalzo ki preko Bolmata nadzorujeta traderskega kolosa Duferco (3.300 milijard lir prometa). Naveza bo za tovarno odstela 53 milijard lir.

»Škedenj bo s Piombinom in Varsavo eden temeljnih polov nase železarske grupe in drugi proizvodni obrat z integralnim ciklom v Italiji,« je obljubil Lucchini in se obvezal, da bo v letu dni zaposlil 200 mladih sil. »Toda že čez nekaj let jih bo še več,« je dodal. Po sindikalnem dogovoru, ki je zahteval en cel dan novih pogajanj, bodo 15 železarjev vzeli takoj v službo, tistih 163, ki gredo

predčasno v pokoj in jim bo odpravnino izplačal Inps (30 milijard), ostane na plečih komisarjev, drugi pa pojdejo do obnovitve proizvodnje (oktobra?) v režim mobilnosti, na katerega račun bo novi lastnik imel posebne davčne olajšave. Jeklar je na novinarjevo vprašanje odgovoril, da je trzna konjunktura zdaj resda ugodna, da pa nikdar ne veš, kaj te čaka; zato je potreben alternativen vir zasluzka, torej centrala, ki naj bi dobavljala elektriko Enelu. Torej tako, kot je zelel Pittini. In ravno včeraj smo zvedeli, da hoče furlanski podjetnik vstopiti v družbo Servola - prav tako, kot bodo storile deželna uprava oziroma Friulia, Gepi in banke. Pittinijev zgled bo posnemal tudi Bolmat. »Če bo slo vse po sreči, bomo po naložbi 100 milijard lir spremenili operativno obalo ob železarni v enega največjih terminalov za razsute tovore v Evropi,« je zatrdil Gozzi.

Tedaj se ni čuditi deželnemu odborniku za industrijo Gianfrancu Morettonu, če je označil transakcijo kot za Trst zgodovinski dogodek. Zadovoljstvo so izrazili tudi Asquini v imenu komisarske trojice, Bruno Zvech (CGIL) v zastopstvu sindikatov (»toda zmago je omogočila tudi potrpežljivost železarjev«), prefekt Mario Moscatelli (pohvalil je odgovornostni čut sindikalistov) in zupan Riccardo Illy, ki je postavil Lucchinija za vzor krajevnim podjetnikom. »Sicer pa je zmagal Trst,« se je glasila splošna ocena.

Drago Gasperlin

Giuseppe Lucchini se rokuje s tržaškim županom Illyjem (foto Balbi/KROMA)

NA POLOŽAJU TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA ODBORNIKA ZA GOSPODARSTVO

Del Piera zamenjal Fabio Neri

Ker je bil dosednji tržaski občinski odbornik za gospodarstvo Eugenio Del Piero imenovan za predsednika podjetja Acega, je bilo treba na njegovo mesto postaviti drugega moza. To je 54-letni ekonomist Fabio Neri, ki ga je predstavil včeraj novinarjem sam zupan Riccardo Illy.

Fabio Neri, oženjen in oče treh otrok, se je rodil v Rasi pri Pulju, v Trstu pa živi (z izjemo obdobja 1970-75) od leta 1945. Trenutno je profesor ekonomije dela ter suplent za monetarno in kreditno ekonomijo na ekonomski fakulteti tržaske univerze, od leta 1991 predseduje družbi za logistiko in prevoze Alpe Adria, ki jo nadzorujejo Državne železnice, deželna vlada in tržaska luska ustanova, pri raziskovalnem centru Ceress je odgovoren za znanstveni oddelek, je član znanstvenega odbora v goriskem Informestu, predsednik zdruge Sijstulia in nadzornik dveh zadrug za uni-

verzitetni administrativni servis, sodeluje s številnimi znanstveno-raziskovalnimi ekipami v Italiji in Združenih državah Amerike, je avtor kaksnih stidesetih znanstvenih publikacij na ekonomsko tematiko, v preteklosti pa je poučeval tudi na univerzah v Padovi in Bergamu ter si nabral dragocenih izkušenj na ameriskih univerzah.

Novi odbornik se je obvezal, da se bo ravnal po smernicah, ki jih je začrtal predhodnik Del Piero, ter se pri sprejemanju odgovornih odločitev dosledno posvetoval z drugimi krajevnimi upravami in sindikati. Kot najnujnejši vprašanja, s katerima se bo takoj soočil, je navedel spor med spediterji in finančnim ministrstvom ter odškodnino za razdejanje, ki ga je v mestu povzročila ponedeljkova ujma; v ta namen, je dodal, je občinska uprava že posredovala pri deželni vladi.

PONEDELJKOVO NEURJE / STROKOVNE ORGANIZACIJE ZBIRAJO PODATKE

Nastale škode zaenkrat še niso ocenili

Okvir posledic ponedeljkove ujme ni še jasn: težko je namreč izdelati obracun skode, ki je nastala na najrazličnejših območjih. Voda je namreč preplavila trgovine, skladišča in urade, kleti in prlične prostore, prizadela pa je tudi kmetijstvo in infrastrukturo.

Zaprti sta se ulici Moreri in Castagneto, kjer je voda razrula kamnite kocke, s katerimi je tlakovano cestisce, na novo pa bodo morali asfaltirati številna mesta, kjer je deroca voda odplavila asfalt, kakor na Greti, v Ul. Coroneo, na Trgu Libertà, pri Bosketu itd. Obnoviti bo treba kanalizacijo pod Ul. Coroneo, Eremo in pri Sv. Ani - občinski tehnik predvidevajo najmanj pol milijarde lir stroška - in izprazniti zamašene odtocene kanale; med drugim bodo morali temeljito precistiti odtoko pri nadvozu na Miramarskem drevoredu, kjer ob vsakem dežju nastajajo velike luze.

Iz trgovin in skladisc v Terezijanski četrti, pa tudi drugje, so odstranili razmočeno blago: nekaj ga je slo v smeti, marsikaj pa so v prodajalnah oblačil že ocistili in polikali, da je spet na prodaj. Računajo, da so samo v trgovinah v Ul. Valdribo utrpeli približno 200 milijonov lir skode. Posamezne strokovne organiza-

cije posredujejo trgovinski zbornici podatke o nastali škodi, ta pa bo na podlagi zbrane dokumentacije predlagala prek prefektore, naj vlada proglasi »od neurja prizadetega področja«, da bodo prizadeti uživali nekatere davčne olajšave.

Kar zadeva kmetijstvo je neurje povzročilo pre-

cejšnje škodo vrtnarjem na območju Kolonkovca, deroca voda pa je tudi razrila strme poljske poti v bregu od Kriza do Milj, ki se jih bodo v kratkem posluževali vinogradniki za trgatve. Drugod pa je bil dež dobrodošel: zemlja se je ohladila in namočila, kar je v tem obdobju vsekakor koristno.

Okvare tudi na tramvajski progi

Obilno deževje in neurje, ki je zajelo Trst in nase območje v nedeljo popoldne in v noči na ponedeljek in tudi ves dopoldan, je povzročilo veliko škodo in precejšnje okvare tudi na progi tramvaja, ki vozi od trga Oberdan do Opčin.

Ker je voda pokvarila del proge, so pri podjetju ACT prekinili ze v torek, nato pa se v sredo, vse vožnje do Opčin. Tramvaj je sicer prihajal na postajališče na Trgu Oberdan, a od tu je vozil le do postaje za Ferluge, nato pa se je vracal v mesto.

Potniki na tej progi so imeli zaradi tega velike težave. Proge avtobusa stev. 4, ki tudi vozi proti Opčinam, a z velikim ovinkom po vseh sosednjih zaselkih, pa niso dovolj okrepili, da bi prepeljal vse tiste potnike, ki se sicer poslužujejo tramvaja. Tako so prizadeti čakali v kar velikem številu na prihode avtobusov, drugega jim tudi ni preostajalo.

Včeraj smo se pri podjetju ACT pozanimali, ce je okvara popravljena in ce tramvaj proti Opčinam ponovno redno obratuje. Odgovorili so nam pritrdilno. Za prebivalce Opčin bo to lepa vest, kot tudi za vse tiste, ki se openskega tramvaja in enega, ali drugega razloga, poslužujejo.

N.L.

Podpis konvencije za Načrt Evropa

Na tržaski Trgovinski zbornici so včeraj podpisali konvencijo za »Projekt Evropa«, po katerem naj bi vzpostavili tesnejše sodelovanje med raznimi ustanovami, združenji in podjetji ter organi Evropske skupnosti. Na ta način bi tržasko gospodarstvo lahko koristilo sredstva in strokovno pomoč, ki jih daje na razpolago Evropska zveza. Konvencijo sta podpisala zbornični predsednik Donaggio in prof. Giorgio Bean, predsednik enega od Evropskih skupin gospodarskega interesa (GEIE), kateri je bila poverjena naloga, da izdelata načrt. Prvi cilj načrta bo vzpostavitev stikov z vsemi tistimi gospodarskimi krogi (krajevne uprave, podjetja, konzorciji itd.), ki želijo poglobiti možnosti učinkovitejšega korištenja evropskih resursov.

ŠOLSTVO / NIŽJI SREDNJI ŠOLI NA PROSEKU IN V ROJANU

Včeraj zadnji dan šol F. Levstika in F. Erjavca

Od danes sta združeni s šolama S. Kosovela in I. Cankarja

Nizji srednji soli Frana Levstika na Proseku in Frana Erjavca v Rojanu sta preziveli včeraj svoj zadnji, uradni dan s svojima imenoma. Danes, z začetkom novega šolskega leta 1995/96, postajata »oddeljena oddelka« nizje srednje sole Srečka Kosovela na Opcinah oziroma nizje srednje sole Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu. Tako je z znanim aprilskim odlokom o racionalizaciji šolske mreže odločil minister za šolstvo Giancarlo Lombardi.

Na obeh solah je bilo vzdusje pogrebno, kot sta nam povedala dovčerajsnja poverjena ravnatelj Boris Pangerc in Lucka Peterlin Susic. Na Proseku je zavodski svet preveril končno bilanco, zadnjo, ker bosta obe soli z ukinitvijo imena »izgubili« tudi svoj zborni organ. V Rojanu se je zavodski zbor sestal v sredo in izdelal besedilo pisma predsedniku republike Scalfarja, ki ga je nato osvojil tudi zavodski svet prosekse sole. V pismu organa pro-

sita predsednika, naj poseže, da bi soli ohranili svojo avtonomijo.

»Sola se ukinja, od nje ostaja le poslopje, v katerega zahajajo otroci,« je ocenil Boris Pangerc. V novem šolskem letu bo - tako kot njegova rojanska kolegica - spet poučeval. Soli sta od danes dalje brez ravnatelja in tajništva.

Dosedanji tajnici na proseski soli sta že dobili novi delovni mesti: ena bo nova tajnica na openski osnovni soli, druga pomožna tajnica na openski nizji srednji soli. Mnogo manj ugodno bo za dosedanje tajnice-suplentke rojanske sole: izgubila je svoje mesto. Prav tako bo izgubila mesto profesorica, ki je nadomestila poverjeno ravnateljico Lucko Peterlin Susic. Ravnateljica je ob tem včeraj potrdila, da je država z racionalizacijo »prihranila dve suplentski plačili«.

Uradna ukinitve obeh sol bo priredila do drugih novosti. Starsi bodo morali odslej po vse uradne papirje na nova sedeža na Opcine ozi-

roma k Sv. Jakobu. Profesorske seje bodo na Opcinah in pri Sv. Jakobu. Na nova sedeža bodo morali - tako predvidevajo pravila - preseliti tajniški arhiv z osebnimi snopci dijakov, profesorjev in drugega osebja, ter druge registre. Doslej ni se znano, kje bodo potekale govorilne ure, ali v »oddeljenih oddelkih« ali pa v »maticnih solah«.

Soli sta od danes pravno ukinjeni, obstaja pa se možnost drugačne rešitve. Dezelno upravno sodišče (TAR) bo 19. januarja prihodnjega leta razpravljalo o prizivu staršev dijakov obeh sol, v katerem zahtevajo, naj sodišče razveljavi ministrski odlok o združevanju sol. O prizivu smo že obsirno poročali. Prav tako smo poročali o julijskem obisku predstavnikov šolskega odbora pri ministru za šolstvo. V spomenici, ki so mu jo izročili, je na prvem mestu prav zahteva po ohranitvi avtonomije nizjih srednjih sol na Proseku in v Rojanu.

OPČINE / DRAGA MLADIH 1995

»Biti samemu sebi podoben«

Manca Košir o medijih sedanosti

Z včerajšnjega srečanja na Dragi mladih (f. KROMA)

Draga mladih, namenjena »mladim, ki želijo spreminiti svet«, kot je ob včerajšnji otvoritvi »Drage mladih 1995« povedala Breda Susic, je letos posvečena vplivu medijev javnega obveščanja na človeka. Včeraj je o medijih sedanosti govorila dr. Manca Košir, novinarka in profesorica na Fakulteti za sociologijo in novinarstvo. »Mediji nas opredeljujejo in pogosto veliko bolj kot si sami predstavljamo in priznavamo«, je mnenja dr. Košir, »prav vsi smo recimo konzumenti družbe, kateri gospoduje profitna logika«. Mediji nas popolnoma obvladujejo takrat, ko postane medijska konstrukcija realnosti, ki je le ena od možnega nizanja podob, dominantna resničnost. »Ne smemo pozabiti, da ni samoumevne logike, po kateri bi lahko sklepali, da je vse, kar nam ponujajo medij, ogledalo resnice,« svari Koširjeva »predvsem pa je važno ali padeta medijska misel, beseda, podoba na polna ali na prazna tla«. Zasvojenost televizije je namreč pretečna nevarnost predvsem za prazno površino, ko se na primer medijske podobe zla, ki otroka učijo sprejemati umor in smrt kot vir užitka in zabave, zakoreninijo v družino, kjer za medčloveške odnose ni več časa. Medij pa ne ponujajo vsega, kar lahko sami najdemo v sebi in ko zaupamo v to, da lahko s svojimi močmi napolnimo prostor v sebi, ko si upamo biti samim sebi podobni (in ne trenutni največji zvezdniki), takrat nam tudi fascinantna moč medijev ne more več do zivega.

NOVICE

TKB o Cantieri Trieste

Trzaska kreditna banka nam je poslala tiskovno sporočilo v zvezi z zadevo Cantieri Trieste. V njem piše: »Glede na pisanje nekaterih krajevnih časopisov Trzaska kreditna banka sporoča naslednje: a) da je podjetje Cantieri Trieste S.p.A. dolжник banke; b) da banka ni in ni bila nikoli delničar omenjenega podjetja. Zato ne odgovarja resnici, da je banka kot »družabnik« Cantieri Trieste S.p.A.; c) banka je pripravljena pregledati in preveriti katerikoli predlog legitimnih predstavnikov lastništva, ki bi lahko postal podlaga za sprejem ustreznega ekonomskega načrta za nadaljnji razvoj podjetja. Tiskovno sporočilo TKB je Primorski dnevnik prejel včeraj, potem ko ga je Il Piccolo že objavil. Nas dnevnik je vedno pisal, da je Cantieri Trieste dolжник banke, in ni nikoli zapisal, da je banka »družabnik« Cantieri Trieste.

Pomoč vojnim beguncem

Včeraj sta mirovniško združenje Anolf ter Caritas sklicali tiskovno konferenco, ki se je udeležil tudi don Ruggero Di Piazza, vsedrjavni koordinator Caritas za pomoč vojnim območjem bivše Jugoslavije. Di Piazza je poudaril, kako je nasa dezela na prvem mestu po številu razpoložljivih mest za vojne begunce; že sama kasarna v Cervinjanu jih lahko gosti 500. Največji problem je pomanjkljiva zakonodaja glede begunskih centrov iz leta 1992, poleg tega pa so razmere, v katerih živijo begunci, nepojmljive. Združenje Anolf zato ostro nasprotuje odprtju novih centrov brez potrebnih garancij za dostojanstveno življenje, Caritas pa si želi boljše koordinacije na vsedrjavnem območju. 4. septembra bo pri Predsedstvu ministrskega sveta sestanek za vsedrjavno koordiniranje humanitarne pomoči na vojnih območjih in begunskih centrov.

Glasbena šola 55

Glasbena šola 55 (ki jo vodi znani kantavtor Angelo Baiguera) je v našem mestu poznana zlasti po kvalitetnih tečajih t.i. »neizobražene glasbe«: jazza, popa, rocka ter popevk, vključuje pa se vrsto drugih tečajev klasičnih instrumentov. Letošnja prva predstavitev sole bo že danes, 1. septembra ob 18. uri v dvorani v ul. Carli 10/a, na kateri bo znani blues glasbenik Fabio Mini, ki vodi tečaje kitare, definiral letošnji program s starimi in novimi gojenci.

Nastopi godbe Refolo

Po uspešnem koncertu, ki ga je godba Refolo imela v Beljaku za »Villacher Kirchtage« 5. avgusta, bo godba nastopala jutri ob 20.30 na trgu Unità; na programu so dela Sinica, Leharja. Jamesa Lasta, Kolditza in drugih. 16. in 17. septembra se bodo godci udeležili tudi praznovanja »Oktoberfesta« v Münchnu.

Razpis štipendij

Institut za zgodovino odporniškega gibanja v nasi dezeli daje na razpolago študijske štipendije v znesku 1.500.000 lir za nadaljne poglobljanje tega zgodovinskega obdobja. Prosnje bo Institut sprejemal na svojem sedežu v Villi Primc, Salita di Greta 38 nepreklicno do 12.30 dne 11. septembra 1995.

DRAGINJA / NOVE TARIFE

Javni prevozi ACT so od danes znatno dražji

Od danes so javni prevozi dražji. September je vsem, ki se peljejo z avtobusom, prinesel znaten povisek: za mesečno karto bo odslej treba odšteti 32 tisoč lir, povisek znaša torej 9,6 odstotkov v primerjavi z dosedanjimi 29 tisoč lirami, navadne vozovnice pa so se podražile za kar 20 odstotkov, od tisoč na 1.200 lir.

Nove tarife, ki jih je včeraj sporočilo javno prevozno podjetje ACT so naslednje: navadna vozovnica 1.200 lir, blok 10 vozovnic 11.000 lir, dnevna vozovnica 4.200

lir, vozovnica za 75 minut prevoza na različnih progah 1.500 lir, mesečna karta za eno progo 27.000 lir, mesečna karta za vse proge 32.000 lir, mesečna karta za prevoz od 9.30 do 12. ure ter od 15. do 17. ure 18.000 lir.

Stare vozovnice bodo veljale do 30. septembra, potem jih bo mogoče zamenjati z doplačilom razlike do 31. decembra letos v trafikah in kioskih, ter za sedežih Act v Ul. S. Cilino 99 (vsak delavnik od 8. do 12. ure) in v Ul. Lavoratori 2 (vsak delavnik od 9. do 12. ure).

Še en udarec trgovanju s ponarejenim blagom

Cetrta enota trzaskе finančne straže je v minulih dneh v sodelovanju s carinskimi oddelkom v Novem pristanu zaplenila precejšen tovor ponarejenih oblačil, obutev in raznih usnjenih izdelkov s ponarejenimi znamkami. Preiskovalni organi so skoraj 3600 ponarejenih artiklov odkrili v tovornjakih, ki so prisli iz Turčije.

V trzasko luko so se ti izkrcali iz ladij Und Transfer in Und Transporter. Izdelki, ki so nosili ponarejene znamke znanih italijanskih in tujih firm, so bili namenjeni v Slovenijo ter Bosno-Hercegovino.

Finančni stražniki so po odkritju blaga prijavili sodnim oblastem dva turska državljana, ki naj bi bila odgovorna za protizakonito trgovanje s ponarejenim blagom.

MED PROSTIM PLEZANJEM / NA STENI PRI NARAVNI GALERIJ

Pri padcu si je zlomil nogo

Med plezanjem na steni pri »naravnem« predoru na obalni cesti je padel in se poškodoval: zlomil si je nogo, posledice padca pa bi lahko bile neprimerno hujše, saj je stena strma in zelo visoka.

30-letni Fabrizio Dottori iz Sovodenj, kjer stanuje v Ul. 1. maja 2, se je včeraj popoldne kmalu po 16. uri s prijateljem lotil prostega plezanja po steni, ki se takoj po predoru v smeri proti Sesslanu strmo spуска proti morju. Vsi trije so izkuse ni plezalci, vendar je ob 16.45 Dottoriju zmanjkalo oprijem, izgubil je ravnotežje in padel.

Sreča v nesreči je bila, da ga je ustavilo ob skali 5 metrov nižje, tako da si je »samo« zlomil nogo. Pa se to, da se je le nekaj deset metrov daleč vadila skupina alpinistov reševalne službe, ki so takoj priskočili na pomoč, obenem pa tudi takoj sprozi-

li alarm pri ostalih reševalnih službah.

Na kraj sta prihiteli dve vozili službe 118 in veliki premični žerjav gasilcev. Sprva so mislili, da gre za nesrečo na delu: v neposredni bližini opravljajo specializirani delavci-plezalci zahtevna dela na steni nad cesto, da bi preprečili nadaljno padanje kamenja. V kratkem so ugotovili, da gre za ponesrečenega plezalca, ki so ga alpinisti reševalne službe že spravili na zasilna nosila, vendar ga sami niso mogli prenesti do ceste. Posegli so gasilci, ki so dvignili ranjenca z žerjavom. Zdravnik službe 118 dr. Zalukar mu je takoj nudil prvo pomoč: začasno mu je obvezal zlomljeno desno nogo, iz katere je Dottori tudi krvavel, nato pa so ga z resilecem odpeljali v katarinško bolnišnico.

Tu so na oddelku za prvo pomoč so ugotovili, da je pri padcu utrpel odprt

zlom desne noge in več udarcev, hujših poškodb pa ni bilo. Zaradi zloma so Dottorija sprejeli na zdravljenje v ortopedsko kliniko. Zdravitvi se bo moral dva meseca.

Natove bombe proti... ponarejenim videokameram

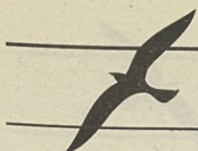
Zaradi Natovega napada na bosanske Srbe jo je skupil goljuf iz Neaplja... Zgodilo se je v bližini mejnega prehoda pri Skofijah, kjer so policisti miljskega komisariata izvajali poostreno nadzorstvo proti morebitnim terorističnim atentatom, kot je odredilo notranje ministrstvo na vseh »občutljivih točkah«. Agenti so opazili sumljivega človeka - izkazalo se je, da gre za 32-letnega C. G.-ja iz Neaplja. Ugotovili so, da je v avtomobilu imel več ponarejenih videoka-

mer. Slo je za skrbno izdelane ponaredeke: zunanji plastični deli so bili povsem enaki originalnim, v notranjosti pa je bila samo - opeka!

C.G.-ja so prijavi sodstvu, skušajo pa ugotoviti, koliko ljudi je domiselni Neapeljčan ze ogoljufal. Domnevajo, da je med temi marsikateri turist, ki je sele na drugi strani meje odkril, da je kupil opeko. Sicer pa so v zadnjih casih na tak način ogoljufali tudi več Trzancanov.

Moral bo odsedeti naloženo kazen

Agenti miljskega komisariata so aretirali 34-letnega Salvatoreja De Lucio, sicer starega znanca sodnih dvoran, ki bo moral odsedeti 2 leti in 10 mesecev zapora. Na to kazeno ga je trzasko sodišče pred časom obsodilo zaradi goljufije.

POLETJE SE POSLAVLJA

Kam so šli mladi na počitnice?

Veliko jih je letos ostalo kar doma

Tudi letošnje poletje se počasi premika h kraju. Vračajo se se zadnji dopustniki. Solske duri se bodo kmalu odprle, univerzitetni študenti se pripravljajo na izpite oktobrskega roka, uradi so začeli delovati s polno paro. Med naso mladino smo poizvedovali, kako je preživela letošnje počitnice.

Tisti, ki ljubijo razgibane dogodivščine, so se v manjših skupinah podali po Evropi. Nekateri so se odpravili na pot z avtomobilom in se izmenjavali za volanom. Drugi so si oskrbeli vozovnice za vlak Inter rail, ki trajajo mesec dni in veljajo za določena območja Evrope. Glavne etape so bile Nemčija, Nizozemska, Francija in Španija. Ogledali so si tako večja mesta s svojimi muzeji in zanimivostmi, kot tudi nepoznane podeželske kraje s svojimi običaji. V Franciji se je približno dvajset mladih iz Trsta udeležilo 4. Internationale v Toulouseu, kjer je preživel teden dni v kampu med sovrstniki iz drugih držav ob zabavi in političnih okroglih mizah.

Kdor ima raje bolj umirjene počitnice, je izbral za cilj svojega potovanja Grčijo. S trajektom, ki odpluje iz tržaškega pristanišča in ni predrag za žepe studentov, lahko namrec prideš do prelepih grških otokov Iosa, Naxosa, Santorina in drugih. Tu se lahko naučijo morja in sonca na sanjskih plazah, kjer kar mrgoli mladih od vsepovsod.

Nekaj se jih je odločilo za študijske počitnice v tujih državah, predvsem v Veliki Britaniji, Avstriji in Nemčiji. Tecaji obstajajo za različne stopnje znanja, od osnovnih do specializacijskih. V nekaterih collegih lahko ude-

leženci tečajev tudi spijo, drugje pa so nameščeni po družinah. Poleg pouka organizirajo ponekod tudi alternativne dejavnosti, predvsem sportne.

Nase zamejske organizacije in ustanove prireajo vsako leto razne kolonije in taborove. V kolonije zahajajo mlajši, taborov pa se udeležujejo bodisi tisti, ki so na njih že dolgo let in so že pravi veterani, kot novinci, ki se želijo vključiti v novo družbo. Na tak način ima naša mladina možnost spoznavati predvsem naso blizu okolice in kulturo, saj je to temeljna baza za poznejše odkrivanje drugačnosti v svetu.

Letos je v primerjavi s prejšnjimi leti precej ljudi svoje počitnice preživel kar doma, bodisi zaradi finančnih težav, kot tudi zaradi obveznosti in pomanjkanja časa. Nekateri so se odločili le za nekajdnevno kampiranje v Istri ali Lignanu. Drugi so se zadovoljili s kopanjem v Grljanu, Barkovljah in Sešljanu, zvečer pa so se zbirali na sagrah. Predvsem so ostali doma starejši, ki končujejo univerzo, ali so komaj stopili v službo. Mnogo izmed njih je pred časom preživel več mesecev v tujini zaradi študijskih programov, kot je Erasmus, ali to nacrtojejo v bližnji prihodnosti in so se letos dopustu odrekli. Nekateri pišejo tezo in raziskujejo v raznih evropskih državah, pa tudi v Latinski Ameriki.

Za tiste, ki so potovali, bo minulo poletje ostalo res lep spomin, novo bogastvo izkušenj, znanja, prijateljstev in zabave. Vsi drugi, ki so ostali doma, pa lahko le upajo, da bodo imeli to možnost v prihodnjih letih. Vsi se spociti vračajo v ritem starega življenja, polni novih moči in volje. (bs)

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
1. septembra 1995

TILEN

Sonce vzhaja ob 6.25 in
zatonja ob 19.44 - Dolžina
dneva 13.19 - Luna vzhaja ob
13.18 in zatonja ob 23.09.

Jutri, SOBOTA,
2. septembra 1995

MAKSA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
17,3 stopinje, zračni tlak
1014,1 mb ustaljen, veter 8
km na uro severni, vlaga
48-odstotna, nebo spremenljivo oblačno, morje
skoraj mirno, temperatura
morja 21,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Matteo
Fanin, Fabio Bratetich,
Giulia in Alessandro
Bramucci, Mathias Per-
rossa, Federico Sorrenti,
Massimo Grum, Veronica
Rosso.

UMRLI SO: 59-letni
Ivan Milic, 89-letni Silvio
Merluzzi, 81-letna Ida Ie-
tri, 68-letni Silvio Lauren-
ti, 75-letna Anna Grison,
77-letni Emilio Lupi, 44-
letna Maria Grazia Basile,
75-letni Enrico Mocenigo,
74-letni Giovanni Mollo,
83-letna Anna Malusa, 84-
letna Adelma Bianzani.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 28.
avgusta, do NEDELJE, 3.
septembra 1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Ob rojstvu male

Ivane

se s Tamaro, Klavdijem
in Matejem veselijo

kolegi

Resim - EuroSava

GLASBENA MATICA TRST - Sola »M. Kogoj«

VPISOVANJE za šolsko leto 1995/96

NOVO ODPRTI RAZREDI:

harfa, kontrabas, oboa, tolkala, otroški pevski zbor
in oddelek za jazz in baterijo; in solopetje, klavir,
godala, pihala, trobila, kitara, harmonika in
predsolska glasbena vzgoja.

Tajništvo (Ul. R. Manna 29, tel. 418-605) sprejema
prijave vsak dan do petka, 8. t. m. od 10. do 15. ure.

VPIS PO PODRUŽNICAH:

Boljunec (gledališče) - v torek, 5. t. m. od 17.30 do 18.30
Prosek (KD) - v četrtek, 7. t. m. od 17. do 18. ure

Predstavitve rezultatov

15. MRT Zgonik 95

danes, 1. septembra, ob
20.30 v občinski knjižnici v
Salezu

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2 (tel.
764441), Miramarski drevored 117 - Barkovlje (tel.
410928), Milje - Mazzinijev
drevored 1 (tel. 271124).

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Oriani 2, Miramarski
drevored 117 - Barkovlje,
Trg Cavana 1.

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Trg Cavana 1 (tel.
300940).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predprazni-
čna od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala

KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 20.40 »La
regina Margot«, r. Patrice
Chéreau, i. Isabelle Adjani,
Vima Lisi.

XXX.
Študijski
dnevi

DRAGA 95

Danes, 1. septembra,
ob 17. uri predstavitev
letošnje Drage ob
17.30 prof. Brane Se-
negačnik:

POSTMODERNA
MED SMISLOM
IN NESMISLOM

EXCELSIOR - 17.15,
18.55, 20.35, 22.15 »Fermo
posta Tinto Brass«, r. Tinto
Brass, prepovedan mladini
pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA
- 20.10, 22.00 »Il terrore
dalla sesta luna«, i. Donald
Sutherland.

AMBASCIATORI -
16.30, 18.20, 20.15, 22.15
»Bad Boys«.

NAZIONALE 1 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Un
amore tutto suo«, i. Sandra
Bullock.

NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Piccoli
omicidi tra amici«.

NAZIONALE 3 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Free
Willy II«.

NAZIONALE 4 - 16.30,
18.10 »L'incantesimo del
lago«, risani film; 20.10,
22.15 »Carrington«, i. Em-
ma Thompson.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Dal profondo... anal«, pre-
povedan mladini pod 18.
letom.

CAPITOL - 17.00, 18.40,
20.20, 22.15 »Tommy Boy«,
i. C. Farley, Bo Derek.

ALCIONE - Ciklus »Ma-
ratona nell'inconscio«.

LUMIERE - 18.30, 20.20,
22.15 »Lisbon Story«, r.
Wim Wenders, i. T. Sal-
gueiro, M. De Oliveira.

PRIREDITVE

MLADINSKI ODBOR
SLOVENSKE PROSVETE
vabi na 5. DRAGO MLA-
DIH, ki bo v parku Marija-
nisca na Opcinah, Narod-
na ul. 89 do 2. septem-
bra. Danes, 1. septembra
bo ob 10. uri sociolog
Franc Trček govoril o me-
dijih bodočnosti. Jutri, 2.
septembra, pa bo ob 10.
uri okrogla miza na temo
MEDIJ - POLITIKA - PLU-
RALIZEM - ETIKA. Sode-
lovali bodo Danilo Sliv-
nik, Vida Petrovič in
Drago Legiša.

MLADINSKI ODBOR
SLOVENSKE PROSVETE
vabi v okviru 5. DRAGE
MLADIH na PLES in
DRUZABNOST ob zvokih
ansambla »Kraski ovcarij«,
ki bo danes, 1. septembra,
ob 21. uri v parku Marija-
nisca na Opcinah (Narod-
na ul. 89).

PD KOLONKOVEC pri-
reja jutri, 2. septembra
od 15.30 dalje na vrtnariji
Aloja Debelisa v Ul. Ven-
tura 29 PRAZNIK SOLA-
TE s sledečim programom:
razstava slik prejšnjih
praznikov, razstava ze-
lenjave, tekmovalstvo v
sajenju solate ter nagraje-
vanje ob kozarku doma-
čega vina.

ARS NOVA v sodelo-
vanju s SK Brdina organi-
zira PRAZNIK HAPPY
DAY v Bazovici od 1. do
4. septembra. Zabavali
Vas bodo danes Elvis Pre-
sley, jutri in nedeljo
Happy day in v pone-
deljek Agropop.

ZADRUGA BAN IN
SKD GRAD vabita na že
tradicionalno SAGRO POD
KOSTANJ, ki bo pri Banih
dne 1. 2., 3., in 4. septem-
bra. Igrala bosta ansambla
Zvezde in Kraski kvintet z
Bracon Korenom.

STRANKA KOMUNSI-
TICNE PRENOVE vabi na
PRAZNIK TISKA NA KR-
MENKO danes, 1., jutri, 2.,
v nedeljo, 3. in ponedeljek,
4. septembra. Vsak večer
ples: danes ansambel Krt,
jutri, v nedeljo in pone-
deljek ansambel Long
Slunk.

OBVESTILA

POHOD - SK Kras in
KD Rdeca zvezda vabita
na nočni tekmovalni
orientacijski pohod, ki bo
v Salezu jutri, 2. septem-
bra, ob 20.3. Zbirališče ob
20. uri v prostorih KD
Rdeca zvezda v Salezu st.
45.

SZ SLOGA ponovno
organizira, zaradi velikega
popravevanja, celodnevni
(9-16.30) tecaj miniod-
boljke od torka, 5. do
torka, 12. t. m. namenjen
otrokom letnika 83 in
mlajšim. Tecaj bo potekal
na Opcinah pod strokov-
nim vodstvom profesorjev
in usposobljenih vadi-
teljev. Cena tecaja
120.000 lir. Zbirališče bo
v terek pred telovadnico
srednje sole S. Kosovel na
Opcinah. Interesenti naj
tel. na urad ZSSDI od 9.
do 14. ure, tel. st. 635627.

DEKLISKI PEVSKI
ZBOR VESNA zacenja no-
vo sezono v četrtek, 7. t.
m., ob 20.30 v domu A.
Sirka v Krizu. Vabimo vse
pevke, stare in se posebno
nove.

DOLINSKA OBCIN-
SKA UPRAVA obvesca,
da bo nacrtovano leto-
vanje za starejše občane v
hotelu Blumen v Viserbi
pri Riminiju od pone-
deljka 4. do ponedeljka,
11. septembra. Odhod av-
tobusa v ponedeljek, 4.
septembra, ob 7. uri iz-
pred županstva v Dolini,
iz Boljuna ob 7.10, iz
Borsta ob 7.20. Avtobus
se bo nato ustavil se na
pokrajinski cesti nad Ric-
manji. Vrnitev je predvi-
dena proti večeru v pone-
delek, 11. t. m. Za podro-
bnejše informacije se ude-
leženci lahko obrnejo na
tajništvo občine.

GLASBENA SOLA
GODBE NA PIHALA IZ
RICMANJ vpisuje nove
gojence za šolsko leto
95/96 se danes, 1. sep-
tembra od 17. ure do 21.
ure na sedežu godbe (Bab-
na hisa, Ricmanje 64). Sola
nudi tečaje za predolske
otroke in individualni
pouk trobil, pihal, tolkal
in klavirja za otroke od 7.
leta dalje.

GLASBENA SOLA
PIHALNEGA ORKESTRA
BREG sprejema vpiso-
vanje za glasbeno solo
pihal, trobil in tolkal.
Informacije po telefonu
na st. 228642 - Mitja,
228333 - Jadran ali vsak
četrtek na sedežu orkestra
v Dolini od 20.30 dalje.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - tajništvo Trst
obvesca clane, da bo urad
sprejemal stranke v pone-
deljek, 4. t. m. od 15.30
do 17.30.

MALI OGLASI

PRODAM novo pod-
vodno puško znamke
Omer, rabljeno samo
dvakrat. Cena po dogovo-
ru. Tel. st. 822225 v
večernih urah.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tiljce) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

POHISTVO KORSIC -
TRST - Ul. S. Cilino 38 ima
na razpolago po tovarniških
cenah orehovo vogalno
kuhinja vogalni divan,
knjižne police in se mar-
sikalj! (dokler so v teku ob-
novitvena dela - pohitite!).
Tel. st. 040/54390.

STANOVANJE v do-
brem stanju 92 kv. m z ga-
ražo, Ul. Pascoli (GO) na
prodaj. Tel. med 17. in 19.
uro na st. 0481/535048.

V NABREZINI prodajam
hišo potrebno popravil.
Tel. st. 200620.

TOVORNJAK Leoncino
OM 34 prodajam. Tel. st.
228519.

FORD TAUNUS 1600
GL, letnik '80, plave barve,
garaziran v dobrem stanju,
70.000 km prodajam. Tel.
na st. 228519.

DOMACE slive za mar-
melado ugodno prodajamo.
Tel. st. 420604 po 20. uri
ali sporočilo telefonski taj-
nici.

PRODAMO po ugodni
ceni biološke slive in fige.
Tel. st. 910140.

BOX za avtomobil na
Opcinah - Ul. Papaveri
dajem v najem. Tel. st.
830013.

PRODAM SUZUKI DR
750 Big, letnik '89, 19000
km v zelo dobrem stanju.
Telefonirati na 637321 v ju-
tranih urah.

PRODAM knjige za vse
razrede znanstvenega lice-
ja. Tel. st. 226452.

PRODAM knjige za vse
razrede znanstvenega liceja
B oddelka. Tel. st. 417253
ob večernih urah.

21-LETNI FANT, do-
polnjen vojaški rok, isce
resno zaposlitev. Tel. 200882.

BASISTA isce harmo-
nikar. Tel. na st. 272667 -
Corrado od 14. do 17. ure.

ISCEN resno kuhinjsko

pomočnico s prakso za delo
v središču mesta. Tel. st.
229234 - ura obedov.

ISCEN delo kot hisna

pomočnica ali varstvo

otrok. Tel. st.

0038667/89311.

ISCEN enkrat tedensko,

po možnosti ob sobotah,

hisno pomočnico. Tel. st.

44631.

ISCEN malo stanovanje

na Opcinah. Tel. st. 394611

- zvečer.

ISCEN motor transalp

honda 600 v dobrem stanju.

Tel. st. 381794 ali 228456.

OSMICO ima Mario

Mokor, Lakotisce 398.

OSMICO ima Stubelj v

Sempolaju.

OSMICO sta odprla

Magda in Slavko Skerlj,

Zgonik 15/A. Vabljeni!

OSMICO ima Srečko

Stolfa, Salez 46. Toči belo

in črno vino.

PRISPEVKI

Ob sprejemu častne izkaz-
nice Dragota Bana daruje se-
stra Vojka 20.000 lir za sek-
cijo VZPI-ANPI Prosek.

Namesto cvetja na grob
Rudija Abrama darujeta
družini jelen in Bigot 80.000
lir za nabrežinske cerkev.

Ob smrti dragega moza
Franca Calzija daruje žena
Zofka (Gropada 71) 50.000
lir za SKD Skala.

V spomin na Bernarda
Slavca daruje Beti Armani z
družino 50.000 lir za Pihalni
orkester Breg.

V spomin na dragega Bern-
arda Slavca daruje družina
200.000 lir za MoPZ Valen-
tin Vodnik.

Ob prerani izgubi ta-
sta Ivana Milica izrekajo
iskreno sožalje kolegu
Milosu in družini

usluzbenci,
ravnateljstvo, upravni
svet in nadzorni odbor
Zadruške kraske banke
na Opcinah

Ob težki izgubi drage-
ga očeta izrekamo kolegi-
ci Marini iskreno sožalje

ravnateljica, vzgojiteljice
in tajnice dolinskega
didaktičnega
ravnateljstva

OBVESTILO

Sporočamo, da se PUBLIEST Srl
oglasna služba Primorskega dnevnika
s ponedeljkom, 4. septembra preseli v nove urade v

ulici Valdirivo št. 36 / I. nadstropje
NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA 361888
faks 768697 (nespremenjen)

Urn timer sprejemanja obvestil, osmrtnic in malih oglasov:
od ponedeljka do petka

od 8.30 do 12.30 (do 15.00 samo osmrtnice)

Ob sobotah, nedeljah in praznikih sprejema
samo osmrtnice uredništvo Primorskega dnevnika
v ulici Montecchi 6 / II. nadstropje.

NOVICE

Nad štiristo romarjev v Lurdu

Nad štiristo romarjev iz goriske nadškofije je ta teden na romanju v Lurdu. Spremlja jih nadškof A. V. Bommarco. V znano versko središče so se odpeljali s posebnim vlakom. Povratek je predviden jutri, v soboto, 2. septembra. Vlak bo pripeljal na postajo v Cervinjanu ob 11.28, na postajo v Trziču ob 11.52 in ob 12.35 na postajo v Gorici.

Aktivnosti na strelišču

Iz zupanstva v Doberdobi so nam poslali sporočilo o aktivnostih na vojskem strelišču nad Selcami. Vojske vaje bodo od 5. do 7., od 12. do 14., od 18. do 22. in nato se od 25. do 28. septembra, od 8.30 do 17.30. V omenjenem času bo prepovedan dostop na širše in ozje območje strelišča, ki bo zavarovano in tudi označeno. Proti kršilcem bodo ukrepali.

V prihodnjem tednu ponovno sladkor po nižani ceni

Združenje trgovcev ASCOM obvešča, da bo s prihodnjim tednom spet na razpolago sladkor proste cone, po nižani ceni. Sladkorja po nižani ceni kakšen mesec ni bilo v prodaji, menda zaradi težav pri nabavi.

Obvestilo šolskega skrbništva

Solsko skrbništvo obvešča, da bodo 4. septembra sporočili datum, ko bo na razpolago dokončna lestvica letnih suplentov za višje srednje sole.

Pesniški in glasbeni večer

V torek 29. avgusta je bilo v Ločniku tretje srečanje iz niza večerov poezije in glasbe, ki ga prirejajo urad za mladino pri Goriski občini, združenje Goriziagiovane, krožek Mittelart in zadruga Yeleen, z naslovom "Gorica: poezija in glasba na trgih". Svoje poezije so predstavili Giuseppe Pinto, Annamaria in Gloria Fabbri ob spremljavi izvirne glasbe Fabia Massima Stacchija. Za scenografije večera so poskrbeli Alessandra Bernardis, Michele Drascek in Herman Kosič. Večer je bil v dvorani rajonskega sveta, udeležba občinstva pa presenetljivo številna. 6. septembra bo pesniški in glasbeni večer na trgu sv. Antona, oziroma v dvorani javnega večnamenskega socialnega centra, če vreme ne bo prijazno. V četrtek, 7. septembra pa bo na gradu zaključni večer. (Foto Studio Reportage - s torkovega večera v Ločniku).

ZDRAVSTVO / OB DANAŠNJI SKUPŠČINI

Sindikati terjajo jasne odgovore

Prerezati je treba popkovino ki menda leta veže gradnjo bolnišnic in znanega projektanta

Danes predpoldne je na zupanstvu v Gorici sklicana skupščina zupinov, kjer naj bi izredni upravitelj Zdravstvene ustanove na Goriskem dr. Gianbattista Baratti povedal če bo bolnišnica v Gorici ostala na sedanji lokaciji, ali pa se bo preselila na drugi konec mesta, v objekt, kjer je zdaj bolnišnica Usmiljenih bratov. Ceprav je bilo prejšnje dni slišati glasove, naj bi današnje srečanje prelozili, dokler se ne razčisti nejasnosti, ki so se pojavile prav pred kratkim, se bo srečanje kljub vsemu odvijalo. V kaksnih okoliscinah, ni težko predvidevati. Predstavniki sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIL so včeraj sklicali srečanje z novinarji, pojasnili njihovo stališče in ocene in napovedali, da bodo od izrednega upravitelja terjali zelo jasne in točne odgovore na vrsto vprašanj.

"Za nas sta obe možni lokaciji slabi in ne dajemo prednosti ne eni ne drugi". Domnevati je mogoče, da bo izbira spet padla na "staro" bolnišnico v ulici Vittorio Veneto. V tem primeru pa zahtevajo, da se je javno in z argumenti pojasni, zakaj pred šestimi leti objekta ni bilo mogoče posodobiti in zakaj je zdaj to mogoče in primerno. Sindikati pojasnjujejo, da jim ne gre za odkrivanje osebnih ali drugačnih odgovornosti, ampak predvsem za morebitne posledice, ki bi nastale v prihodnje. Če je objekt neprimeren, bi vsakršna investicija pomenila razmetavanje denarja.

V pogovoru z novinarji so pokrajinski tajniki treh

sindikalnih zvez pojasnili tudi ozadje dveh sklepov Upravnega odbora KZE iz leta 1989. Vedeli so za ta dva sklepa in ju iskali kakšen mesec. Za sklepa je vedel tudi deželni odbornik in tudi izredni upravitelj. Oba sta vedela tudi, da nameravajo sindikati javnost seznaniti z njuno vsebino. "Pravzaprav smo jim celo hvalile, da so spravili v javnost to, kar so današnji zagovorniki obnove goriske bolnišnice trdili pred šestimi leti".

Za danes napovedano srečanje pa bo vroče tudi zaradi nekaterih drugih vprašanj, na katera bodo, oziroma so sindikati že opozorili. "Če se družbi Edilsa poveri naloga za prenovo oziroma dograditev bolnišnice, zahteva-

mo, da dela opravi ta družba. Zahtevamo popolno informacijo o tem, kaj Edilsa sploh je, s katerimi drugimi družbami in podjetji sodeluje. Nobe-nih podzakupov".

In se eno vprašanje zeli-jo sindikati razčistiti, preden bodo sprejete tak-sne ali drugačne odločitve: obstaja ali ne obstaja sk-lep ali serija sklepov po katerem je načrtovanje novih, preurejanje starih, posodabljanje in kakršenkoli poseg na bol-nišničnih objektih dome-na znanega goriskega načrtovalca? Sindikati pravijo, da imajo izjave in price. Zdaj je trenutek, da se vsi dvomi razjasnijo.

Današnja skupščina je javna, dobro bi bilo, ko bi poteku prisluhnilo cim-vec občanov!

Spor o carinskih operacijah
Odgovor meddeželni ravni

Usluzbenci špediterskih podjetij in drugih podjetij, ki opravljajo dejavnost na območju blagovnega terminala so se sinoci zbrali na sindikalni skupščini, z namenom, da se dogovorijo o nadaljnjih hitrih, predvsem pa ostrih protestnih pobudah za zascito nekaj sto delovnih mest, ki so ogrožena zaradi restriktivne interpretacije smernic Evropske skupnosti. Okroznica, ki določa, da se vse carinske operacije za blago namenjeno izvozu opravijo na najbližji carinarnici v notranjosti države, v kraju kjer se blago proizvaja, oziroma odpremlja, bi morala začeti veljati že 15. septembra. Protesti prejšnjih dni, so, kakor smo slišali na sinocni skupščini, ze obrodili prvi uspeh, ki pa ni zadosten. Na ministrstvu so menda pripravljeni odgoditi rok izvajanja do konca leta.

To ni in ne more biti resitev, so poudarili sinoci in napovedali zelo odločno protestno pobudo ze v začetku prihodnjega tedna, ce se stvari do takrat ne bodo uredile in ne bodo prešli zadostnih jamstev.

"Zelo zaskrbljujoče je, da je usoda nekaj tisoč uslužbencev odvisna od take ali drugačne interpretacije splošnih smernic", ugotavljajo prizadeti in zahtevajo umik ukrepa in da vlada z zakonom opredeli, da so blagovni terminali ob meji in pristanišča izzeti iz splošne norme.

Nove oblike protesta in nadaljnjih ukrepov bodo določili jutri, na skupščini, ki bo ob 16. uri na razstavišču in ki se je bodo udeležili tudi zupani Trsta in Gorice in nekaterih drugih mest, parlamentarci iz nase dezele, Ligurije itd.

AVTOBUSI / OD DANES

Podražitev
vozovnic

Povišek okrog 10 odstotkov

Od danes dalje veljajo, kakor smo poročali ze pred dnevi, višje cene v avtobusnem prevozu. Cene vozovnic so se podražile, na osnovi sklepa dezelne vlade, za približno deset odstotkov.

V mestnem prometu v Gorici je treba za navadno vozovnico plačati 1.200 lir, 11.000 lir je treba odsteti za bloket desetih vozovnic. Celodnevna vozovnica (oranzne barve) velja 4.200 lir. Vozovnica za Mos (sive barve) 1.500 lir. Posebna časovno omejena vozovnica z možnostjo prestopa na drugi avtobus, 1.500 lir.

Podražili so se tudi mesečni abonmaji. Za navaden abonma, ki velja za vse proge me-stu, je treba zdaj plačati

32.000 lir; abonma samo za eno progo: 27.000 lir; abonma za vse proge, vendar s časovno omejit-vijo 18.000 lir; student-ski abonma 26.500; abonma za upoko-jence 23.700 lir; abonma za upoko-jence s časovno omejitvijo 10.500 lir; abonma za invalide 26.500 lir; za abonmaj-sko izklaznico, ki velja tri leta pa je treba plačati 6.000 lir.

Navadne vozovnice so v prodaji v tobakarnah in trgovinah, medtem ko je abonmajske izkaznice treba nabaviti na sedežu mestnega podjetja v ulici 9. avgusta 15.

Ravnateljstvo mestne-ga podjetja obvešča o-be-nega, da bo 10. septem-bra stopil v veljavo zim-ski vozni red.

KINO

VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Un amore tutto suo«. Igrata S. Bullock in B. Pullham. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »L'uomo che guarda«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'UDINE, Trg S. Francesco 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU

OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.

LEKARNA V DOBERDOBU

AL LAGO - PRI JEZERU - Vrtna ul. 2, tel. 78300.

POGREBI

Danes. ob 8. uri, Vittorio Camauli, iz splosne bolnišnice; ob 9.30, Fio-renza Appariagliato vd. Albertano, iz splosne bolnišnice; ob 13.15, Franco Cottali, iz splosne bolnišnice v Martinscino.

Po dolgi bolezni nas je v 80. letu starosti zapustila draga tata

Lojzka Klinec

Pogreb bo jutri, sobota 2. septembra, ob 9. uri iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Ivana v Gorici.

Zalostna vest sporoca
družina Krstancic-
Devetak

Vnaprej se zahvaljuje-mo vsem, ki jo bodo pos-premili na zadnji poti.

Gorica, 1. septembra 1995
(Pogrebno podjetje Preschern)

Predsednik Kraskih kr-tov, clani upravnega odbo-ra in clani društva izrekajo občuteno sozalje Gabrijeli in Gustilu ob zalostnem dogodku v družini

GOSPODARSTVO / ZANIMANJE ZLASTI TUJIH BANK

Vse več bank v Novi Gorici

Nova Gorica, mesto ob meji, je v zadnjem času postala zelo vabljiva za slovenske kot za banke od drugod, seveda v prvi vrsti italijanske. To je treba pripisati povečanju trgo-vinske menjave med Slo-venijo in Italijo, kot tudi dejstvu, da se je tudi na severnem Primorskem ze-lo razvilo malo podjetnist-vo. Vsak podjetnik pa banko potrebuje pri vsak-danjih poslih. Tembolj ce ti segajo cez mejo.

Zaradi tega so v Novi Gorici v zadnjem času svoje podružnice odprle številne slovenske in tuje banke. Ni namreč prejšnjega monopola, ki ga je tu imela Komercialna banka, ki je bila vključena v vseslovenski sistem Ljubljanske banke. Novogoriska banka se je zaslusila v težavah, ker ji ni uspelo izterjati kreditov od velikih dolžnikov. Ti neizterljivi krediti so dosegli vrednost, kot smo brali, do več kot 200 milijonov

nemskih mark. Prejšnji poiskusi, da bi banko sanirali tudi s tem, da bi vanjo prišli novi domaci in tuji delničarji (med slednjimi je bila tudi Goriska hranilnica) so se izjalovili. Banko je prevzela Agencija za sanacijo bank, torej slovenska država. Po nekaj mesecih jo je združila z drugo banko v sanaciji, mariborsko Kreditno banko. Sedaj na Primorskem poslujejo pod oznako Nova KBM, v Novi Gorici so ohranili operativno avtonomijo.

Niso pa več edini ali skoraj edini. Skupina domacih podjetnikov je dala pobudo za ustanovitev Vip-a banke, ki je sedaj edina v celoti domaca banka, in ki se je tako razvila, da ima ze desetinno podružnic. Prišle pa so v Novo Gorico tudi druge banke: Ljubljanska banka je tu odprla svojo filialo, SKB banka si je zgradila večjo palaco nasproti zupanstva in odprla svojo filialo, sem

stali prišli Krekova banka in A-banka.

Prisotni pa so tudi drugi, tuji finančni zavodi. Videmsko-pordenonska hranilnica CRUP je v središču Nove Gorice odprla svoj reprezentančni urad. Največ skrbijo za tiste kliente, ki imajo opravke cez slovensko-italijansko mejo. To je zelo razumljivo, saj so slovenski podjetniki, se zlasti majhni, tesno povezani s furlanskimi. Za CRUP pa stoji mocna Cassa di Risparmio iz Verone, ki igra vodilno vlogo v vsej deželi Veneto (prav sedaj je govora, da bo vstopila kot pomembni delničar v Banco Ambrosiano Veneto, kar pomeni da se bo razširila na vso severno Italijo). Prav zaradi tega je prisotnost te banke v Novi Gorici izrednega pomena za vse stike med slovenskim gospodarstvom in gospodarstvom severne Italije.

V Novo Gorico so prišli tudi Avstrijci. Creditan-

stalt ima tu svoje bančno okence. Creditanstalt je dunajska banka, ki je v Ljubljani ustanovila svojo hčerko z istim imenom. Niso pa ti slovensko-avstrijski bančni edini, ki jih Nova Gorica zanima. Govora je, da bi kmalu tu svojo podružnico odprla tudi Austria Bank. Tudi ta ima sedež na Dunaju, tudi ta ima v Ljubljani podružnico. Prihod te banke v Novo Gorico pa bi imel se en pomen. Milanska hranilnica Cariplo, na samem vrhu italijanskega bančništva, je delničar v dunajski Austria Banka. Je pa tudi 10-odstotni delničar v goriski hranilnici Cassa di Risparmio. Vse to pa pomeni, da bi lahko prišlo do ze kar nujne povezave na relaciji Milan-Dunaj-Ljubljana-Nova Gorica-Gorica. V našem primeru bi nosilec te akcije bila Goriska hranilnica, ki bi pridobila na področju finančnih odnosov na naši meji.

Marko Waltritsch

Ascom
obvešča

Z d r u ž e n j e ASCOM obvešča clane, da je vlada tik pred poletnim dopustom spremeni-la odlok glede splosnega davčnega konkordata in je za-to izgubil na pome-nu prvotno določe-ni rok 15. septem-bra. Združenje ASCOM je ze pred casom uvedlo po-sebno svetovalno službo, ki je članom na voljo za oceno o (ne)umestnosti, da se poslužijo možno-sti, ki jih ponuja zakonski dekret, ce-prav ostaja se vrsta nedorečenosti. Zda-j imajo davkoplace-valci nekaj več casa za presojo, vsekakor pa je treba uposte-vati, da je skrajni rok, do katerega je treba sprejeti dokončno odloči-tev 15. december.

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi da-nes, ob 20. uri v Stan-drežu.

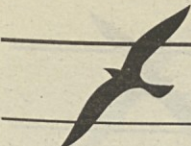
PEVSKI ZBOR JEZERO obvešča clane, da bodo danes, ob 20. uri zaceli z rednimi vajami.

DRUŠTVO SLOVEN-SKIH UPOKOJENCEV NA GORISKEM obvešča udeležence izleta v Apu-lijo, da bo avtobus 4. sep-tembra odpeljal ob 6. uri z ulice Terza Armata, preko Podturna, na Travnik, mimo gostilne Pri-mozic, v Podgoro, Stan-drez in Sovodnje.

ŠOLSKE VESTI

GLASBENA MATICA - GORICA sporoča, da se nadaljuje vpisovanje gojencev za solsko leto 1995/96. Sprejemajo prija-ve za: klavir, harmoniko, violino, violoncelo, violo, kontrabas, kitaro, blok flavto, flavto, klarinet, tro-bento, rog, pozavno, tolka-la, solopetje in predolsko glasbeno vzgojo. Informa-cije in prijave v tajnistvu sole v Ul. della Croce 3 (tel. 531508) od 10. in 12. uro.

MENJALNIŠKI TEČAJI

31. avgust 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	83,85	84,80	11,79	12,10	7,50	8,05
A banka Koper	83,45	84,40	11,40	11,90	7,37	7,97
A banka Nova Gorica	83,60	84,80	11,50	12,00	7,45	8,00
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	83,70	84,80	11,90	12,20	7,65	8,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	83,90	84,60	11,80	12,10	7,45	7,90
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	83,43	84,36	11,75	12,00	7,53	7,69
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	84,10	84,40	11,89	12,05	7,55	7,85
Creditanstalt d. d.	783,30	84,40	11,85	12,10	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,20	84,25	11,92	11,95	7,65	7,68
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	84,00	84,50	11,87	11,97	7,55	7,75
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	84,00	84,40	11,87	11,97	7,55	7,75
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	84,00	84,40	11,87	11,97	7,55	7,75
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	84,00	84,40	11,87	11,97	7,55	7,75
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	84,00	84,40	11,87	11,97	7,55	7,75
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	84,00	84,40	11,87	11,97	7,55	7,75
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	84,00	84,40	11,87	11,97	7,55	7,75
Nova kreditna banka Maribor d.d.	83,10	84,40	11,80	12,10	7,45	7,90
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	84,00	84,65	11,85	12,10	7,50	8,00
Poštna banka Slovenije	82,20	84,25	11,00	11,95	6,50	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-57	784,15	84,18	11,92	11,95	7,67	7,69
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	84,10	84,15	11,85	11,90	7,60	7,75
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	84,00	84,20	11,88	11,95	7,50	7,95
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	83,90	84,10	11,90	11,92	7,20	7,65
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	82,80	84,20	11,90	12,00	7,00	7,65
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	83,85	84,00	11,85	11,89	7,57	7,60
Publikum NM, t: 068/ 322-490	83,75	84,20	11,85	12,00	7,50	7,85
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	83,96	84,39	11,85	11,98	7,50	7,89
Publikum Portorož	84,00	84,10	11,81	11,89	7,57	7,75
SKB d.d., ***	83,20	84,50	11,82	12,15	7,50	7,98
SHP Kranj, t: 064/331-741	84,10	84,50	11,90	11,95	7,50	7,75
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	83,80	84,60	11,80	12,10	7,40	8,00
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	783,60	84,70	11,70	12,05	7,40	7,95
Upimo Ljubljana, t: 212-073	84,10	84,25	11,90	11,94	7,59	7,63

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mlinica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

31. AVGUST 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1591,00	1656,00
nemška marka	1078,00	1123,00
francoski frank	314,00	327,00
holandski gulden	963,00	1002,00
belgijski frank	52,40	54,50
funt sterling	2458,00	2559,00
irski sterling	2512,00	2615,00
danska krona	278,00	290,00
grška dramma	6,70	7,10
kanadski dolar	1184,00	1232,00
japonski jen	16,20	16,90
avstrijski šiling	1314,00	1368,00
švicarski frank	153,50	150,70
norveška krona	247,00	257,00
švedska krona	217,00	226,00
portugalski escudo	10,40	10,80
španska peseta	12,60	13,30
avstralski dolar	1192,00	1241,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,00	13,50
hrvaška kuna	280,00	300,00

KMEČKA BANKA - GORICA

31. AVGUST 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1598,00	1648,00
nemška marka	1093,00	1121,00
francoski frank	316,00	327,00
holandski gulden	970,00	998,00
belgijski frank	52,90	54,60
funt sterling	2477,00	2562,00
irski sterling	2533,00	2628,00
danska krona	280,00	290,00
grška dramma	6,80	7,40
kanadski dolar	1191,00	1231,00
švicarski frank	1330,00	1365,00
avstrijski šiling	154,60	159,60
slovenski tolar	12,80	13,65

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

29. AVGUST 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,40	8,90
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,30	8,90

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

30. AVGUST 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4766	-
francoski frank	-	29.1310	-
nizozemski gulden	-	89.2490	-
belgijski frank	-	4.8635	-
španska peseta	-	1.1707	-
danska krona	-	25.7830	-
kanadski dolar	-	1.1015	-
japonski jen	-	1.4936	-
švicarski frank	-	21.5400	-
avstrijski šiling	-	14.2200	-
italijanska lira	-	0.9079	-
švedska krona	-	20.1560	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 31. 8. 95

Nakupni Prodajni

1. REDNI tečaj za DEM 83,05 83,70
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA
nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 167 z dne 31. 8. 1995 - Tečaji veljajo od 1. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	89,6995	89,9694	90,2393
Avstrija	040	šiling	100	1159,4933	1162,9822	1166,4711
Belgija	056	frank	100	396,5236	397,7168	398,9100
Kanada	124	dolar	1	89,1410	89,4092	89,6774
Danska	208	krona	100	2100,5572	2106,8778	2113,1984
Finska	246	marka	100	2722,8237	2731,0168	2739,2099
Francija	250	frank	100	2370,9235	2378,0577	2385,1919
Nemčija	280	marka	100	8153,3873	8177,9211	8202,4549
Grčija	300	grd	100	—	50,8258	50,9783
Irsko	372	funt	1	—	190,4638	191,0352
Italija	380	lira	100	7,3772	7,3994	7,4216
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2237,1276	—
Japonska	392	jen	100	122,9938	123,3639	123,7340
Nizozemska	528	gulden	100	7277,1428	7299,0399	7320,9370
Norveška	578	krona	100	1865,3320	1870,9448	1876,5576
Portugalska	620	escudo	100	78,5008	78,7370	78,9732
Švedska	752	krona	100	1637,0371	1641,9630	1646,8889
Švica	756	frank	100	9940,2022	9970,1125	10000,0228
Velika Britanija	826	funt sterling	1	185,6119	186,1704	186,7289
ZDA	840	dolar	1	119,5694	119,9292	120,2890
Evropska unija	955	ECU	1	152,6925	153,1520	153,6115
Španija	995	peseta	100	95,4517	95,7389	96,0261

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 1. 9. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, ZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1.700.000	861.134	814.446	1.675.580
34	101.3099%	95.8172%	98.5635		170.000	86.113	81.445	167.558

Tečajnica borznega trga
LJUBLJANSKA
BORZA
Št.: 164 Datum: 31. 8. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKX	800	(11.5.95)	11.300		22.8	11.400	11.800			
PRB	665	(13.6.95)	15.635	4,88	31.8	15.590	15.700	15.960	15.290	15.448
SAL	1700	(9.5.95)	19.973	1,43	31.8	19.730	19.980	19.980	19.970	599
SKBR	1000	(24.2.95)	32.685	3,29	31.8	32.690	32.850	33.290	31.260	92.793
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(1.10.95)	100,0A	14	31.8	100,2		100,0	100,0	17
RSO1	8,0	5(30.6.95)	100,6A	05	31.8	100,7	101,0	100,7	100,5	1.603
RSO2	9,5	9(1.4.95)	108,2	71	31.8	108,2	108,3	108,2	108,1	1.836
RSO8	5,0	4(31.5.95)	90,5	2,25	31.8	91,5		91,5	90,0	522
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,5	71	31.8	97,0	98,0	97,5	96,8	9.944
RS14D	8,0	5(30.6.95)	100,0	19	31.8	100,1	100,5	100,5	99,8	5.856
RS12D	9,5	9(1.4.95)	107,7	21	31.8	107,6	108,4	108,0	107,5	3.472
SKB1	10,0	4(1.11.94)	101,4		30.8	101,9	103,2			
SKR1	5,0	3(30.6.95)	73,0	1,25	31.8	70,0	74,0	73,0	73,0	484
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	2(28.7.95)	12.600	90	31.8	12.400	12.690	12.600	12.600	63
DAD	10.000	(1.6.94)	113.195	4,26	31.8	113.100	114.050	114.600	110.000	53.202
FMD	1715	(24.5.95)	13.864		30.8	14.210	14.600			
GPGR		(10)	21.990		29.8	19.810	21.990			
FMER		(10)	15.700		8.8	13.700	16.500			
MKZ	218	(30.3.93)	10.107	1,02	31.8	10.010	10.190	10.180	10.000	2.496
NIKR	200	(10/26.6.95)	3.832	4,74	31.8	3.820	3.870	3.890	3.610	4.284
TCTR		(5)	776,0	3,51	31.8	755,0	772,0	776,0	776,0	78
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBT	2750	(22.6.95)	28.255	7,92	31.8	26.500	27.690	28.730	27.780	57
PFNP		(10)	27.962	4,10	31.8	27.900	28.700	28.790	26.210	2.041
UBKP	720	(25.5.95)	9.200A	1,10	31.8	8.850	9.480	9.200	9.200	147
VIP		(10)	41.153	14,8	39.990	41.800	41.800			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,3		30.8	96,3				
OZG	11,0	4(1.1.95)	101,2	1,67	31.8	101,5	102,0	101,2		

CELJE / PROTEST STARŠEV

Šolarjev na Polulah ne bo k pouku

Starši zahtevajo ureditev prehoda čez magistralno cesto

Mozno je, da v ponedeljek, ko se bo začelo novo šolsko leto, v osnovno šolo Frana Kranjca na Polulah pri Celju večine otrok ne bo. Njihovi starši so namreč izgubili potrpljenje, saj že vrsto let zahtevajo, da bi uredili prehod čez magistralno cesto med Celjem in Laskim, ki jo mora vsak dan prečkati večina šolarjev, na njej pa se je zgodilo že več prometnih nesreč, tudi takšnih z najhujšimi posledicami.

Starši otrok - predvsem iz Pečovnika in Zagrada - ki morajo med šolskim letom vsak dan prečkati nevarno cesto, so že konec prejšnjega šolskega leta zagrozili, da jeseni otrok ne bodo pustili k pouku, če odgovorni ne bodo poskrbeli za prometno varnost. To pomeni, da bi na Polulah nasproti Pečovnika zgradili brv čez reko Savinjo, na najnevarnejšem delu ceste med Bregom in Polulami pa postavili nadhod. To so odgovorni obljubili staršem že pred leti, ko so se krajanje strinjali z

gradnjo celjske čistilne naprave v njihovem kraju. Toda doslej iz vsega tega ni bilo nič. Za zdaj bi bili starši polulskih osnovnošolcev zadovoljni tudi s semaforizacijo križišča v bližini šole, toda občina ni uredila niti tega, naložbe pa ne predivdeva niti letošnji občinski proračun. Na občini sicer trdijo, da gre za magistralno cesto, ki bi jo bila dolžna urediti Družba za državne ceste, kljub temu pa so v Celju izdelali projekt ureditve križišča in so pripravljeni primakniti tri milijone tolarjev, kar pred-

stavlja polovico sredstev, ki jih zahteva modernizacija križišča. Toda DDC za svoj del naložbe nima denarja.

V sredo zvečer se je zato svet staršev osnovne šole na Polulah odločil, da v ponedeljek starši ne bodo dovolili, da bi se otroci odpravili na nevarno pot v šolo, čeprav naj bi - tako kot na drugih cestah v bližini sol-

ta dan solarjem pomagali policisti prometniki. Toda prometna varnost bi bila s tem zagotovljena le nekaj dni. Ravnateljica šole Ivanka Marič podpira prizadevanja staršev, obenem pa opozarja, da bi v primeru bojkota pouka morali pozneje izgubljene šolske dneve nadomestiti.

Brane Piano

Manj nevama šola

SENTJUR - Povsem drugače bo letos v Sentjurju in bližnjih naseljih na južni strani sentjurske obvoznice. Doslej se je moralo v edini osnovni šoli v prostorih, ki naj bi zadoščali za 600 otrok, drenjati kar 1200 učencev. Danes pa bodo v Hrusevcu odprli novo osnovno šolo s telovadnico in vrtcem, ki je ministrstvo za solstvo in občino stala pol milijarde tolarjev. Tako solarjem iz Hrusevca, Nove vasi, Sibenika, Krajncice, Vezovja in Grobelnega ne bo več treba prečkati nevarne obvoznice, kjer predvsem Hrusevčani že lep čas zahtevajo zgraditev nadhoda, saj cesta skoraj vsak teden zahteva krvni davek. (B. P.)

AJDOVŠČINA / LASTNINJENJE

Tekstina dobiček namenja za modernizacijo

Investicijsko družbo je skupščina delničarjev v postopku lastninjenja preglasovala

Ajdovska Tekstina je eno od tekstilnih podjetij, ki z nenehnim posodabljanjem proizvodnje - kljub težavam v panogi - dobro posluje. Medtem so v podjetju izpeljali postopke lastninskega preoblikovanja, s katerimi so zaposleni, nekdanji zaposleni in upokoenci dobili 44,01-odstotni delež, v javni prodaji pa so prodali petnajstodstotni delež. Solastniki so se odskodninski in pokojninski sklad - vsak do deset odstotkov - in investicijska družba KBM Infond Stolp, ki je od razvojnega sklada odkupila 20,99-odstotni delež.

Zaradi nestrinjanja glede razdelitve dividend, razvoja podjetja in financiranja proizvodnje skupščina delničarjev ni potekala dogovorno. Notranji lastniki in uprava podjetja so namreč menili, da je treba zaradi krize v panogi nadaljevati z modernizacijo podjetja.

Dobiček, ki je znašal 85 milijonov tolarjev, naj bi zato naložili v modernizacijo. Tekstina ni najemala posojila in je ohranila dovolj lastnih obratnih sredstev, postopno modernizacijo pa uresničuje predvsem z lastnim denarjem. Nekaj milijonov nemških mark so na-

menili za ureditev čistilne naprave, imajo pa tudi nekaj akumulacije, ki pa jo kaže učinkovito izkoristiti, menijo v podjetju, saj naj bi bilo naslednjih nekaj let usodnih za številna slovenska tekstilna podjetja. Pokojninski in odskodninski sklad sta pokazala razumevanje za ta predlog, niso pa se mogli sporazumeti z investicijsko družbo, ki jo je skupščina zato preglasovala. Investicijska družba tudi ni dobila svojega predstavnika v nadzornem odboru.

Pocenitev proizvodnje nameravajo doseči s finančno zahtevno modernizaci-

jo predilniških zmogljivosti, v zadnjem času pa so nadgradili računalniško pripravo vzorcev z računalniškim receptiranjem barv, kupili so sukalne stroje in drugo. Podjetje skoraj dve tretjini izdelkov proda na tuje, predvsem v Italijo in zahodnoevropske države. Čeprav so ukinili podjetje v Nemčiji, ki so ga ustanovili skupaj z Muro, namenjeno trženju oblačil iz mešanice nerjavečih vlaken in bombaža, ki štiti pred sevanji, bo pridobljeno znanje Tekstini koristilo zaradi povečanega zanimanja za takšne izdelke na evropskih in drugih trgih. Artur Lipovz

POSTOJNA / SLOVENSKA DAMA KRASA

Pričakovanja se niso uresničila

Vzrok vojna in šibka lira - Večje zanimanje za Predjamski grad

Z letošnjo poletno turistično sezono postojnski turistični delavci ne morejo biti zadovoljni, saj je v prvih osmih mesecih Postojnsko jamo obiskalo pet odstotkov manj gostov kot v enakem obdobju lani. Samo avgusta, ki je tudi za postojnski turizem navadno višek sezone, si je svetovno znano krasko lepoto ogledalo kar 23 tisoč ali več kot dobro tretjino manj turistov.

To naj bi zakrivilo predvsem vojni spopadi na Hrvaškem in šibka italijanska lira, ki je italijanske goste potisnila na tretje mesto po številu obiskovalcev v zadnjih dveh mesecih.

»Čeprav nam nekateri očitajo, da se pri iskanju vzrokov pretirano sklicujemo na vojno, to letos se kako drži,« je dejal pomočnik direktorja Postojnske jame, turizem Zvone Cernac. »Dejstvo je namreč, da je bilo obiskovalcev do konca letošnjega junija že 20 odstotkov več kot lani, v začetku glavne sezone - ko so se začeli vrstiti spopadi - pa je njihovo število začelo upadati. Izrazit padec smo zaznali avgusta.« V tem mesecu si je Postojnsko jamo ogledalo 51 tisoč turistov, medtem ko jih je bilo avgusta lani več kot 74 tisoč, torej 23 tisoč več. Med poletnimi gostje bilo največ Nemcev, sledili so jim Slovenci, sele nato pa italijanski, avstrijski in hrvaški gostje, ki so letos prvič na tako visokem mestu.

»S predstavo o tem, da je Postojnska jama zanimiva le za prehodne turiste, ki potujejo proti morju, se vedno nismo opravičili. Zato se bomo v prihodnje usmerili v propagandne akcije na turističnih trgih, kjer doslej nismo bili navzoči v zadostni meri. Obenem bo treba poleg sedanjih klasičnih in alternativnih programov oblikovati še nove, izdelane po meri posameznih skupin gostov. V mislih imam predvsem turiste iz vzhodnih držav, ki bi jim obisk Postojnske jame in drugih zanimivosti ponudili kot del potovanja po naši deželi. Seveda bi Slovenija morala najprej oblikovati ustrezno strategijo,« poudarja Cernac. Pomemben del turističnega uspeha je tudi nenehno dopolnjevanje in bogatenje ponudbe. To so v Postojni vnovič spoznali prav pred kratkim, ko so odprli prenovljeni Predjamski grad in obnovljeno krožno pot v jami. V nasprotju s Postojnsko jamo, so v Predjamskem gradu imeli znatno več obiskovalcev kot lani. Prvi naval so doživeli avgusta, ko si je še ne dokončno prenovljeno podoba srednjeveškega gradu prislo ogledat petnajst tisoč ljudi, medtem ko jih je bilo lani trinajst tisoč. Za prihodnje leto v gradu pripravljajo obsežen program prireditev, povezanih z znamenitim vitežom Erasmom, že 10. septembra pa si bodo obiskovalci lahko ogledali Viteske igre. Mateja Godejsa

GORNJA RADGONA / DRUGA PLAT SEJMA

Dolga pot do sejmišča

Za nekaj kilometrov tudi po uro in pol vožnje

Da ima vsaka medalja dve plati, se je v času mednarodnega živilsko-kmetijskega sejma potrdilo tudi na cestah skozi Gornjo Radgono. Prireditelji si manejo roke ob prestevanju prodanih vstopnic, saj so jih v prvih treh dneh prodali skoraj 60 tisoč. Tisti, ki se vozijo na sejem iz hotelov v Moravskih Toplicah, Murski Soboti, iz Radencev, Ljutomera, Lenarta in za nekaj kilometrov poti porabijo tudi več kot uro in pol, ocenjujejo sejem tudi s te, neprijetne strani.

Seveda se zastojev se manj veselijo vozniki avtobusov, ki od Murske Sobote preko Gornje Radgone do Maribora porabijo več časa, kot ga imajo namenjenega po voznem redu. Le kaj si ob tem mislijo vozniki, ki se z avtomobilci prebijajo iz vzhodne v zahodno Evropo in obratno. Po trinitidesetih letih, kolikor casa sejem že prireja, bi odgovorni za promet morali spoznati, da Gornja Radgona, stisnjena med hribe in reko Muro, po kateri poteka tudi državna meja, z magistralno cesto skozi mesto,

po kateri vozijo traktorji, konjske vprege in dnevno več kot tisoč težkih avtomobilcev, ne more biti prizorišče enega največjih kmetijskih sejmov v Evropi. Radgona zaradi magistralne ceste, ki ne ustreza zahtevam sodobnega prometa, in premajhnega števila parkirnih prostorov - v času sejma morajo ljudje parkirati kilometre daleč iz naselja - nima osnovnih pogojev za organizacijo tako velike prireditve. Kdo bi na primer prevzel odgovornost, če se v nujnem primeru reševalno ali gasilsko vozilo ne bi moglo prebiti skozi dvostransko kolono. Vsako leto imajo na sejmu težave tudi s parkirnimi prostori, ki so po dežju poplavljeni. Ob vseh priznanih razstavljalcih in mogocih kramarjih bi prav gotovo največ zaslužili čistilci cevljev in blatnih hlač, saj poslovnem in drugim obiskovalcem nič ne pomaga, če se do sejemskega prostora lahko pripeljejo z najsodobnejšo limuzino. Pa kaj hočemo, vsak sejem ima svoje posebnosti in rekorde.

Boris Hegedüs (Foto: B. V.)

GORNJA RADGONA / KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

O naravni hrani in turizmu

Za »bio« pridelano hrano so kupci pripravljeni plačati višjo ceno

Direktor Uprave RS za pospeševanje v kmetijstvu Ervin Kuhar je na včerajšnjem predavanju o sonaravnem kmetijstvu v Gornji Radgoni povedal, da je slovensko kmetijstvo - v nasprotju z večino drugih držav - ohranilo veliko stopnjo sonaravnosti. Ugotovil je, da se tudi v drugih evropskih državah pojavljajo trendi vračanja k naravi, kajti ljudje so pripravljeni plačati več za hrano, pripravljeno po človeku in naravi prijazni poti. Opozoril pa je, da - zlasti v tujini - prihaja do zlorab. Nekateri proizvajalci namreč uporabljajo nalepke, ki označujejo biološko neoporečno hrano - tudi v primerih, ko to za izdelek ne velja.

Na tem posvetu, ki ga je v sodelovanju z Biotehniško fakulteto in kmečko izobraževalno skupnostjo iz Avstrije pripravilo ministrstvo za kmetijstvo, je spregovoril tudi Rok Mihačič z agronomskega oddelka biotehniške fakultete. Zanimiv je bil njegov prispevek Kmetijstvo nekoč in razvoj kmetijstva po 2. svetovni vojni. Povedal je, da se je kmetijstvo občno spremenilo z uporabo modernih strojev, kmetijskih sredstev, genetike in specializacije. Sonaravno kmetijstvo se je razmahnilo predvsem zato, ker je moderno kmetijstvo postalo eden od glavnih onesnaževalcev zraka in podtalnice. Zato je Mihačič podprl približevanje naravi in sožitje z njo. Docentka dr. Mihaela Černe s Kmetijskega inštituta Slovenije je predstavila preu-

čevanje sonaravnega pridelovanja vrtnin. Poudarila je pomen zdrave, brez kemičnih sredstev pridelane hrane, s tem pa tudi pomen vrtnin, ki so pomemben del prehrane.

Včeraj se je na Pomurskem sejmišču v Gornji Radgoni v razširjeni sestavi seslo predsedstvo Turistične Zveze Slovenije. Pod vodstvom predsednika dr. Marjana Rozica in ob navzočnosti Staneta Bizjaka, predstavnika ministrstva za gospodarske dejavnosti, so člani predsedstva skupaj z gosti spregovorili o nekaterih pereh zadevah v turizmu, od katerega država veliko priskrbi. Predsedstvo je zasedalo v Pomurju in o značilnostih turizma v tem delu države je zato spregovoril tajnik Pomurske turistične zveze Stefan Dravec. Potem ko je orisal tu-

ristične značilnosti v tem delu države, kjer je v ospredju zdraviliški turizem, je Dravec spregovoril tudi o finančnih težavah turistične zveze in društev na tem območju, rekoc, da je financiranje nedorečeno in da bo tej težavi treba nameniti večjo pozornost. O vlogi sejmov v turistični ponudbi pa je spregovoril projektni vodja Pomurskega sejma Zlatko Mir, ki je poudaril, da ima turizem in sejmstvo veliko skupnega in da to v Gornji Radgoni zelo dobro izkoristajo.

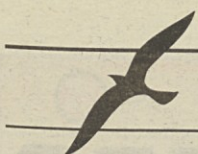
V nadaljevanju seje so člani TZS spregovorili o predlaganem zakonu o društvih, ki bo v kratkem prišel v tretje branje državnega zbora. Menili so, da je zakon dobro pripravljen, razen pri členu, ki obravnava lastninjenje. Ravno tako smo slišali, da bo 23. septembra na Bledu posebna slovesnost ob 90. obletnici obstoja Turistične zveze Slovenije. Na proslavi, ki naj bi se je udeležila tudi predsednik države Milan Kučan in generalni sekretar Mednarodne turistične zveze, bodo med drugim 22 društvom, starejšim od 90 let, podelili posebne plakete.

Oste Bakal

Mesto pomaga družini Bagola

LJUBLJANA - Mesto Ljubljana in njegov stanovanjski sklad so se odločili, da bodo družini Bagola vendarle pomagali, kot so pomagali družini iz Kolizeja, sporocajo iz kabineta zupana.

Družini Bagola so tako za določen čas omogočili uporabo garsonjere v samem domu na Gaspersicevi 8 v Ljubljani. Zupan in Mestni stanovanjski sklad zagotavljata, da v nicemer nista krsila zakonitosti postopkov pri dodeljevanju stanovanj, niti nista prejudicirala odločitve sodišča z dodelitvijo možnosti bivanja za določen čas. (D. H.)

SLOVENSKA
ZUNANJA
POLITIKANa jedilnik spet prihaja
italijanska mineštra

Kakršnemukoli sporazumu med državama ne kaže najbolje - V igri je še tristo hiš

LJUBLJANA - Sodeč po prvih podopustniških potezah slovenskih strank, bo jeseni znova v ospredju politične pozornosti slovenska zunanja politika, ki slejkoprej ostaja najbolj ranljivi del celotne politike vladajoče koalicije. To se posebej velja za odnose med Slovenijo in Italijo ter posledično tezave, ki jih ima Slovenija pri vključevanju v Evropsko unijo.

Ofenzivo so začeli v stranki krščanskih demokratov: njihov prvak Lojze Peterle je v avstrijskem casopisu Kurier zelo kritično ocenil slovensko zunanjo politiko, izvršilni odbor stranke pa na isto temo terja čimprejšnji sestanek koalicij-

skih partnerjev. Na Peterletov avstrijski intervju se je odzval kabinet Janeza Drnovskega in nekdanjega zunanjega ministra okrcal, čes da slabi pogajalske pozicije Slovenije. Hkrati pa so krščanski demokrati opozorili javnost, da se pre-

mier Drnovšek in zunanji minister Thaler z italijansko zunanjo ministrico Agnelli jevo skrivnostno dogovarjata o sporazumu z Italijo. Ta naj bi bil, po oceni SKD, za Slovenijo neugoden, kar je tudi razlog za skričanje pred javnostjo. Nacin, na katerega so v SKD prisli do teh informacij, je svojevrstna anekdota: Peterleta je, potem ko ji ni uspelo priti ne do Drnovskega ne do Thalerja, na domači telefon poklicala Susana

Agnelli in ga sprasevala za mnenje o sporazumu. Predsednik SKD je bil presenečen, saj ni o tem vedel ničesar. Ko smo na zunanjem ministrstvu sprasevali za njihovo plat zgodbe, so nam povedali, da je bil 28. julija, ko se je vse skupaj dogajalo, minister Thaler na svojem delovnem mestu, z ministrico Agnelli jevo pa sta bila dogovorjena, da se pogovorita po telefonu ob 13. uri. Ob določen uri klica iz Italije ni bilo, pac pa so se dve uri

pozneje oglasili iz pisarne krščanskih demokratov in povedali, da so jih klicali iz italijanskega zunanjega ministrstva, želeč govoriti z ministrom Thalerjem. Kakorkoli ze, vsekakor se v opisani telefonski zmedi Thalerju in Agnelli jevi tisti dan ni uspelo pogovoriti, ostaja pa vprašanje, ki ga je navrgel Lojze Peterle: ali imata Slovenija in Italija res pripravljene tajni sporazum? Nasi viri na zunanjem ministrstvu v Ljubljani trdijo, da sta državi enako blizu, ali pa enako daleč, odvisno od zornega kota, od kakršnegakoli dogovora, kot sta bili ob začetku pogovorov, zdaj ze daljnega leta 1992. Italija namrec ves čas spreminja svoje pogajalske zahteve, pri cemer ni razlik med prejšnjim pogajalcem Caputom ali zdajšnjim De Franchisom. Najbolj verjetna osnova za dogovor med državama se vedno ostaja formula, po kateri bi slozolg za način izvršitve Rimskega sporazuma iz leta 1983. Slovenija naj bi del odškodnine za

izgubljene nepremicnine optantov placala »v naravi«, torej z neposrednim vračanjem objektov. Njihovo vrednost bi odsteli od vsote, ki jo po Rinskem sporazumu Slovenija dolguje Italiji, in zadeva bi bila enkrat za vselej »ad acta«. Takšen način naj bi ubesedili v posebnem protokolu o načinu izvršitve Rimskega sporazuma, ki bi ga podpisali obe strani. Poglavitne težave pa se začno od tu naprej: kaksne obveznosti naj sprejme Italija, če Slovenija ugotdi zahtevam optantov? Slovenija pričakuje, da se bo Italija zavezala, da bo ne samo podpisala, ampak tudi v parlamentu ratificirala omenjeni protokol. Ta naj bi se sploh začel urednicevati se z veljavno ratifikacijo italijanskega podpisa na sporazumu med EU in Slovenijo. Italija se tej obvezi izmika, saj njen cilj ni le ureditev optantskega vprašanja, pac pa dosti vec: odprt dostop do slovenskih nepremicnin, seveda pod pretezo »evropeiziranja« ustrezne zakono-

daje. Italijani so pri izmikanju dosti bolj uspešni kot Slovenci, saj so svoj interes spretno skрили pod placš Bruslja oziroma Evropske komisije.

Kakršnihkoli uradnih izjav o nadaljnjih odločitvah Slovenije glede italijanskih zahtev seveda ni mogoče dobiti, ces da tako v Rimu kot Ljubljani se vlada dopustniški režim. Precej pa je mogoče sklepati iz včerajšnjega nastopa premiera Drnovskega v Alpbachu, v Avstriji. Premier je z zanj neobičajno odločnimi besedami povedal, da ima Slovenija veliko primerjalnih prednosti, zato se bo z EU se naprej mirno pogajala, ne namerava pa privoliti v različne časovne pritiske. Kolikor nam je uspelo izvedeti, bo prihodnji teden v Ljubljani nekaj pomembnih sestankov, kjer naj bi se dogovorili o nadaljnjih potezah do Italije, v septembru pa je predvideno tudi nadaljevanje pogovorov med pooblaščenca obeh zunanjih ministrov.

Bostjan Lajovic

S tako željenim sporazumom zenkrat še ne bo nič (Foto: Bojan Vellkonja)

EVROPSKI FORUM / DRNOVŠEK O VKLJUČEVANJU V EU

Slovenija ne bo pristajala
na pritiske italijanske strani

ALPBACH (STA) - Premier Drnovšek je včeraj dopoldne na evropskem forumu v avstrijskem Alpbachu govoril o razširitvi Evropske unije z državami srednje in vzhodne Evrope. Sloveniji, ki je objektivno ze zdaj bolj razvita od vecine pridruzenih clanic, se postavljajo posebni pogoji, da postane pridružena članica EU, pri tem pa pridruženo članstvo sploh ni zagotovilo, da bo prišlo do polnopravnega članstva, je opozoril premier Drnovšek.

Leto 2000 je bilo začetna magična meja za vstop v EU, toda bolj ko se približuje, večja je negotovost, ali bo v bližnji prihodnosti sploh katera srednje- ali vzhodnoevropska država postala polnopravna članica unije, je menil Drnovšek. Pojasnil je primer Slovenije, ki se je za osamosvojitve odločila zaradi spoznanja, da se pretežni del nekdanje Jugoslavije ni bil pripravljen vključiti v evropske tokove demokratije in trznega gospodarstva. Kmalu po osamosvojitvi je podpisala sporazum o sodelovanju z EU, zaradi italijanskih zadržkov pa z unijo se vedno ni podpisala sporazuma o pridruženem članstvu. V odnosu EU do Slovenije se na neki način izražajo trendi iz preteklosti in odpirajo se vprašanja prihodnjih evropskih odnosov, je v Alpbachu menil Janez Drnovšek. Pojasnil je, da je Italija po priznanju Slovenije leta 1992 tej priznala nasledstvo sporazumov, sklenjenih med nekdanjo Jugoslavijo in Italijo, tudi Osimskih sporazumov in Rimskega sporazuma, ki urejajo vprašanja nacionaliziranega premoženja italijanskih optantov. Slovenija je izrazila pripravljenost, da nadaljuje odplačevanje finančnih nadomestil za nacionalizirano premoženje, leta 1994 pa je Rim zahteval vrnitev nepremicnin v javni lasti nekdanjim italijanskim lastnikom, rešitev tega vprašanja pa so začeli postavljati kot pogoj za pridruženo članstvo Slovenije v EU. »Italija zahteva spremembo sporazumov, ki urejajo odnose iz preteklosti in so rezultat dolgotrajnih pogajanj in kompromisa, ki ga je bilo mogoče doseči se le po desetletjih,« je poudaril slovenski premier. Opozoril je, da je slovensko javno mnenje do takšnih zadev izrazito odklonilno in zbujajo občutke,

da v Evropi se vedno velja pravilo močnejšega, ki se mu je Slovenija zelesa izogniti ze v nekdanji Jugoslaviji. Slovenci so s presečenjem sprejeli spoznanje, da je EU daleč od idealne demokratične družbe, da v njej poteka nenehno trgovanje, je dejal Drnovšek in se vprašal, ali to pomeni začetek revizije evropske zgodovine po drugi svetovni vojni. Drnovšek je pojasnil, da je slovenska vlada pripravljena uskladiti svojo zakonodajo z evropsko, da pridruženo članstvo pa je pripravljena na tisto stopnjo liberalizacije lastninske zakonodaje, kot jo imajo druge pridružene članice. Opozoril je na naraščanje evroskepticizma pri Slovencih. Na eni strani je to - podobno kot drugod po Evropi - posledica različnih bojazni, na primer v kmetijstvu, drugi del pa izhaja iz italijanskih zahtev in pritiskov. »Kakšna motivacija je pridruženo članstvo?« se je vprašal Drnovšek in dodal, da pridruženo članstvo ni nobeno jamstvo za poznejše polnopravno članstvo. Sedanji sporazum o sodelovanju z EU Sloveniji omogoča zadovoljive gospodarske odnose z unijo, je v Alpbachu poudaril slovenski premier in dodal, da je Slovenija objektivno ze zdaj bolj razvita od vseh pridruzenih clanic in ze dosega nekatere polnopravne članice, hkrati pa je blize izpolnjevanju maastrichtskih meril kot večina clanic EU. Slovenija se bo z EU naprej mirno pogajala, pri tem pa ne bo privolila v časovne pritiske. Najvec bo gradila na nadaljnjem učinkovitem gospodarstvenem razvoju. Vlada bo na področju lastninske zakonodaje izvedla tiste spremembe, ki so upravičene in utemeljene, ne bo pa privolila v pritiske, je napovedal Drnovšek. Če bo potrebno, pa bo Slovenija mednarodno skupnost jasno opozorila na nezrelo in nenačelno obnašanje posameznih držav, je dodal slovenski premier in EU opozoril, naj preuci način svojega delovanja, saj v nasprotnem primeru obstaja nevarnost poraza ideje o združenji Evropi. Drnovšek se je včeraj dopoldne na delovnem pogovoru ssel z avstrijskim zunanjim ministrom Wolfgangom Schüsslom, češkim premierom Vaclavom Klausom in poljskim zunanjim ministrom Wladyslawom Bartoszewskim.

STRANKARSKA KRONIKA

ZLSD: Pred drugim kongresom stranke

LJUBLJANA - Včeraj sta na novinarski konferenci ZLSD v prostorih stranke predsednik sveta stranke dr. Rado Bohinc in vodja poslanske skupine Miran Potrč predstavila knjizico gradiv za jesenski kongres stranke, spregovorila pa sta tudi o načrtovanih jesenskih dejavnostih stranke ter o stališčih stranke do dogajanj v političnem prostoru. Kot je dejal dr. Bohinc, knjizica na devetdesetih straneh predstavlja socialdemokratski program za Slovenijo, postopek izbora kandidatov ZLSD za državnozborske volitve ter dopolnjevanje in spreminjanje statuta ZLSD. V socialdemokratskem programu za Slovenijo so najprej podane temeljne usmeritve programa in zgodovina socialdemokratske misli na Slovenskem, v nadaljevanju pa se socialni program, ekonomski program, program razvoja znanj za gospodarsko in kulturno zivljenje ter regionalni in demografski vidiki razvoja Slovenije. Po besedah dr. Bohinca bo o programu razpravljalo vseh 25 svetov stranke, poleg tega pa stranka pripravlja tudi 14 regijskih razprav in tri posebne razprave vodstva stranke. Prva, ki se je bodo udeležili tudi predstavniki evropskih socialdemokratskih strank, bo potekala na temo zgodovine socialdemokracije v Evropi in njene prihodnosti na prehodu v novo tisoletje. Druga bo posve-

čena gospodarskemu, socialnemu in kulturnemu razvoju družbe, tretja pa bo osredotočena na položaj Slovenije v Evropi oziroma njeno približevanje EU. O približevanju Slovenije EU je Potrč dejal, da o tem vprašanju ni dileme ter da se stranka zavzema za čimprejšnji podpis sporazuma o pridruženem članstvu, vendar pa je treba narediti program pridruževanja Slovenije k EU, oceniti pozitivne in negativne posledice ter čim prej zaceti razprave, ki bodo osvetlile ta vprašanja. »Slovenija je sestavni del Evrope, zato je to vprašanje ključnega pomena za Slovenijo, vendar pa je treba zavarovati slovenske interese,« je menil dr. Bohinc. V predstavitvi stališč stranke do dogajanj v političnem prostoru je po mnenju Potrča glavna naloga koalicijskih strank normalno in uspešno delovanje sistema, zato morajo stranke v državnem zboru zagotoviti pravočasen sprejem proračuna, sprejeti reformo solskega sistema, sprejeti pripravljene zakone na področju socialnih pravic, oceniti potrebne spremembe volilne zakonodaje ter zagotoviti vse temelje za nadaljevanje procesa vključevanja Slovenije v EU.

Bostjan Horjak

DS: O slovensko-hrvaških odnosih

LJUBLJANA - »V okviru zunanjepolitične strategije Slovenije mora biti

posebna pozornost posvečena odnosom z državami na ozemlju nekdanje Jugoslavije,« je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril Tone Persak, predsednik Demokratske stranke Slovenije. Stališče DS je, da bi moral državni zbor razpravljati o slovensko-hrvaških odnosih, ker postaja vse bolj jasno, da naša država nima izdelane zunanje-politične strategije. To se vidi predvsem iz »pojavljanja solističnih akcij in izpadov, za katere ni jasno, ali gre za politiko slovenske države ali zasebne pobude političnih individualistov, na primer dopustniško navdahnjeni sporazum ministra Kacina v Splitu«. V odnosih med Slovenijo in Hrvaško je veliko neresenih vprašanj, ki jih je gotovo mogoče obravnavati vsako posebej. Slovenska vlada je ze predložila državnemu zboru predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o obmejnem prometu in sodelovanju ter osnutek pogodbe o urejanju premoženjskopравnih razmerij med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško. V DS menijo, da je med spornimi vprašanji tudi vprašanje solastništva jedrske elektrarne Krško ter tudi soodgovornost zanjo in za radioaktivne odpadke. Sredstva za gradnjo elektrarne sta prispevali obe državi, in zato ima Hrvaška pravico zahtevati svoj delež.

Dragana Trivundža

NA KRATKO

Septembra se začnejo večeri
Jesenskih serenad

LJUBLJANA - Letos so pri Glasbeni mladini ljubljanski organizirali Jesenske serenade že devetnajstic. Tokrat bodo to stirje različni koncerti, ki jih bomo v izvedbi mladih glasbenikov lahko slišali na petih različnih lokacijah po Sloveniji. Koncertni cikel, ki bo prepleten z umetniško besedo dveh mladih studentov AGRFT (Barbara Krajnc in Simon Serbinek), bosta v atriju Trubarjevega antikvariata otvorili 5. septembra sopranistka Helena Mavrič in kitaristka Monika Krajnc z renesančnim programom. Naslednji koncert bo posvečen Maxu Regerrju (v izvedbi Mirka Vicentica, Bojana Cvetreznika in Ivana Sostarica), tretji večer francoski glasbi z ustno harmoniko (Vladimir Horvat) in harfo (Bronislava Princič), zadnji koncert pa bo v znamenju glasbe XX. stoletja za harmoniko (Mateja Prem). Poleg tega so pri GML izdali tudi programsko knjižico za letosnjo sezono. Prisluhnilo bomo lahko raznim koncertnim ciklom, na katerih bodo nastopili obetajoči mladi umetniki kot solisti ali na skupnih koncertih s profesionalnima ljubljanskima orkestroma. Ze tradicionalna pa sta postala dzezovski koncert z Big bandom in Popotovanja z Orkestrom slovenske policije. (M. Z.)

Nova sezona v Kinoteki

LJUBLJANA - Z mesecem septembrom se začenja druga sezona Slovenske kinoteke in tudi druga sezona kinotečnega kluba Kinopolis. Tako bodo začeli z vpisom novih članov in podaljšanjem članstva starih članov. V Kinoteki pripravljajo sezono, ki bo prinesla veliko retrospektiv in kinotečnih dogodkov. Napovedujejo retrospektive Fassbinderja, Lubitscha, Peckinpaha, Dreyerja, Jancsa, ruskega in sovjetskega nemega filma, poljskega filma sedemdesetih let, sodobnega francoskega filma in izbor francoskih klasičnih mojstrov, ponovitev Truffauta, ob koncu prihodnjega leta pa se Wendersa in Renoira. Obeta se tudi vrsta glasbeno-filmskih dogodkov, predstavitev filmov stoletja po izboru Ekranovih kritikov ter cela vrsta prireditev in posebnih dogodkov v sklopu praznovanja stoletnice filma. Novo sezono bodo začeli s filmom Sund. Poleg tega filma bodo v septembru predvajali še številne druge uspešne filme, med drugim tudi Tri barve, Modra, Let nad kukavičjim gnezdrom, Moj mali Idaho, Pred dežjem, Kraljica Margot, Klavir, April prihaja, Nerva razmerja, Nekoč so bili bojevniki, Schindlerjev seznam. (A. Z.)

Gledališki spored PG Kranj

LJUBLJANA - Pri Presernovem gledališču Kranj so izdali novo programsko knjižico in s tem predstavili dramski repertoar za sezono 1995/96. Med petimi abonmajskimi predstavami bodo tri v produkciji PG Kranj, dve pa bosta v izvedbi gostujočih gledalšč iz PDG Nova Gorica (Ionescovi enodejanki Plesasta Pevka in Delirij v dvoje) in MGL iz Ljubljane (predstava Toneta Partljica Stajerc v Ljubljani). Domaci igralci bodo na kranjskem odru nastopili v predstavah To imamo v družini (Ray Cooney), Prevara (Harold Pinter) in Izgubljeni sin (Andrej Hieng), poleg tega pa bodo nastopili še v abonmaju v Novi Gorici s predstavo Dom Bernarda Alba ter z uprizoritvijo za otroke R. Kapica, zaba in.... V MGL bodo gostovali z vsemi premierskimi uprizoritvami. Vpisovanje abonmajev bo potekalo v avli Presernovega gledališča med 4. in 16. septembrom. (M. Z.)

LIKOVNA UMETNOST / GALERIJE

Newyorški
Soho poleti

LJUBLJANA - Čeprav je vročinski val v New Yorku veliko Newyorčanov pregnal iz mesta, seveda le-to ni zaspalo. V galerije v Sohu se zgrinjajo umetnosti željni turisti, povečini japonskega porekla, ter sem ter tja kaksen stalni prebivalec New Yorka, ki si ni privoščil pocitnic zunaj betonske džungle. Veliko galerij je prilagodilo razstave in delovni čas tako imenovani mrtvi sezoni, nekatere pa so kratkomalo zaprle vrata.

Svetovno znana galerija Leo Castelli bo zaprta do sredine septembra, ko se bodo stalni prebivalci New Yorka vrnili z dopustov. Umetniške galerije so namreč bolj ali manj finančno odvisne od povprečno desetih zbirateljev umetnin in če teh ni v mestu, potem pač nimajo razloga, da bi bile odprte. Galerije v Sohu, ki so odprte, so postavile na ogled različne poletne razstave, ki varirajo od netipičnih, skoraj komercialnih razstav, do razstav del umetnikov, ki jih same zastopajo.

Galerija Anita Shapolsky ima na ogled razstavo Animals, animals, ki so jo opisali kot razstavo, v kateri lahko vsak najde nekaj zase,

še posebej tisti, mladi po rucu. G. Shapolsky je dejala, da je to zanje netipična razstava, s katero so se prilagodili poletni shemi. V naslednji sezoni napovedujejo večjo razstavo s naslovom Umetniki petdesetih (Artists of the fifties), ki se bo odvijala od 11. 3. do 22. 4. 1996. V njej bodo predstavili stiriinajst umetnikov druge generacije ameriških abstraktnih ekspresionistov.

Galerija Dillon v poletni shemi prikazuje dela svojih umetnikov, ki živijo in delajo v New Yorku. Eno njihovih najbolj znanih imen je Patricia Nix.

V galeriji Mimi Ferzt predstavljajo umetnike, ki prihajajo iz nekdanih repu-

blik Sovjetske zveze. Trenutno razstavljajo dela različnih avtorjev, toda običajno imajo razstave posameznih umetnikov. Galerija je odprta tudi v poletnih mesecih, saj je 40 odstotkov njihovih kupcev iz Evrope in ti seveda obiščejo New York tudi poleti.

V galeriji Bruce R. Lewin stojijo na ogled dela umetnikov, ki jih zastopa galerija. Kevin T. Kelly, Hal Brooks, Dan Makara, Duran, Peter Phillips, Peter Anton in Linda Bacon razstavljajo dela, ki so nadaljevanje pop arta. Septembra napovedujejo razstavo velikega »iluzionista« Richarda Newmana, ki se bo predstavil z razstavo keramičnih baseballskih rokavic. Ta objekt ima v ameriški zavesti posebno mesto, meni Newman, in vsekakor bo ta razstava prebudila mnogo podzavestnih asociacij.

V Guggenheim muzeju gostuje s svojimi deli nemški fotograf Dieter Appelt, v

Mihail Chemiakin: Past, Present, Future (Self-Portrait), 1992 (Mimi Ferzt Gallery)

Dan Makara: All winners 1942 (Bruce R. Lewin Gallery)

Bowles Sorokko galeriji pa so postavili na ogled Chagall-ove jedkanice. Skratka, za večino galerij v Sohu je to čas pocitnic, bolj zanimive razstave pa se bodo začele s prihajajočo sezono.

V polnem zagonu te dni delajo v Sohu le t. i. komercialne galerije, ki večino svojih izdelkov prodajajo turistom. Te galerije v poletnih mesecih ustvarijo večino svojega prihodka. Galerija Dyansen ima tudi poleti razstavljen svoja tipična dela, ki so figurativna in

privlačna. Velik prodajni uspeh v njihovi galeriji imajo kipci z naslovom »Venus in Adonis« italijanskega kiparja Angela Bassa. Tudi galerija Lvmina ne skriva svojih komercialnih namer. Pri postavljanju razstav ne delajo razlik glede na mrtvo sezono. Njihova najboljša umetnica je Zjawninska in delo, ki si ga lahko ogledate, se imenuje Nikoli ni tako, kot se nam zdi na prvi pogled (Nothing is ever what it seems to be).

Irena Zagajsek

Ob likovni umetnosti še ples

SMARTNO, MEDANA V GORISKIH BRDIH- V sredo se je v Goriskih Brdih zaključila desetdnevna mednarodna likovna-plesna delavnica v organizaciji novogoriškega zavoda Spinago in Kluba goriskih studentov. Delavnica, ki izhaja iz dveh likovnih, ki so ju organizirali v preteklih letih, je letos prvič prevzela interdisciplinaren značaj povezave sodobnega likovnega izražanja in sodobnega plesa s 26 mladimi udeleženci iz Francije, Nemcije, Nizozemske, Poljske, ZDA in Slovenije. Delavnico sta organizirali umetnostna zgodovinarica Klavdija Figelj in plesalka Nataša Kos, sicer ustanoviteljici mladega zavoda Spinago, ki sta bodisi studijsko bodisi obstudijsko spoznali mednarodni likovni in plesni prostor, ter želita znanje iz mednarodnega okolja prenesti tudi v Slovenijo. Profesionalni udeleženci plesne delavnice so tako lahko sledili intenzivnemu tečaju pod vodstvom francoske koreografinje in plesalke Karine Ponties, začetni tečaj pa je vodila Nataša Kos, diplomantka studija sodobnega plesa na amsterdamski Visoki soli za umetnost. Udeleženci delavnice so ob njenem zaključku javnost seznanili tudi z njenimi rezultati; plesna sekcija je s plesno predstavo nastopila v Kulturnem domu v Medani, likovniki pa so svoja dela razstavili v zelo prijetno urejeni Slikarski hiši v Smartnem in na ulicah tega taborskega mesteca na vrhu grica. (V. U.)

DVANAJST LIKOVNIH MUZEJEV

Alte Pinakothek

Naslov: Bayerstrasse 27, München; telefon 0049/89/23805216.

Bogate zbirke münchenske Stare Pinakoteke izvirajo iz zasebnih zbirk (zbirke Wittelsbach, Zweibrücken, Boisserée...), ki so jim v prejšnjem stoletju dodali še zaklade iz zbirk številnih sekulariziranih samostanov. V poslopju, kjer je danes sedež muzeja, hranijo dela od leta 1836. V bogatih zbirkah Alte Pinakothek, v katerih se nahajajo številna temeljna dela najrazličnejših sol, so najbolj zastopani domaci, nemški avtorji, zlasti najpomembnejši nemški renesančni umetnik Albrecht Dürer. Ob njegovih hrani muzej še dela Schongauerja, Pacherja, Grünewalda, Altdorferja, Cranacha... Zelo dobro sta zastopani nizozemska in flamska sola: Rembrandt, Steen, Rubens, van Dyck... Med deli italijanskih avtorjev si je moč v ustanovi ogledati slike Fra Angelica, Botticellija, Antonella da Messina, Rafaela, Tiziana, Tintoretta in drugih, med izdelki ostalih sol pa izstopajo slike Zurbarána, Poussina in Lorraina.

Med številnimi deli Albrechta Dürerja (1471-1528), med katerimi so tudi najpomembnejša kot Objokovanje, Paumgartnerjev oltar ali Stiri apostoli, hrani muzej tudi najslovitejši umetnikov avtoportret (na sliki, 1500). Avtoportret, tretji v vrsti Dürerjevih slikanih avtoportretov (starejše hranijo v Louvru in Pradu), ima burno zgodovino, ki sega od ponarejanja do atentatov nanjo. Slikar, ki je v Nemčiji uveljavil nacela italijanske renesanse in tudi renesančni umetnikov družbeni položaj in ki se je na prejšnjih avtoportretih upodobil kot mladenič z rozo ter kot samozavesten mlad aristokratski izobrazenec v modnih oblačilih, se je na tretjem avtoportretu ovekovetil v vlogi, ki jo primerjajo s Kristusom. (V. U.)

KULTURNA DEDIŠČINA / INTERPRETACIJA PROSTORA V KIC

Arhitekti o rimski vili

LJUBLJANA - Kaj lahko prispeva sveže znanje studentov arhitekture k varovanju in prezentaciji antične arheoloske dediščine? Kakšna sta lahko povezava med arhitekturo in arheologijo ter odnos med terenskim delom in njegovo dokumentacijsko platjo pri reševanju spomeniško-varstvene naloge? To so osrednja vprašanja dokumentacijske razstave Interpretacija prostora; odnos med arheologijo, arhitekturo, mestom, ki so jo včeraj odprli v Kulturno-informacijskem centru Krizanke.

Razstava prinaša rezultate dvanajstredne student-ske delavnice, ki je pod vodstvom Lučke Azman Momirski z ljubljanske fakultete za arhitekturo ter ameriškega arheologa in arhitekta Andrewa Herscherja s harvardske univerze med 14. in 25. avgustom potekala na območju arheološkega najdišča, antičnega stanovanjsko-gospodarskega kompleksa v Simonovem zalivu v Izoli.

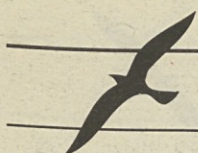
Delavnico so letos pripravili drugic; lani se je osredotocila na ljubljanske marginalne prostore, metode njihovega dokumentira-

nja, in na idejne rešitve, povezane z novimi funkcijami teh prostorov (rezultati delavnice so bili prav tako predstavljeni v Kulturno-informacijskem centru Krizanke).

Letošnje delavnice, ki z lanske tvorijo zaključeno celoto oziroma pomeni njeno nadaljevanje, so se prav tako kot prve udeležili stiri slovenski študentje, v glavnem tisti, ki so se sodelovali pri delavnici o ljubljanskih marginalnih prostorih. Tako kot prva je bila tudi izolska delavnica razdeljena na dva dela. V prvem delu, ki je potekal na arheolo-

skem najdišču, so pod vodstvom konservatorja Marka Stokina z Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran spoznali terenski arheološki proces, prakso in postopek dokumentiranja v arheologiji (lokacija v Simonovem zalivu je sicer ena osrednjih antičnih arheoloških kompleksov v Sloveniji in je raziskana z najsodobnejšimi metodami). V drugem delu so študentje na osnovi opazovanj in izkušenj iz prvega dela izdelali svoje predloge za posege v kompleks (ki bo predvidoma letos oziroma v prihodnjem letu urejen v arheološki park).

Razstava, ki bo odprta do 9. septembra, ponuja predvsem fotografsko, računalniško in risano dokumentacijo, projekt pa so podprli Zavod za odprto družbo, Geodetski zavod Slovenije, Maya, Expo art, Delo, Biring in V. U.)

MADRID / EKSPLOZIJA

Tragedija v španskem premogovniku

V nesreči je umrlo štirinajst rudarjev - Tri dni žalovanja

MADRID - Zvon v jasku sv. Nikolaja v španskem kraju Mieres se je včeraj zjutraj oglašil bolj zgodaj: tokrat to ni bil znak za konec nočne izmene v premogovniku, temveč opozorilo, da se je pri petih huda rudarska nesreča. Ta se je zgodila stiri sto metrov pod zemljo, ko je eksplodiral plin, v nesreči pa je izgubilo življenje štirinajst ljudi. Kaže, da delavci niso pravocasnoma opazili, da so naleteli na plin, ki je povsem brez vonja in ga je moč zaznati samo s posebnimi napravami. Tudi varnostne ekipe, ki so samo nekaj dni pred nesrečo izvedle vse meritve, pri tem ni-

so mogle pomagati.

Prvi so ponesrečenec priskočili na pomoč delavci, ki so že bili pod zemljo: nekaj tovarišev so rešili izpod kamnov, za štirinajst pa je bil ves trud zaman. Umrlo je deset Spancev in štirje Cehi, ki so jih reševalne ekipe na površje prinesle se več ur po nesreči.

Pred tremi tedni je v istem rudniku umrl še en delavec. Takrat so sindikalne organizacije protestirale zaradi neustreznih delovnih razmer v premogovniku. V pokrajini Asturija so razglasili žalovanje, ki bo trajalo tri dni, delo v rudnikih pa bodo prekinili tudi v sosednjih pokrajinah.

Nov način gašenja

Nemški izumitelj je odkril nov način gašenja požarov na letalih, ki ga je predstavil v Frankfurtu (Telefoto: AP)

ZDA / PO DEVETIH LETIH DELA

Odprli prvi muzej rocka

Slovesna otvoritev s šesturnim koncertom

WASHINGTON - Vse ljubitelje rocka bo razveselila novica, da so po devetih letih priprav v Clevelandu odprli prvi muzej rock glasbe, ki je stal kar 94 milijonov dolarjev. Otvoritev muzeja bo jutri.

Ob tej priložnosti bodo v Clevelandu priredili zgodovinski rock koncert, na katerem bodo nastopili številni priljubljeni pevci, ki so navzoči na glasbenih odrih od 50. let do današnjih dni.

Glasbeni maraton bo trajal šest ur, v živo pa ga bo prenašala kabelska mreža HBO. Bruce Springsteen bo pel z Jerryjem Leejem Lewisom, medtem ko bo Sheryl Crowe nastopila s skupino Allman Brot-

hers. Seznam nastopajočih je dolg. Med imeni izstopajo Aretha Franklin, Chuck Berry, James Brown, Carole King, Robbie Robertson, Melissa Etheridge in Snoopy Doggy Dog.

Pobuda za ustanovitev muzeja sega v leto 1986, ko so najeli slovitega arhitekta, Američana kitajskega porekla I. M. Peia, avtorja načrta za vzhodno krilo washingtonske National Gallery in pariskega Grand Louvra.

Ceprav o rocku nima pojma - kot je sam priznal - je 78-letni Pei pripravil načrt, ki je vzbudil občudovanje kritikov in strokovnjakov.

Na bregu Erijskega jezera so zgradili drzno moderno stavbo, v kateri bo poleg muzeja rocka

tudi prostor za razstave in različne prireditve.

Obiskovalci bodo po besedah direktorja Denisa Barrija v muzeju srečali nekakšen »organiziran kaos«. Razstavljeni bodo najrazličnejši predmeti in zanimivosti: kitara, ki jo je uporabljal Pete Townsend pri komponiranju rock opere Tommy ali srednjesolsko spricevalo Buddyja Hollyja oziroma vzhodnonemski trabanti s turneje skupine U2.

Clevelandska uprava, ki je v muzej vložila več deset milijonov dolarjev, zdaj pričakuje trume obiskovalcev. Samo na otvoritev naj bi jih prislo 250 tisoč, v prvem letu delovanja pa naj bi muzej prinesel milijon dolarjev zaslužka.

SREDNJA AZIJA / KIRGIZISTAN

Stepska Iliada

BASKEK - »Velika vojna petsto tisočih« je po padcu sovjetskega cesarstva zakorakala iz srednjeazijskih step proti Zahodu pod poveljstvom velikega kirgiskega vojskovodje Manasa, ki je svojemu ljudstvu obljubil slavo in cast. Manas seveda ne predstavlja nobene nevarnosti, razen za strokovnjake, ki bodo morali prebrati petsto tisoč verzov njegovega epa, tridesetkrat daljšega od Iliade in Odiseje skupaj ter petkrat od Mahabharate, ki je v teh dneh praznoval tisoč let obstoja. Ep v kirgiscini,

ki je samo delno preveden v ruščino, ima številne različice in je zelo obsežno epsko delo, saj vsebuje približno milijon verzov. Manas je postsovjetski simbol zgodovinske združitve ne samo kirgiskega ljudstva, temveč tudi celotnega turškega sveta, trdijo v Ankari.

Na srečanju dežel nekdanjega turškega imperija, ki je pred kratkim potekalo v Kirgizistanu, so posvetili praznovanju tisočletnice epa veliko pozornost. Velika kirgiska zgodba, ki je zahodnemu svetu povsem tu-

ja, se začne z rojstvom Manasa, poveljnika, ki predstavlja dobroto, in opisuje njegove dogodivščine vse do junaske smrti.

V glavno zgodbo se vpletajo stranske, ki opisujejo družbeno, gospodarsko in kulturno življenje kirgiskega ljudstva. Kot pravi legenda, se je turško ljudstvo priselilo na anatolsko planoto prav iz step Srednje Azije. Zato skušajo turške oblasti na čelu s predsednikom Sulejmanom Demirelom Manas razglasiti za simbol turške enotnosti.

Nekrvava bitka

V španskem Bunolu so priredili vsakoletno »tomatino«, nekrvavo bitko, v kateri se udeleženci obmetavajo s paradizniki. Tradicionalna prireditev je privabila veliko radovednežev iz vse Evrope (Telefoto: AP)

RUSIJA / VELIKO VESELJE NACIONALISTOV

Moskovčani so siti zahodnjaške hrane

V središču mesta so odprli prvo restavracijo verige, ki bo gostom ponujala samo ruske specialitete

MOSKVA - Moskva se je navelicala restavracij s hitro hrano, ki se množijo po vsej državi. V mestnem središču so odprli prvo restavracijo verige Ruski bistro, ki ponuja ruske specialitete iz prejšnjega stoletja. Nova restavracija se namerava zoperstaviti zahodnjaški hrani, predvsem hamburgerjem in pizzam, s tradicionalnimi jedmi, ki so jih poimenovali po slavnih osebnostih izpred revolucije.

Novi lokal stoji med restavracijama McDonald's in Pizza Hut v središču Moskve. Zahodnjaškim verigam namerava prevzeti stranke s hrano, ki jo po besedah direktorja Alekseja Brailovskega Rusi nujno potrebujejo.

Nova restavracija ne pozna ocvrtega krompirčka ali kave, pač pa piroške z gobami, zeljem in krompirjem, juho Romanovski, čaj in vodko. »To hrano imamo v krvi,« trdi Brailovski.

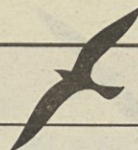
Zadnje case so ruski nacionalisti in komunisti cedalje manj naklonjeni verigi McDonald's, ki je postala

simbol prevlade zahodnih vplivov. McDonald's ima v Moskvi pet podružnic, Ruski bistro pa namerava odpreti v prestolnici kar 80 podružnic do leta 1996, v prihodnjih letih pa celo dvesto, čeprav ne ponuja hitre postrežbe, zaradi katere mnogi cenijo McDonald's.

Lokal je prava revolucija v primerjavi z umazanimi in brezbarvnimi kavarnami komunistične Rusije, saj je pisan, čist in moderno urejen. Stranke sprejema vratar v uniformi, restavracija pa ima tudi klimatske naprave in celo dovolj kroznikov, zlic in vilic, tako da gostje ne čakajo v vrsti za pribor kot v starih casih.

Cene za hitro hrano so ugodne, hrana pa je po izjavah številnih gostov zelo okusna, tako da je v času kosila in večerje pred bistrojem vselej dolga vrsta ljudi, ki potrpežljivo čakajo na prigrizek.

Po prvih ocenah bo Ruski bistro kmalu postal eden najbolj priljubljenih kotičkov mladih moskovskih sladokuscev.

NOVICE

Scharping odstavil Schröderja

BONN (dpa) - Predsednik nemške opozicijske Socialdemokratske stranke (SPD) Rudolf Scharping je svojega nasprotnika v stranki Gerharda Schröderja po enomesečnem sporu odstavil s položaja. Le tri dni po očitno neuspešnem poskusu sprave je Scharping sporočil, da je Schröderju odvzel pristojnost za usklajevanje gospodarske politike SPD. Scharping se je s tem odzval na nedavni napad Schröderja, ki je sele v ponedeljek priznal predsedniku stranke pravico do vodenja. V pogovoru za včerajšnji Die Woche je Schröder izjavil: »Ne gre več za socialdemokratsko ali konzervativno politiko, temveč za sodobno ali nazadnjasko. Cilje je sicer mogoče različno zapisati, ni pa mogoče različno izvajati sodobne gospodarske politike.« Scharping je včeraj v Bonnu pred parlamentarno frakcijo SPD izjavil, da s taksnimi pogledi Schröder ne more več predstavljati socialdemokratske gospodarske politike.

Mirovni proces v Čečeniji povsem zastal

MOSKVA (Reuters) - Mirovni proces v Čečeniji je v teh dneh dosegel najnižjo točko, ko so uporniki obdolžili ruske oblasti za napad na mirovne pooblaščenice, medtem ko je Moskva obdolžila separatiste za poboj petih ruskih predstavnikov. »Kljub juljskemu dogovoru se vojna v Čečeniji še vedno nadaljuje,« je dejal Jerihanov, glavni čečenski pogajalec. V svoji izjavi je obdolžil Ruse, da so nameravali ubiti čečenskega voditelja Dudajeva. V Sankt Petersburgu pa je ruski ministrski predsednik Cernomirdin Dudajeva označil kot kriminalca, s katerim Rusi ne bodo sedli za pogajalsko mizo. Mirovni pogovori se vedno niso rešili ključnega problema, namreč prihodnjega statusa Čečenije, za katero Moskva še vedno zahteva, naj ostane sestavni del ruske federacije.

Punjabski premier ubit v atentatu

NEW DELHI (Reuters) - Punjabski premier Beant Singh je bil včeraj ubit v bombnem atentatu. Znan po svojem brezkompromisnem boju zoper deset let trajajoči sikhovski terorizem (kljub temu, da je bil sam Sikhi), je imel nedvomno veliko sovražnikov. Leta 1992 je kot član kongresne stranke zaradi nevarnosti pred nasiljem separatistov oblikoval prvo vlado v Punjabu. Vendar pa so številne človekoljubne organizacije Beantovo vlado obdolžile, da je s silo obračunavala s sikhovsko mladino, sefu punjabske policije Gilla pa očitale številne nasilne metode in celo poboje, ki so jih njegove enote izvajale nad Sikhi. Beant je izšel iz kmečke družine, hitro pa je našel zaposlitev v vojski - instituciji, ki je pri Sikhih najbolj spostovana. Kmalu se je posvetil politiki in postal član glavne sikhovske stranke Akali Dal. Ko je postal član kongresa, se je začel njegov vzpon, vseskozi pa je nasprotoval separatističnim težnjam številnih Sikhov.

SEVERNA IRSKA / SEPTEMBRA LANI SE JE IRA ODLOČILA PREKINITI OBOROŽEN BOJ

Leto nemirnega miru

London in Dublin si prizadevata za ustanovitev mednarodne komisije, ki bi nadzorovala razorožitev Ire - vodstvo Sinn Feina zamisli nasprotuje

LONDON (Reuters, AFP) - Prve obletnice premirja na Severnem Irskem niso bučno proslavljali; v Belfastu so postavili velik zaslon, na katerem so bila izpisana imena 3200 ljudi, ubitih v četrto stoletja trajajočih spopadih med katolisko in protestantsko skupnostjo. Po polletnem zastoju pogajanj si London in Dublin prizadevata za ustanovitev posebne mednarodne komisije, ki bi nadzorovala razorožitev Ire, kar kot pogoj za začetek pogajanj o dokončnem miru v Ulstru, postavlja britanska vlada.

V izjavah za londonski BBC sta bila glede skorajšnjega oblikovanja komisije optimistična tako irski premier John Bruton kot britanski minister za Severno Irsko Patrick Mayhew. Prihodnjo sredo se bo Bruton sesel se z britanskim premierom Johnom Majorjem. John Bruton je sicer priznal, da bodo pogovori z Majorjem glede oblikovanja predloga za razorožitev Ire precej »težavni«, saj bo treba »dobiti Irino zagotovilo, da ne bo več segla po orožju in se zaradi političnih motivov znova zatekla k nasilju«.

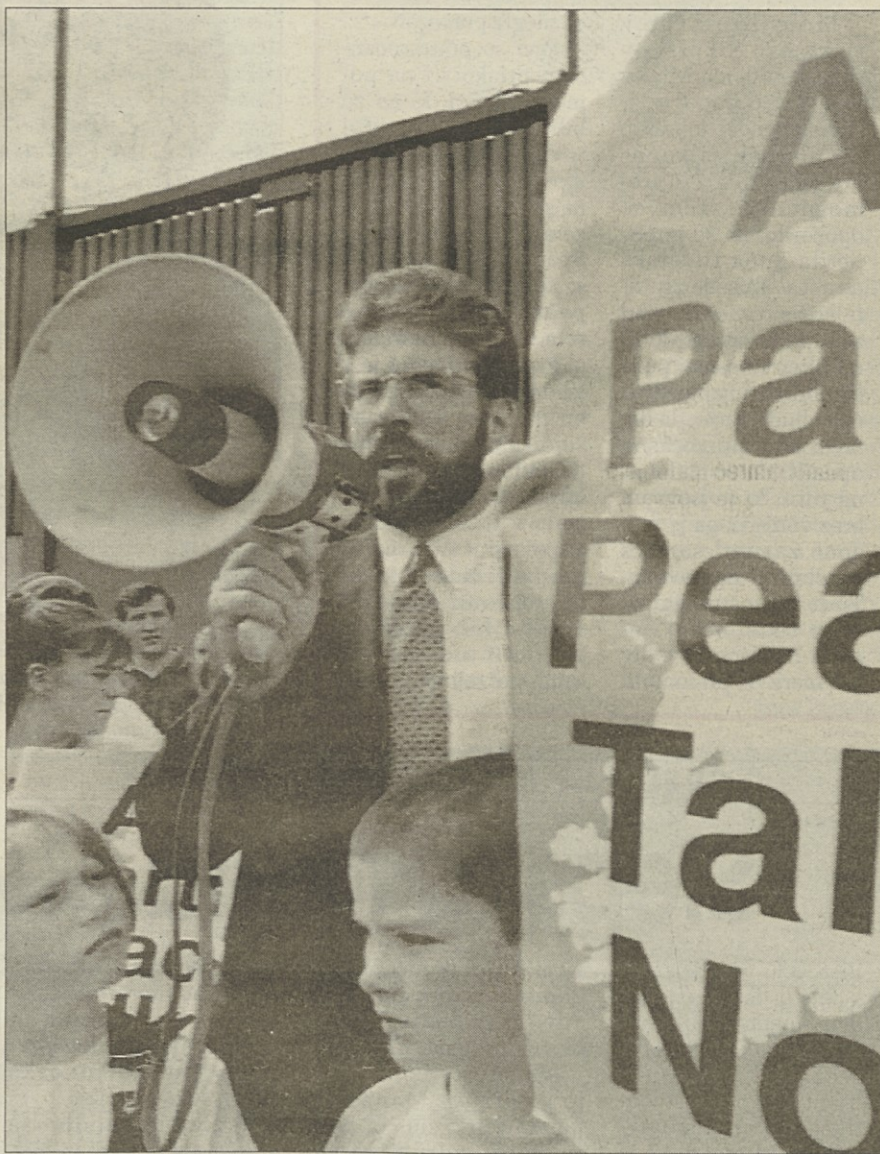
»Če bi z mednarodno skupino uspeli rešiti problem, je povsem razumljivo, da podpiramo njeno ustanovitev,« je dejal Mayew.

Dodal je, da bi lahko njeni člani vladama in vsem vpletenim v spor svetovali, kako izvršiti razorožitev. V pogovoru je ponovil stališče britanske vlade, ki kot predpogoj zahteva dokaz o Irini pripravljenosti za začetek razorožitve, in to se

preden bodo predstavniki vseh v spor vpletenih strani sedli za pogajalsko mizo.

Bruton je prepričan, da se bodo pogajanja vendarle začela, morda celo pred božicem. »Ceprav se zavzemamo za čimprejšen začetek pogajanj, moramo biti najprej prepričani, da bodo res stekla,« je poudaril Bruton. Irski premier Mayhew je njegovo izjavo ocenil kot »optimistično«, vendar »stvarno«.

Gerry O'Hara, član Sinn Feina, političnega krila Ire, je znova zavrnil možnost sklica mednarodne konference o Severni Irski, saj naj bi slo za »novo britansko oviro«, ki bi onemogočila rešitev krize. »Menimo, da je takšno stališče neodgovorno in nevarno,« je v izjavi za BBC rekel O'Hara. Gerry Adams, predsednik Sinn Feina, pa je izjavil, da je njegova organizacija sicer pripravljena preučiti sleherno mirovno pobudo, vendar pa se namerava pogajati o svoji prihodnji vloži, ne pa o predaji.

Gerry Adams: najprej se bomo pogajali, šele nato razoroževali (Telefoto: AP)

Š V I C A

Minister s pipico gre v pokoj

ZVONE PETEK

Od vseh švicarskih politikov mi je najbolj simpatičen. Pa ne zato, ker je Otto Stich umirjen in trezen socialdemokrat, temveč predvsem zaradi svoje politične pokončnosti in doslednosti. Ko je slo za državno blagajno in blaginjo, se ni oziral ne na partijske interese ne na opozicijo, če je bilo treba, je podstavil hrbet in se spopadel s svojimi vladnimi kolegi in njihovo potratnostjo, da o opoziciji ne govorimo.

V sredo zvečer se je švicarski kabinet, v katerem sedi vsega šest ministrov in ena ministrica, ze razhajal, ko je Otto Stich kolego vljudo zaprosil, če lahko za trenutke počakajo, »ker jim mora sporočiti nekaj pomembnega«. In jim je sporočil, da z 31. oktobrom odstopa z mesta finančnega ministra, »ker ne more preživeti odgovornosti za tak proračun 1996, kot si ga želijo ministrski kolegi in parlamentarne stranke«.

Vest je odjeknila kot bomba, saj je prišla v trenutku, ko so jo švicarski politični analitiki najmanj pričakovali. Povsem v slogu navihanega politika iz Solothurna, ki je storil to, za kar je mislil, da je prav, tedaj, ko je bilo to potrebno, ne glede na politične okoliščine in primernost trenutka. 68-letni Stich je sedel v vladi, ki jo po receptu zgodovinske »čarobne formule« sestavljajo predstavniki starih strank: socialisti (SP), svobodnjaki (FDP), krščanska ljudska stranka (CVP) in švicarska ljudska stranka (SVP), dolgih dvanaest let. Njegova izvolitev je meščanskim strankam sprva težko obležala na zelodcu, pozneje pa so se tudi desni politiki sprijaznili s samosvojim, vendar postenim, načelnim, predvsem pa strokovno podkovanim socialistom. »Gut gemacht, Otto Stich«, si je na naslovnici čez celo stran odahnil bulvarški Blick, ki je Sticha strupeno napadal

ze nekaj let in mu skušal spodmakniti ministrski stolček z vsemi sredstvi. Ko so mu pred dobrim letom zaradi težav s srcem postavili srčni spodbujevalnik, so ga na naslovnici skoraj pokopali, ko se je na seji parlamenta, kjer se je trnasto (zaman) boril za manjše državne izdatke, razjokal, ga je Blick neusmiljeno raztrgal z naslovom: »Otto, čas je, da greš!« Mali strček s pipico pa se ni dal. Tudi ko je slo za NEAT (gradnjo alpske železniške transversale) se je postavil povprek in ministru za promet Ogiju dejal, da je megaloman in da državna blagajna ne prenese milijardne naložbe. Brez dvoma je (bil) Stich eden najbolj priljubljenih in po svoje karizmatičnih švicarskih politikov. Nasprotniki so ga spoštovali, navadni ljudje pa so mu verjeli. Z lahkoto je prepračil ljudi, da je pac treba placati dvajset odstotkov več bencinskih davščin, ker država potrebuje denar za ceste. Ljudje so odsli na volišca in glasovali za podražitev bencina. Kaj takega je mogoče samo v Švici, res pa je tudi, da je Švica edina država, ki državljane vpraša, če sme podražiti bencin. Potem je Otto prepračil Švicarje, da je nujno treba uvesti tako imenovani Mehrwertsteuer. Sestinpodlostni davek na novoustanovljeno vrednost je seveda podražil življenje v srcu Alp, toda strček s pipico je volilce spet uspešno prepračil, da je tako prav in da za državno blagajno, ki si je kljub njegovemu zategovanju pasu vsako leto nabrala šestmilijardno luknjo, potrebuje več denarja.

Stichov odstop je seveda sprožil obilico komentarjev in spekulacij. Zakaj je ostopil ravno zdaj? Zato, ker hočejo socialisti pred bližnjimi (novembrskimi) volitvami pritegniti pozornost volilcev. Kdo bo njegov naslednik? Bo sedanjí obrambni

minister in letosnji turnusni predsednik konfederacije Kaspar Villiger (iz bogate luzernske družine tovarnarjev cigar in koles) predsedal v finančni fotelji? Bodo socialdemokrati vztrajali, da obdržijo finančno ministrstvo? Na voljo imajo nekaj mladih, vendar izvrstnih kandidatov iz lastnih vrst. To je se najbolj verjetno, saj bi se sicer zamajalo ravnoesje, ki ga zagotavlja »čarobna formula«. Meščanske stranke bi sicer najraje odrinile Stichove socialdemokrate od vladnega korita, vendar se bojijo, da bi socialisti v opoziciji postali s svojo evropsko odprtostjo prenevaren nasprotnik. Stich je z odstopom, ki je »zrasel samo na njegovem željniku«, kot hitijo zagotavljati njegovi strankarski kolegi, socialistom zagotovo storil dobro uslugo. Ponačgal pa je debelušnemu gospodarskemu ministru Delamurazu, ki je znan po tem, da rad popije kozarček ali dva belega vina iz rodne Valaisa. Delamuraz je ravno tako v letih in po malem boleha, tako da je zdaj skoraj prisiljen odstopiti. Zdaj sele se bo razbesnel politični predvolilni boj, v katerega so se s izvelicnimi sabljami podali predvsem desničarji na celu s populisti Blocherjem. S parolami »Coln se potaplja« (dvašestodstotni delez tujcev zmanjšati in zakolčiti pri največ 18 odstotkih), »Evropa nikoli« in podobno politično ropotarnico preteklosti skušajo prestrašene »Prasvicarje« potegniti čim dlje na desni breg. Zanje utegne biti upokojeni »strček s pipico« nevarnejši kot njega dni, ko je se bdel nad državno blagajno. Otto, pa naj bo to Blicku vsek ali ne, je namreč tudi s srčnim spodbujevalnikom bolj pokončen kot njegovi mlajši nasprotniki in povsem v pozabo se zagotovo ne bo pustil odriniti.

ANALIZA

Severna Irsko še vedno v pat poziciji začasnega miru

Mirovni proces na Severnem Irskem, ki traja že drugo leto, je se vedno v pat poziciji, kajti na obzorju ni politične rešitve, ki bi začasno premirje spremenila v trajno. Sporna točka, ki preperečuje, da bi politične stranke sedle za pogajalsko mizo, je vprašanje predaje orožja.

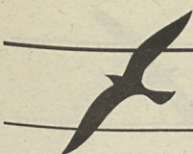
London zatrjuje, da do pogovorov ne more priti, dokler Ira ne bo položila orožja, Ira pa tega ne namerava storiti pred začetkom pogovorov. Obe strani imata na voljo najmanj dve kompromisni rešitvi. Prva je predlog nekdanjega irskega premiera Alberta Reynoldsa, sopolisnika deklaracije z Downing Streeta, predvideva pa, da bi pogajanja in predaja orožja potekala hkrati, tako da nobena stran ne bi imela občutka, da je popustila. Dokončna predaja bi bila del končnega mirovnega sporazuma. Druga možnost je bolj »diplomatska«: Ira bi lahko »dovolila«, da varnostne sile na Severnem Irskem same »najdejo« skladišča orožja. Tako bi obe strani ohranili cast, pogajanja pa bi lahko stekla.

Ne glede na izid pogajanj o predaji orožja, ki bi omogočila prava pogajanja, seveda ni mogoče spregledati možnih zapletov. Ne gre pozabiti na orožje protestantskih skrajnežev, kajti razumljivo je, da Ira noče položiti orožja, dokler tega ne stori tudi druga - prav tako teroristična - stran. Sčasnost bi bila pričakovana - ne toliko zaradi časti, marveč zaradi občutka varnosti, saj so si protestantske teroristične skupine pri boju proti Iri pomagale tudi tako, da so v njihove vrste infiltrirale severnoirske varnostne in obvesčevalne sile.

Trenutno ni videti, da bo Ira popustila. Se več: njeno politično krilo Sinn Fein je ta teden začelo s kampanjo proti predaji orožja. Prav tako se ne zdi, da bi popustile protestantske politične stranke, ki enako kot London nočejo sesti za pogajalsko mizo se pred razorožitvijo. Če se Ira ne bi razorožila in v pogajanjih ne bi dosegla zeleno, bi se vnovic zatekla k boju, menijo protestantski politiki. Toda sedanji časni mir tudi ni tako trden, kot bi se zdelo, kajti spopadov med policijo, katoliki in protestanti ne manjka.

Pri tem se velja spomniti zgodbe o levicarskem uporniku v Salvadorju. Po mirovnem procesu je res predal puško, toda doma si je v kuhinji sezidal skrivališče, kamor je skril se dve puški - za vsak primer. Tako predaja orožja pravzaprav ne pomeni nič. Nekaj ga bo vedno na voljo. Salvadorski upornik ga je brzkone zadržal tudi zato, ker je domneval, da državne obvesčevalne službe svojih seznamov sumljivih ljudi verjetno niso zavrogle kar čez noc. Mir zato ne bo odvisen od predaje orožja, temveč od politične rešitve, zato imajo irski nacionalisti prav, ko britansko vlado obtožujejo zavlačenja. Na ta način naj bi London nameraval prikriti, da se je Ira sama odločila za premirje in da ni bila premagana. Morda bi si veljalo zapomniti lekcijo iz Bosne: premirij je lahko nesteto, toda če politične rešitve niso sprejemljive za vse strani, pomenijo prav malo. Zato bi veljalo zdaj - ko orožje molči - čimprej sesti za mizo in ga utisati za vselej.

Nikolai Jeffs

DRUGI DAN NATOVEGA VOJAŠKEGA NAPADA V BOSNI IN HERCEGOVINI

Enotam za hitro posredovanje je zmanjkalo srbskih tarč

Ratko Mladić zavrnil umik težkega orožja iz okolice Sarajeva

SARAJEVO (Reuter, dpa) - Letalske sile Severnoatlantske zveze so včeraj nadaljevale napade na srbske položaje okrog bosanske prestolnice. S krova letalonosilke Theodore Roosevelt so lovci in bombniki poleteli več kot tristo krat in napadli 90 ciljev na 23 različnih krajih. Kljub temu je poveljnik vojske bosanskih Srbov Ratko Mladić zavrnil zahteve po umiku težkega orožja iz okolice Sarajeva in ukazal napad na bihaško enklavo.

Predstavniki Združenih narodov so izjavili, da je že osemnajst ur po začetku na-

padov na položaje bosanskih Srbov okrog Sarajeva topništvu enot ZN za hitro

posredovanje zmanjkalo ciljev. »Zadnje granato so enote za hitro posredovanje izstrelile že v sredo ponoči, saj pozneje niso nasle nobene tarče več. Vreme je bilo slabo, predvsem pa so imeli Srbi dovolj časa, da so lahko skrili ostalo orožje. Zdaj čakamo na morebitno vojaško akcijo Srbov. Če bodo streljali, jim bomo napad vr-

nili. V nasprotnem primeru bo o nadaljnjem ukrepanju odločal Nato,« je poročal predstavnik ZN.

Topništvo enot ZN za hitro posredovanje na Igmanu zahodno od Sarajeva je na 23 srbskih ciljev v približno osemnajstih urah izstrelilo devetsto salv. »Dejstvo, da je enotam za hitro posredovanje precej hitro zmanjkalo tarč, ne preseneča. Srbi so dovolj pametni, da so svoje orožje skrili. Čim dlje se bo akcija nadaljevala, manj bo možnosti, da bodo enote ZN uspešno delovale.«

ZN menijo, da bi Srbi okrog Sarajeva utegnili streljati na konvoje s človekoljubno pomočjo, ki nameravajo pripeljati na to območje. Na ta način bi lahko enote ZN odkrile njihove položaje in jim vrnil napad. Topništvo enot ZN za hitro posredovanje na Igmanu sestavljajo francoski in nizozemski 120-milimetrski minometi, osem francoskih 155-milimetrskih havbic in dvanajst britanskih 105-milimetrskih topov. Pri iskanju ciljev pomagajo topniški opazovalci v Sarajevu in na okoljskih hribovih, radar ZN in Natov zračni nadzor. Predstavniki ZN so povedali, da so imeli Srbi na začetku akcije Nata in ZN okrog Sarajeva »nekaj sto« kosov težkega orožja, vključno s tanki, havbicami, minometi in protiletalskimi topovi. Najbolj smrtonosne dogodke v Sarajevu med stiri desetmesečno bosansko vojno so povzročile mine, izstreljene iz cevi, ki jih ni težko premikati, skriti in spet postaviti. To orožje, ki ga je mogoče prevazati v avtomobilskem prtljajniku, je tako težko odkriti, da je preprečevanje njegove uporabe bolj odvisno od končnega političnega sporazuma kot od vojaškega odkritja in protinapada.

Ratko Mladić je obiskal ranjene rojake v bolnišnici na Palah (Telefoto: AP)

ISKANJE SESTRELJENIH FRANCOSKIH PILOTOV

V Bosni se je začela nenavadna tekma s časom. Bosanski Srbi in sile Nata namreč tekmujejo, komu bo prej uspelo najti dva francoska pilota, ki sta v sredo izskočila iz sestreljenega letala Mirage 2000.

Dassault Mirage 2000-5 je eno od najmodernejših francoskih vojaških letal, v katerem se skriva vrsta sodobnih elektronskih naprav in pomagal, ki pilotu olajšujejo letenje in boj.

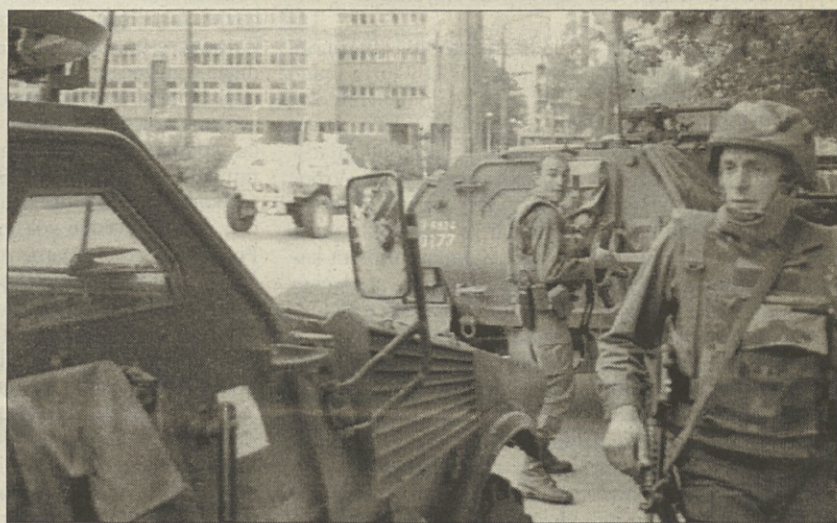

Piloti Nata nosijo s sabo poleg osebnih lokatorjev tudi žepne radijske postaje in hrano, s katero lahko preživijo sedem dni. Pilota sta svoja lokatorja verjetno izklopila, radijske postaje pa ne uporabita zato, ker bi ju lahko slišali tudi bosanski Srbi. Vsi Natovi piloti obvladajo različne tehnike maskiranja, zato domnevajo, da sta se Francoza skrila v trenutku, ko sta doskočila na trdna tla, njihovo letalo pa je med neposrednim prenosom televizije bosanskih Srbov zgrmelo na tla.

REUTER

ANALIZA

Razmere so zrele za resna pogajanja

LONDON - Svetovna diplomacija, zlasti ameriška, kljub Natovim napadom na bosanske Srbe vztraja pri prizadevanjih za miren konec vojne v Bosni in Hercegovini. Pozitivni premiki nasprotujejo napovedim dvomljivcev, čes da bi vmesavanje zahodnih sil pomenilo konec mirovnih prizadevanj.

Odgovor bosanskih Srbov in njihovih voditeljev na doslej najhujsi letalski napad v nasprotju s predhodnimi odgovori (zajemanje talcev in vojaške akcije) kaže na njihovo pripravljenost za začetek pogajanj. V zahodnih diplomatskih krogih se je pojavila bojazen, da bo zaradi spremenjene sreče na bojišču bosanska vlada skušala osvojiti čimveč ozemlja po vojaški poti. Kljub temu evropski diplomati optimistično pričakujejo, da se bodo kmalu začela resna pogajanja, v katerih bo brzkone imel odločilen delež Washington. Pomočnik državnega sekretarja Richard Holbrooke je izjavil, da so razmere zrele za resna pogajanja, nemški kancler Helmut Kohl pa je v petek dejal, da so spremembe kljub strasnim trenutkom, ki jih doživljamo, priložnost za mir. Srbija je v petek sporočila, da so bosanski Srbi privolili v pogajanja z Jugoslavijo. To pomeni, da bo srbski predsednik Milošević lahko z vetom preprečil morebitna nestrinjanja bosanskih Srbov z dogovorom. »Letalski napadi so pomembna prelomnica,« je izjavil neki evropski diplomat, ki meni, da povezovalje bosanskih Srbov z Miloševićem kaže na njihovo voljo za pogajanja. Skupina za stike, ki se bo sesla čez nekaj dni, je zaradi vztrajnega zavračanja bosanskih Srbov, da bi do resitve bosanske krize prišlo po mednarodni poti, stavila na Miloševica. Zaradi pritiska

zahodnih sil in nenehnih obljub o ukinitvi ukrepov Združenih narodov je Milošević lani pretrgal stike z bosanskimi Srbi in jih prepričeval, da je nastopil čas za mir. Bosanski Srbi so v preteklosti zavrnili mirovne načrte, ki so jih pred tem že skoraj sprejeli, pri tem pa se pogajanja o ključnih problemih, kot je ozemeljska razdelitev Bosne, sploh še niso začela. Bosanska vlada se ni začela s povračilnimi akcijami. Natovi letalski napadi so z uničenjem topništva, komunikacij in streliva spremenili razmerje sil na bojišču. Bosanski Srbi imajo zdaj občutno manj težkega orožja. Nato in nekatere zahodne države so bosanski vladi in njeni zaveznici Hrvaski svetovale, naj ne skušajo izkoristiti položaja za ofenzivne akcije se pred zimo. Dvomi kljub temu ostajajo. Neki zahodni diplomat je izjavil, da bodo vojaški poveljniki brzkone močno pritiskali na bosansko vlado, naj izkoristi to prednost. »Mirovni načrt vsebuje resitve, ki jim niso po volji, in možno je, da jih bodo skušali doseči po vojni poti.« Bosanska vlada je seznanjena z ameriskim predlogom, ki bosanskim Srbom ponuja visoko stopnjo samostojnosti in možnost konfederacije s Srbijo. To bi po mnenju bosanske vlade utegnulo ogroziti stabilnost bosanske države. Washington, ki se izmika posiljanju svojih enot silam Združenih narodov, pogosto kritizirajo evropske zaveznice, da je s svojim načrtom prišel na dan po hrvaski osvojitvi Krajine. Ameriška pobuda se časovno ujema z izjavami posrednika Evropske unije Karla Bildta, ki je v casu operacije Nevihta kritiziral bosansko in hrvaško vlado.

Nicholas Doughty / Reuter

HOLBROOKE NA HRVAŠKEM

Tudman si želi s tramincem nazdraviti v Vukovarju

Vlada v Zagrebu je pripravljena privoliti v določeno »prehodno obdobje«

ZAGREB - Ameriškega posrednik Richard Holbrooke, ki je po pogovorih s srbskim predsednikom Miloševićem včeraj pripotoval v Zagreb, je hrvaškega predsednika seznanil z vsebino pogovorov s srbskim državnim vrhom, Tudman pa mu je predstavil hrvaške predloge za mirno reintegracijo Slavonije v pravni in politični sistem Hrvatske.

Uradno sporočilo o obisku ameriškega diplomata ne govori o tem, katere predloge je Tudman predstavil Holbrooku. Načrti so menda že izdelani,

več spekulacij pa je povezan z ugišanji, kdaj bo do reintegracije prišlo. Obrambni minister Sušak napoveduje, da bodo v Vukovarju veliko

praznovanje priredili se pred božicem, Tudman pa je izjavil, da bo v Vukovarju zagotovo nazdravil z iloskim tramincem prihodnje leto.

Kljub temu pa je Hrvate, ki so postali zaradi uspehov v Kninu zelo samozavestni, razvnela ideja, da bi si lahko Slavonijo vzeli tako, kot so si vzeli Knin - z orožjem. To pa ni bilo prav nič všeč prijateljem

Američanom, in zato je hrvaško vodstvo na novo Nevihto raje pozabilo.

Podpredsednik hrvaške vlade Mate Granić je predvčerajšnjim povedal, da si mime resitve slavonske problematike poleg Zahoda želi tudi srbski predsednik. Granić o hrvaških načrtih sicer ni hotel govoriti, izdal pa je, da so Hrvatje pripravljeni privoliti v določeno »prehodno obdobje«, po katerem bi znova prevzeli oblast nad Slavonijo. Na vprašanje, ali naj bi to obdobje trajalo tri oziroma pet let, kot predlaga mednarodna skupnost, je Granić odgovoril: »Tako dolgo ne bomo čakali. Privolili bomo največ v dve leti.« Dejal je tudi, da Hrvatska ne bo privolila v nikakršne kompromise - ne v ozemeljske ne v morebiten kompromis glede oblasti. »Pogovarjati smo se pripravljamo samo o tehničnih podrobnostih mirne reintegracije,« je bil odločen Granić.

Jelena Lovric

Nacionalizacija srbskega premoženja v Krajini

ZAGREB - Hrvatska vlada je včeraj po hitrem postopku sprejela uredbo o prevzemu in upravljanju premoženja tistih prebivalcev, ki so po hrvaški vojaški akciji pobegnili v Srbijo ali Bosno. Po grobi oceni gre za stiri tisoč stanovanjskih objektov in precejšnje stevilo obdelovalnih površin, ki jih želi hrvaška oblast zaščititi pred nadaljnjimi zlorabami, plenjenjem in požiganjem, obdelovalne površine pa bo treba počasi pripraviti na zimo.

Ker lastnikov teh nepremičnin ni več na hrvaškem ozemlju, bo upravo nad temi objekti in zemljo prevzela hrvaška država. Sestavila bo posebno komisijo, ki bo zemljo in stanovanja razdelila med hrvaške begunce iz Bosne in ZRJ ter tiste hrvaške državljane, katerih stanovanja in druge nepremičnine so bile med vojno uničene. Če se pravi lastniki ne bodo več oglasili, bodo upravitelji dodeljene nepremičnine tudi priposestvovali.

(G. G.)

ALŽIRIJA / ATENTAT V PRESTOLNICI

Podtaknjena bomba ubila deset ljudi

Za pokol so odgovorni islamski skrajneži

PARIZ (Reuter) - Alžirski radio je včeraj porocal, da je nekaj minut pred dvanajsto uro eksplodirala bomba v avtomobilu, parkiranem na glavnem trgu okrožja Bab El-Uedu, enem najbolj prometnih predelov Alzira. Policija je sporočila, da je bilo v eksploziji ubitih deset ljudi, najmanj petnajst pa ranjenih.

To je bila že peta eksplozija v avgustu v tem delu Alzira, kjer ima svoj sedež tudi alžirska služba za državno varnost. Policija meni, da so atentat izvedli muslimanski skrajneži, člani Islamske fronte osvoboditve, ki nasprotujejo predsedniškim volitvam; te je predsednik Zeroual napovedal za 16. november. Prizorišče eksplozije si je ogledal tudi alžirski minister za notranje

zadeve Ben Mensor. Ker je policija v zadnjih mesecih poostрила nadzor v ulicah, kjer so vladne institucije, in nekatere celo zaprla za promet, skrajneži nastavlajo bombe v drugih delih mesta, predvsem gosto naseljenih in zelo prometnih. Po pisanju alžirskega dnevnika Le Matin so včeraj teroristi nastavili bombo tudi v mestu Boufariku na jugovzhodu Alžirije; v eksploziji je

bil ubit neki visoki uradnik lokalnega urada za varnost, 32 civilistov pa je bilo ranjenih. Po izjavi nekega tujega diplomata pogosti napadi islamskih skrajnežev ne presenečajo; izvajajo jih že od leta 1992, ko so bile razveljavljene volitve, na katerih je zdaj prepovedana Islamska fronta rešitve dobila večino glasov. Doslej je bilo v nemirih v Alžiriji ubitih že več kot 40 tisoč ljudi. Francoske oblasti sumijo, da so alžirski skrajneži izvedli tudi bombna atentata v Parizu; skrajneži namreč francoske oblasti obtožujejo, da v alžirskem sporu podpirajo sedanjo oblast.

Islamska fronta rešitve je tokrat podtaknila bombo v avtomobil, ki je bil parkiran pred glavnim sedežem policije

ŠPANIJA / ZAČETEK NAJBRIKKEJŠEGA OBDOBJA GONZALEZOVE KARIERE

Premier ne uživa več zaupanja volilcev

Predčasne parlamentarne volitve naj bi bile izvedli že marca prihodnje leto

MADRID (dpa) - Ko je španski premier Felipe Gonzalez včeraj prvič po poletnem premoru prišel v svoj urad v vladni palaci Moncloa, se je zanj morda zacelo zadnje, brzkone tudi najbolj bridko obdobje v njegovi dolgoletni politični karieri. Zdaj je pred težko nalogo, da častno zapusti svoj stolček.

Špansko politično prizorišče so v obdobju njegovega delovanja pretresali številni korupcijski skandali, v katere so bile vpletene skoraj vse državne institucije - od centralne banke do varnostnih sil. Po dvajsetih letih na vrhu socialistične stranke in trinajstih letih v vladi Felipe Gonzalez ne uživa več zaupanja volilcev. Njegov politični imidž je že tako slab, da bodo njegove zasluge deležne pohvale sele takrat, ko se bo že zdavnaj poslovil od svojega položaja.

Prva ovira, ki čaka Gonzaleza po letnem premoru, je pravna razjasnitev njegove vpletenosti v državno nasilje proti baskovski separatistični organizaciji ETA. Afera glede »protiterorističnih osvo-

bodilnih skupin« (GAL), ki so sredi 80. let v južni Franciji ubile 28 domnevnih članov organizacije ETA, je vrгла temno senco na mlado špansko demokracijo. Vrhovno sodišče bo kmalu razsodilo, ali so Gonzalez in njegova nekdanja ministra kazensko odgovorni za zločine GAL. Čeprav sodišče ne more dobiti tehničnih dokazov o njihovi vpletenosti, je že samo razprava o tem močno škodovala Gonzalezovemu ugledu.

Za špansko opozicijo je Gonzalez že dolgo clovek, ki je politično odgovoren za delovanje »eskadronov smrti«, saj se je po njenem mnenju vsaj strinjal z ustanovitvijo te morilske skupine in ni ukrepal proti njej. Opozicija celo

meni, da je Gonzalez morda celo duhovni vodja GAL.

Felipe Gonzalez bo do oktobra sprejel odločitev, ali se namerava še enkrat pogovori za položaj premiera. Za zdaj se zdi, da bo spremljanje grozečega poraza socialistične stranke prepustil svojemu najozjemu sodelavcu, španskemu zunanjemu ministru Javierju Solani. Se vedno je nejasen tudi natančen datum izvedbe volitev. Predčasne parlamentarne volitve, ki bi morale potekati sele poleti leta 1997, zeli Gonzalez izpeljati že marca prihodnje leto. Ali se bo lahko tako dolgo obdržal na svojem položaju, je odvisno predvsem od podpore Kataloncev, ki so porok za stabilnost vlade. Vodja katalonske stranke Jordi Pujol se čaka na razplet dogodkov. Obstaja namreč nevarnost, da bodo Katalonci na regionalnih volitvah »kaznovali« njegovo stranko zaradi povezanosti s

socialisti. Povod za popoln razkol med katalonsko in socialistično stranko bi utegnili biti odločitev vrhovnega sodišča, da obtoži Gonzaleza, pa tudi nesoglasja glede proračuna za leto 1996.

Za predčasne volitve se že dolgo zavzemata vodja konservativne stranke Partido Popular Jose Maria Aznar in koalicija pod vodstvom komunistov Zdruzena levica.

Gonzalez za vsako ceno zeli do konca izpeljati špansko predsednikovanje Evropski uniji. Upa celo, da bi utegnili z izboljšanjem gospodarskega položaja in zunanje političnimi uspehi se enkrat prepričati popoln poraz. Zaveda se namreč dejstva, da prebivalstvo ni navdušeno nad Aznarjem in da njegove možnosti na volitvah ne izvirajo iz njegovih uspehov, temveč predvsem iz velikih napak, ki jih je storila socialistična stranka.

Gisela Mackensen / dpa

KAZAHSTAN / REFERENDUM O NOVI USTAVI

Nazarbajevu vsa izvršna oblast

MOSKVA (AFP) - Nova kazahstanska ustava je bila sprejeta s prepričljivo večino. Po nepopolnih podatkih osrednje volilne komisije se je kar 89 odstotkov volilnih upravičencev na srednjem referendumu odločilo za nov temeljni zakon, ki je občutno povečal pooblastila predsednika Nursultana Nazarbajeva.

Po podatkih komisije, ki jih je v četrtek dopoldne objavila ruska tiskovna agencija Interfaks, je bila volilna udeležba 90-odstotna. Za veljavnost referendumu se je morala volitev udeležiti vsaj polovica od osmih milijonov volilnih upravičencev. Nova ustava je oblikovala predsedniški sistem z večjimi predsedniškimi pooblastili. Spremembe je v svojih pozivih zahteval predsednik Nazarbajev, ki že od razpustitve parlamenta marca vlada v dekreti. Parlament je predhodno podaljšal mandat Nazarbajevu v skladu z izidi aprilskega referendumu do leta 2000.

Kazahstanski primer v tem sledi ostalim državam s tega območja. Nazarbajev je ustavni referendum označil kot »politično dejanje izjemnega pomena za življenje mlade države«. V primeru zmage je obljubil hiter sprejem volilne zakonodaje, potrebne za razpis zakonodajnih volitev konec leta. Novi parlament naj bi bil sestavljen iz dveh domov. Majlis (spodnji dom) naj bi sestavljalo 67 poslancev, izvoljenih v okrožjih. Senat naj bi sestavljalo 47 senatorjev. Po dva senatorja na bi izvolili v 19 regijah in glavnem mestu Almi Ati, preostalih sedem pa naj bi imenoval predsednik.

Nova ustava je dala predsedniku široka pooblastila, ki vključujejo med drugim: možnost razpustitve parlamenta, nadzor ustavnega sveta in imenovanje večine ministrov brez soglasja parlamenta. Nazarbajev je spremembe opravil z zatrjevanjem, da je tak predsedniški sistem nujen potreben za izpeljavo ekonomskih in političnih reform v tej azijski republiki. Izjavil je, da »bi bilo potrebno reforme nemogoče izpeljati v parlamentarnem sistemu«. Ob tem je poudaril, da Kazahstan ne premore potrebne parlamentarne kulture in razvitega večstrankarskega sistema. Nazarbajev se je v ospredje prebil v letu 1989, se za časa komunizma. Na celotno naftno bogate republike je bil izvoljen po razglasitvi neodvisnosti leta 1991.

OSNOVNI PODATKI

Površina: Meri 2.717.300 kvadratnih kilometrov in je kar petkrat večji od Francije.

Prebivalstvo: 16,8 milijona (podatek za leto 1991)
Kazahi: 40 odstotkov
Rusi: 38 odstotkov
Tretja največja etnična skupina so Nemci, ki jih je v Kazahstan iz drugih sovjetskih republik izganjal Stalin.

Verstva: Prevladuje islam (večina Kazahov je muslimanov).

BNP: 41,691 milijona dolarjev (1991)

Nafta: Z 22 milijoni ton načrtane nafte na leto je bil Kazahstan drugi največji proizvajalec v nekdanji Sovjetski zvezi.

ZGODOVINA

Kazahi so potomci Mongolov in turških plemen, ki so poselila ozemlje današnjega Kazahstana v 1. stol. pr. n. št.

Konec 19. stol: Državo zasede Rusija.

1916: Rusi kravro zadušijo upor, v katerem pobijejo približno 150 tisoč Kazahov.

1925: Kazahstan postane samostojna sovjetska socialistična republika.

1990: Kazahstanski parlament razglasi suverenost.

1991: Za predsednika izvolijo edinega kandidata Nursultana Nazarbajeva.

Dec. 1991: Kazahstan je zadnja sovjetska republika, ki je razglasila neodvisnost.

Sept. 1992: Ratificirajo Sporazum o strateškem orožju (START) in se obvežejo, da bodo do konca 90. let uničili jedrsko orožje.

Jan. 1993: Parlament sprejme novo ustavo, po kateri postane uradni jezik kazahščina.

Dec. 1993: Parlament podeli predsedniku Nazarbajevu mandat za vodenje države do predsedniških volitev, 7. marca 1994.

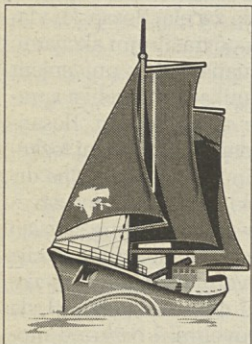
Marec 1994: Nazarbajev zmaga na prvih postsovjetskih parlamentarnih volitvah.

Marec 1995: Ustavno sodišče razveljavi volitve, novi parlament pa razpustijo.

Maj 1995: Volilci na referendumu podaljšajo mandat Nazarbajevu do leta 2000.

30. avg. 1995: Izvedejo referendum o razširitvi predsedniških pooblastil.

S KROVA MV GREENPEACE

Mali rdeči helikopter »iz oči v oči« s francoskimi lovci

cno videla,« je dejala Madeleine Habib, ki je skušala z daljnogledom ugotoviti, kako daleč so Francozi s pripravami na začetek prvega od sedmih načrtovanih jedrskih poskusov. Let rdečega Greenpeaceovega helikopterja so poleg letal spremljale tudi vojske ladje. V začetku tedna jih je bilo šest, zdaj so jih opazili že deset. Da bi preprečili napovedane poskuse, se urijo tudi že potapljači ladje MV Greenpeace. Kot je dejal član gibanja Xavier Pastor, so vsi člani posadke pripravljeni na posredovanje. Opazili so, da narasča tudi napetost na francoskih vojaških ladjah. Ker svoje odločitve ne bodo spremenili - kot je včeraj znova poudaril kapitan ladje MV Greenpeace Peter Schwartz - so se ta teden že dvakrat sešli člani posadke Mavričnega boje-

vnika in MV Greenpeacea ter s kapitanoma naredili načrt, s katerim bodo skušali preprečiti jedrski poskus, čeprav jim doslej se ni uspelo ugotoviti, kdaj bodo Francozi izvedli prvega. »Se vedno tudi ne vemo, ali bo prvi poskus na atolu Mururoa. Presenečeni smo, da v zalivu Fangataufa nismo opazili nicesar, po čemer bi lahko sklepali, kako daleč so Francozi s pripravami,« je izjavil Pastor.

V sredo se je protestnemu ladjevju Greenpeacea pridružil tudi velik, 22-metrski kanu Te-Au-O-Tonga s posadko Cookovega otocja. Pastor je dejal, da v kratkem pričakujejo še najmanj dvajset protestnih ladij.

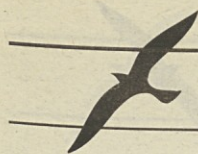
Mark Bendeich / Reuter

63 ...

... odstotkov Francozov nasprotuje izvedbi jedrskih poskusov na Mururoi. To je pokazala javnomnenjska raziskava, katere izid je organizacija Greenpeace v četrtek objavila v Parizu. Kar 64 odstotkov vprašanih Francozov se je zavzelo za izvedbo referendumu, na katerem bi odločali o izvedbi jedrskih poskusov. Na vprašanje, ali je smotno tudi v prihodnje razvijati jedrsko orožje, je kar 78 odstotkov vprašanih Francozov odgovorilo z »ne«. Javnomenjsko raziskavo o vprašanju francoskih jedrskih poskusov so izvedli 25. in 26. avgusta po naročilu naravovarstvene organizacije Greenpeace. (dpa)

JUŽNI PACIFIK - Včeraj je helikopter gibanja Greenpeace že drugi preletel atola Mururoa in Fangataufa, na katerih naj bi Francozi v kratkem izvedli podzemski jedrski poskus. Tokrat so helikopterju sledila letala francoske vojske, vendar so člani Greenpeacea kljub cedalje večjemu številu francoskih ladij, ki spremljajo vsak Greenpeaceov korak, se vedno odločeni preprečiti napovedane poskuse.

»Atola Mururoa in Fangataufa sem razlo-

NOGOMET / ITALIJA-SLOVENIJA V VIDMU

V obeh moštvih nekaj novincev

Sacchi »izgnal« Pagliuoco in Minottija Verdenik zaupal Novogoričanom

V sredo zvečer (ob 20.30) bo v Vidmu kvalifikacijska tekma med Italijo in Slovenijo za nastop na sklepni fazi evropskega prvenstva za člane. Včeraj sta oba selektorja, Arrigo Sacchi in dr. Zdenko Verdenik, sporočila seznam kandidotov za to srečanje.

Peruzzi namesto Pagliuoco

Tudi tokrat je Sacchi poskrbel za nekatere novosti: Peruzzi bo v vratih igral namesto Pagliuoco, uvrstil je na seznam članov Di Livio, potrdil je veterana Ferraro in »črtal« Minottija. V reprezentanci bo kar šest Juventusovih nogometašev (debitiral bo Tacchinardi, z »azzurri« pa bo spet zaigral Roberto Baggio). Med izbranci ni Viallija, ker si ni se opomogel po poškodbah, toda Sacchi se je s posredovanjem Juventusovega tenerja Lippija z njim že imel »prijateljski« pogovor. Juventusov napadalec ne bo igral proti Sloveniji, vse kaže pa, da bo gotovo na igrišču na srečanju proti Hrvaški.

Ce je Sacchi rešil »nespo-

razum« z Viallijem, je sedaj pred novo težavo: kako opravičiti izločitev standardnega vratarja Pagliuoco.

Tu je tudi problem Minottija, ki ga ni več na seznamu. Po Baresijevem slovesu je Sacchi imel stalno težave z »liberom«. Kaže, da je zvezni trener našel primerno zamenjavo s Tacchinardijem, toda fant je se premlad in ob njem bo potreben izkušen branilec, kot sta Costacurta ali Ferrara. S Tacchinardijem bosta po vsej verjetnosti igrala tudi mlada Di Livio in Statuto, ki jima Sacchi zelo zaupa.

Italija bi morala proti Sloveniji igrati z naslednjo postavo: Peruzzi, Benarrivo, Costacurta, Tacchinardi, Carboni, Di Livio, Di Matteo, Albertini, Statuto (Dino Baggio), Zola, Ravanelli (Casiraghi).

Slovenija na zmago

LJUBLJANA - »Ne pomaga nam dobra igra, ce potem izgubimo. To je psihološki problem, zaradi tega bo treba startati na zmago. Vsak poraz na tekmah državne reprezentan-

ce je neuspeh in treba je nositi polno odgovornost za to,« je dejal selektor reprezentance Zdenko Verdenik na včerajšnji tiskovni konferenci v Ljubljani. Reprezentanca bo v nedeljo odpotovala v Gradisce ob Soci, kjer se bo pripravljala na srečanje z Italijo. Na Verdenikovem seznamu sta dva novinceva, Sandi Valentincic in Vili Becaj iz Nove Gorice. Verdenik je oba novince izbral po merilu trenutne forme in zaradi koncepta igre Hita Gorice v državnem prvenstvu, ki je podobna igri slovenske reprezentance. Oba novinceva pa najbrž ne bosta zaigrala v prvi enajsterici. Zdenko Verdenik si je tudi ogledal tekme Sasa Udovica v belgijskem prvenstvu ter Darka Milanica in Alesa Ceha v avstrijskem prvenstvu in je zelo zadovoljen z njihovo trenutno formo. Vsi igralci iz tujine bodo prisli pravčasno razen Primoža Glihe, ki ima v nedeljo tekmo.

»Italijanska reprezentanca je ena od taktično najboljše organiziranih reprezentanc na svetu. Igralci lahko streljajo na gol tudi iz druge linije, imajo velik spekter resitev. Slove-

Seznam Sacchijevih izbrancev

Vratarja: Angelo Peruzzi (Juventus) in Luca Bucci (Parma); **branilci:** Antonio Benarrivo (Parma), Ciro Ferrara (Juventus), Luigi Apolloni (Parma), Alessio Tacchinardi (Juventus), Alessandro Costacurta (Milan), Amedeo Carboni (Roma); **vezni igralci:** Roberto Di Matteo (Lazio), Demetrio Albertini (Milan), Dino Baggio (Parma), Francesco Statuto (Roma), Angelo Di Livio (Juventus); **napadalci:** Gianfranco Zola (Parma), Roberto Baggio (Milan), Alessandro Del Piero (Juventus), Giuseppe Signori (Lazio), Fabrizio Ravanelli (Juventus).

Seznam Verdenikovih izbrancev

Vratarja: Marko Simeunovic (SCT Olimpija) in Branko Zupan (Publikum); **branilci:** Džoni Novak (SCT Olimpija), Marinko Galic (Maribor Branik), Edi Bajraktarevic (Publikum), Andrej Poljsak (Mura) in Darko Milanic (Sturm Graz); **vezni igralci:** Vladimir Kokol (Mura), Alfred Jermanis, Vili Becaj (oba HIT Gorica), Primož Gliha (FC Niort), Ales Ceh (GAK Graz); **napadalci:** Saso Udovic (Beveren), Zlatko Zahovic (Vitoria Guimaraes), Sandi Valentincic (Hit Gorica) in Matjaz Cvikel (Rudar Velenje).

nija si prav gotovo zeli igrati podobno kot oni,« je dejal Zdenko Verdenik, potem ko si je ogledal zadnje srečanje italijanske reprezentance s Svico. Na mestu »stoperja« bo namesto Alesa Krizana, ki ne bo igral zaradi poškodbe, najbrž igral Edi Bajraktarevic ali Andrej Poljsak, namesto Zidana pa bo vlogo levega veznega igralca prevzel Matjaz Cvikel. V vratih bo stal Branko Zupan, ki je po selektorjevem mnenju trenutno najboljši vratar, in ne vidi razloga, da mu ne bi zaupal. Postavitev igralcev bo 3-5-2, s tem da se bo eden od napadalcev nenehno vračal v obrambo, to nalogo pa bo najbrž prevzel Saso Udovic, ki podobno igra tudi v matičnem klubu Beverenu.

Mladi v četrtek

Tekma mladih reprezentanc Italije in Slovenije bo v četrtek v Vicenzi. Slovenska reprezentanca bi se v primeru zmage uvrstila v kvalifikacije za olimpijske igre 1996, saj bi lahko osvojila prvo mesto v skupini, v Atlantu pa potuje samo pet evropskih reprezentanc.

»Ce premagamo Italijane, imamo možnosti za olimpijske igre. Največji problem je v tem, da je veliko igralcev igralo v prvih postavah svojih klubov, potem pa so izpadli iz prve enajsterice. Velikih novosti v reprezentanci ni, nastopala bo tako kot na zadnjih tekmah,« je pred odhodom mlade reprezentance dejal direktor slovenskih reprezentanc dr. Branko Elsner.

Seznam slovenskih izbrancev: Bulajic, Usnik, Sesler, Siljak, Cimerotic, Knaus, Kržišnik, Javornik, Pavlovic, Balagic, Karic, Lalic, Zver, Marusic, Vrsic in Brezic.

Selektor »azzurrov« Cesare Maldini pa je izbral sledece nogometaše: Ametrano (Udinese), Bernardini (Torino), Bigiga (Fiorentina), Binotto (Cesena), Brambilla (Parma), Cannavaro (Parma), Coco (Milan), Delvecchio (Inter), Dionigi (Torino), Doardo (Torino), Galante (Genoa), Inzaghi (Parma), Pagotto (Sampdoria), Panucci (Milan), Pecchia (Napoli), Sala (Bari), Sartor (Vicenza), Zanchi (Atalanta), Vieri (Atalanta).

NOGOMET / TUJA PRVENSTVA

Borussii Dortmund in Blackburnu ne gre

Bayern in Newcastle s polnim številom točk

Zaradi kvalifikacijskih tekem, ki bodo naslednji teden, so v tujini nogometaši stopili na igrišče že med tednom. In dogajanje je res bilo zanimivo, saj po prvih kolih sodeč kar trije lanski prvaki letos v boju za naslov ne bodo imeli vplivne besede.

Borussia Dortmund je po dveh remijih tokrat izgubila in to celo pri novincu Hansi iz Rostocka. Borussia je sicer povedla z 2:0 (oba gola je dal najnovejši »italijanski« nakup Ruben Sosa), toda domaci se niso predali in v zadnjih dvajsetih minutah trikrat zadeli v polno. Zelo prepričljivo pa deluje Bayern, ki je tokrat s klasičnim izidom 2:0 in zdesetkani postavi navkljub premagal sibli Uerdingen (bivsi Bayer, zdaj KFC). Münchenčani so tako se edina ekipa s polnim številom točk. Borussia Mönchengladbach je namreč doma igrala brez golov z Leverkusnom, muha »dvodnevica« St. Pauli pa je doma doživela poraz s Kaiserslauternom. Ob zmagah Werderja (1:0 s Karlsruhejem) in Eintrachta (4:2 s TSV 1860) velja predvsem omeniti to, da je edina ekipa brez točk Freiburg, lani senzacionalno tretji na lestvici. Res je mostvo iz Schwarzwalda zapustil režiser in golgeter hkrati Rodolfo Cardoso, toda tako slabega starta res ni pričakoval nihče. VRSTNI RED: Bayern 9, Borussia MG 7, Hansa in St. Pauli 6.

S podobnimi težavami kot v Dortmundu se ubadajo tudi v Blackburnu. Roversi so namreč v starih tekmah doživeli že tretji (zaporedni) poraz in tokrat povrh vsega se doma. Uspeha na Ewood Parku se je veselil (res z veliko začetnico) Manchester United, ki se je povzpел na mesta tik pod vrhom in obnem zacasno potunkal ambicije Blackburna. Newcastle je zmagal tudi četrti: proti Middle-sboughu je zadostoval le en gol, strelec pa je spet bil Ferdinand. Zmaga se je nasmihala tudi Leedsu, ki pa je v Southamptonu le nekaj minut pred koncem prejel izenacujoci gol. Se naprej slabo gre Bergkampovemu Arsenalu, smeje se niti Gullitov Chelsea, odločno bolje kot lani pa igra Everton, ki ga poganjajo goli Nigerijca Amokachija. VRSTNI RED. Newcastle 12, Leeds 10, Liverpool, Aton Villa in Manchester U. 9.

V Franciji je po sedmih kolih PSG prvič sam v vodstvu. Pa bo obrzjal do konca? Nantes je doma oddal točko (ali bolje dve) St. Etienne. Le-ta je letos začel izredno slabo, odprlo se mu je sele po zmagi nad Milanom. Metz, ki je doslej edini drzal korak s Parizani, je izenacil v gosteh. Saj, dokler bo PSG v napadu imel Djorkaeffa in Dely Valdеса ostaja drugim le UEFA... VRSTNI RED: PSG 17, Metz 15, Guingamp 14, Monaco 13, Lens 12.(dk)

TENIS / ODPRTO PRVENSTVO ZDA

Monika Seleš zlahka tudi čez drugo oviro, izpadli dve nosilki

Chang je Italijanu Pozziju v treh setih prepustil le eno igro

NEW YORK - V srečanjih drugega kroga odprtega teniskega prvenstva ZDA v New Yorku sta se v ženski konkurenci od nadaljnega tekmovanja morali posloviti se dve nosilki. Sele štirinajstletna Svicarka Martina Hingis je najprej premagala osmo nosilko Bolgarko Magdaleno Malejevo, nekaj ur zatem pa je Američanka Chanda Rubin izločila se nosilko st. 15, Cehinjo Heleno Sukovo, s 6:1 in 6:3.

Ostale nosilke večjih težav niso imele, se najbolj pa se je namučila Spanka Arantxa Sanchez-Vicario, tretje postavljena igralka, ki je Juznoafričanki Joannetto Kruger premagala s 6:4 in 6:3. Steffi Graf je po težavah v uvodnem krogu v drugem s polmoci v 44 minutah premagala Italijanko Rito Grande. 96. igralka na svetu je dobila samo stiri igre na svoj servis in si ni priigrala niti ene zoge za break. Monika Seles (na sliki) je Američanek de Lone prepustila le tri igre in pokazala napredek v formi.

Pri moskih, kjer so najprej dokončali srečanja prvega kroga, do presenečenj ni prišlo. V drugi krog so se tako po vrstnem redu uvrstili Nemec Michael Stich (nosilec st. 8), Nizozemec Richard Krajicek (12), Avstrijec Thomas Muster (3) in American Michael Chang (5). Slednji je zmagal najbolj prepričljivo, saj je nasprotniku Italijanu Gianluciu Pozziju pri koncnem izidu 6:0, 6:1 in 6:0 prepustil le eno igro. Nemec Boris Becker, četrti nosilec turnirja, je v treh nizih s 6:1, 6:3 in 7:5 izločil rojaka Carstena Arriensa, Avstalec Jason Stoltenberg pa je za zmago proti domačemu tekmovalcu Americanu Aaronu Kricksteinu potreboval kar pet nizov. Končni izid tega srečanja se glasi 6:2, 6:4, 2:6, 4:6 in 6:1 za Stoltenberga. Izpadel je Sergi Bruguera.

Izidi:- moski:- 1. krog: Muster (Avt, 3) - L. Jensen (ZDA) 7:6 (7:3), 6:3, 6:0; Draper (Avs) - Caratti (Ita) 6:2, 6:3, 3:6, 6:3; Hadad (Kol) - Fleurian (Fra) 7:5, 6:4, 6:2; Fetterlein (Dan) - Burillo (Spa) 6:2, 2:6, 6:3, 4:6, 6:2; Chang (ZDA, 5) - Pozzi (Ita) 6:0, 6:1, 6:0; Gummy (Arg) - Stark (ZDA) 6:4, 6:4, 6:3; Cessnokov (Rus) - Washington (ZDA) 6:2, 6:4, 6:4; Tebbutt (Avs) - Järryd (Sve) 6:4, 6:3, 7:6 (7:4); Braasch (Nem) - Humphries (ZDA) 6:3, 6:7 (4:7); 7:6 (7:5), 6:3; Gimelstob (ZDA) - Prinosil (Nem) 6:4, 6:4, 4:6, 4:6, 6:3; Wheaton (ZDA) - Godwin (JAR) 7:6 (12:10), 5:7, 7:5, 6:1; Carlsen (Dan) - Grabb (ZDA) 6:7 (6:8), 7:6 (7:1), 6:2, 3:6, 6:2; 2. krog: Becker (Nem, 4) - Arriens (Nem) 6:1, 6:3, 7:5; Stoltenberg (Avs) - Krickstein (ZDA) 6:2, 6:4, 2:6, 4:6, 6:1. **2. krog:** Vacek (Ces) - Bruguera (Spa, 11)

6:2, 6:3, 6:4; Kafelnikov (Rus, 7) - Marques (Por) 6:3, 6:4, 6:4 Ondruska (Jar) - Golmard (Fra) 6:4, 6:4, 6:3.

Zenske:- 2. krog: Frazier (ZDA) - Phebus (ZDA) 6:2, 6:1; Sabatini (Arg, 9) - Kigimuta (Jap) 6:2, 6:1; M.-J. Fernandez (ZDA, 14) - Hack (Nem) 7:6 (7:3), 6:3; Appelmans (Bel) - Schnell (Avt) 7:5, 6:4; Gaidano (Arg) - Gorrochategui (Arg) 6:4, 6:3; Rubin (ZDA) - Sukova (Ces, 15) 6:1, 6:3; Zvereva (Blr, 12) - Endo (Jap) 6:4, 3:6, 6:4; Graf (Nem/1) - Grande (Ita) 6:1, 6:3; G. Fernandez (ZDA) - Halard (Fra) 7:6 (7:2), 3:6, 6:4; Seles (Zda, 2) - de Lone (Zda) 6:2, 6:1; Gavaldon (Meh) - Watanabe (Zda) 6:3, 6:1; (Fra) Monami (Bel) 6:1, 6:4; Garrison-Jackson (Zda) - Davenport (Zda, 10) 6:1, 6:3; Huber (Nem, 11) - Miller (Zda) 6:0, 7:5; Arendt (Zda) - Zrubakova (Slk) 7:5, 6:3; Sawamatsu (Jap) - Lee (Zda) 6:3, 6:3.

NOVICE

Spet presenečenje v italijanskem pokalu: Lecce izločil Napoli

LECCE - V zasotli tekmi drugega kroga italijanskega nogometnega pokala je prišlo se do enega velikega presenečenja: tretjeligaš Lecce je namrec premagal prvoligaša Napoli z 1:0 (0:0) in ga tako izločil iz tega pokala.

Zmagoviti zadetek je v 68. minuti dosegel Palmieri. Uspeh nogometasev iz Apulije je bil povsem zaslužen, saj so gostitelji pokazali več volje do zmage in so tudi taktično nadigrali ekipo trenerja Vujadina Boskova. V osmini finala, ki bo 25. oktobra, bo Lecce spet igral doma, in sicer proti Fiorentini.

Sonetti ostaja na svojem mestu

TURIN - Vodstvo nogometnega kluba Torino je včeraj demantiralo vest, da namereva zamenjati trenerja Sonettija, ceprav je mostvo v italijanskem pokalu izgubilo proti tretjeligašu Fiorenzuoli.

Švicar Jerman spet uspešen

CASTELFRANCO VENETO - Švicarski kolesar Rolf Jerman je slavil zmago tudi na včerajšnji dirki za trofejo Sanson, ki je italijanskemu zveznemu trenerju Martiniju služila za izbor kandidatov za SP v Kolumbiji. Če je Švicar predvčerajšnjem zmagal predvsem z »zvijaco«, si je včeraj prvo mesto povsem zaslužil.

Po treh dirkah za trofejo Sanson, ki so bile ta teden, je zvezni trener Martini izjavil: »Vsi možni kandidati za državni dres v Kolumbiji so dobro opravili svojo nalogo. Po dirki po Venetu sem prepričan, da mi ne bo težko sporočiti imena 18 kandidatov.«

VRSTNI RED V CASTELFRANCU: 1. Rolf Jerman (Svi), ki je prevozil 207 km v 4.58:04 s povprečno hitrostjo 41, 708 km na uro; 2. Stefano Colagè; 3. Wladimir Belli po 8 sek.; 4. Ivan Gotti po 9 sek.; 5. Maurizio Fondriest (vsi Ita) po 20 sek.; 6. Dmitri Koničev (Rus); 7. Maximilian Sciandri (VB); 8. Alessio di Basco; 9. Roberto Caruso; 10. Fabio Roscioli (vsi Ita).

DP v Forni di Sopra

FORNI DI SOPRA (VIDEM) - Od danes do nedelje bo v Forni di Sopra odprto državno prvenstvo v smučanju na travi, ki se ga bo poleg številnih italijanskih tekmovalcev udeležili tudi predstavniki Avstrije, Nemčije, Češke, Slovaske, Japonske, Madzarske, Švice in Kosova. Prvenstvo bo priredil trzasko društvo Sci Club 70.

Danes igra za vas Totocalcio

Nadja Fučka

Avellino - Verona	1 X
Bologna - Perugia	1
Brescia - Andria	1
Chievo - Salemitana	1 X
Cosenza - Pescara	1
Foggia - Venezia	1 X 2
Genoa - Reggina	1
Palermo - Cesena	1
Pistoiese - Reggiana	X 2
Alessandria - Brescello	1
Empoli - Como	X 2
Ravenna - Spal	1 X 2
Lecce - Catania	1

Nadja Fučka (letnik 73) je več let igrala odbojko pri Boru. Prve korake je opravila stara 11 let in več sezon zelo uspešno branila Borove mladinske barve (mnogo pokrajinskih in deželnih naslovov). Stara 15 let je prestopila tudi v člansko postavo v C1 ligi, po dveh sezonah pa je bila med protagonisti napredovanja v B ligo. Po povratku v nižjo kategorijo je izpeljala še eno sezono v C1 ligi, zatem pa se je odmaknila iz športnega prizorišča. V najmlajših letih je vadila tudi tenis pri Gaji ter ritmiko pri Boru. Prejšnji teden je Angelo Spadoni pravilno napovedal 10 izidov.

Konjske dirke

Najbolj izenačena bo peta dirka v Castellucciu

1. dirka (Cesena): kobila Ina Scott (2) je daleč najboljša. S prvimi se bo boril tudi Ass (1), ki je v dobri formi. Pozor na regularnega Bulluile Victory (X).

2. dirka (Cesena): Omo del Pizzo (1) bo startal iz druge vrste, a je na dobrih vajetih. Maidrin Jet (X) se mu bo gotovo dobro upiral. Pozor na konja Oro del Reno (2).

3. dirka (Montecatini): resen kandidat za zmago je močan in napadalen Pic di Gonars (2). Napal Effe (X) je kvaliteten nasprotnik. Prese- neti lahko regularni Pam Pam (1).

4. dirka (Neapelj): večno mladi stari Milone AF (1) ima dobre možnosti. Mejo di Cassei (X) je v odlični formi.

Nittilo (2) si glede na konkurenco zasluži vse spostonvanje.

5. dirka (Castelluccio): napoved je težka. Osti Arte (X) je zelo regularen. Pedrita (X1) ima kljub drugi vrsti dobre možnosti. Parafulmine (2) bi lahko vseh presenetil.

6. dirka (Rim, galop): Good Chance (2) je obvezno favorit. Himavat (X) ni od muh. Modest Man (1) bi se lahko na zanj ugodnem terenu lepo izkazal.

Dirka tris
V Padovi (22.45) bo nastopilo 20 konj. Nasi favoriti: st.20 Baltic achiever, st. 4 Onrushing Spin, st. 7 Propel- lento. Za sistemiste: st. 15 Nifera, st. 16 Lazy love; st. 5 Madison LB.

piše: Giorgio Plettersech

Totip

1. — prvi	2
drugi	X1
2. — prvi	1
drugi	X2
3. — prvi	2
drugi	X1
4. — prvi	1
drugi	X2
5. — prvi	X
drugi	12
6. — prvi	2
drugi	X1

KOŠARKA / ŠESTNAJSTINA FINALA ITALIJANSKEGA POKALA

Illycaffè tesno zmagal v Modeni, Brescialat klonil pred Rimljani

Povratne tekme bodo v nedeljo zvečer

Bologna - Sinoci so igrali prva srečanja šestnajstine finala italijanskega kosarkarskega pokala.

Trzaski Illycaffè je gostoval v Modeni, kjer je tesno z dvema točkama razlike premagal domačo ekipo Il Menestrello in seveda ima tako lepo priloznost, da se uvrsti v nadaljnji del tega tekmovanja. Trzaska ekipa, ki se je že lani odlično izkazala v tem pokalu, saj se je uvrstila celo v veliki finale, bo namrec povratno srečanje igrala v nedeljo doma, kjer je seveda nesporen favorit za zmago.

Trzacani so bili skozi vse srečanje boljši tekme- mec od domačinov in po prvem polcasu vodili

z 10 točkami razlike (44:34). V drugem delu so malce popustili, vseeno pa jih gostitelji niso presenetili.

Goriskemu Brescialatu ni uspel podvig proti rimskemu mostvu Teor- rematour. Goričani, ki so igrali v Pordenonu, ker goriska sportna dvorana se ni nared, so namrec izgubili s 15 točkami razlike in so praktično brez možnosti za uvrstitev v osmino finala. Brescialat bo namrec povratno tekmo v nedeljo igral v Rimu in le čudež bi mu omogočil, da bi se uvrstil v nadaljnje kolo.

Na ostalih sinočnih srečanjih ni prišlo do večjih presenečenj. Scavolini je brez težav slavil zmago v Trapaniju,

kjer je domače mostvo v prvem polcasu doseglo piclih 17 tock. Nekoliko pa preseneča visoka zmaga Riminija nad Montecatiniem, ki je na zadnjih predprvenstvenih turnirjih se kar solidno igral.

SINOCNJI IZIDI

Basket Rimini - Montecatini 92:65 (46:33), Floor Padova - Mens Sana Siena 76:74 (42:44), Brescialat Gorica - Teorrematour Rim 73:88 (31:44), Costa Imola - Cagiva Varese 67:70 (34:41), Il Menestrello Modena - Illycaffè Trst 81:83 (34:44), Juve Caserta - Olitalia Forlì 70:76 (32:42), Banco Sardegna Sassari - Viola Reggio Calabria 84:74 (40:44), Auriga Trapani - Scavolini Pesaro 59:72

Virginio Bernardi se z zmago vrača iz Modene

(17:32), Turboair Fabriano - Madigan Pistoia 74:74 (39:38), Polti Cantù - Reggiana Reggio Emilia 79:71 (34:41); Jcoplast Battipaglia -

Aresium Milano 78:80, Basket Venezia - Mash Verona 69:69.

Povratne tekme šestnajstine finala bodo v nedeljo ob 20.30.

NOGOMET / PRED NEDELJSKIM ZAČETKOM PRVENSTVA C2 LIGE

Triestina je še neznanka

Športni vodja Osti je vsekakor optimist - Neprepričljiva igra krilnih igralcev

Kaksna Triestina se pripravlja na nedeljski start cetrtiligaskega prvenstva? Dalj casa je v trzaskem taboru vladal optimizem, po zadnjih tekmah pa je ze marsikdo prisel do spoznanja, da nič ne bo niti približno tako lahko kot v meddezelni ligi.

Najbrz je vse odvisno od tega, kaj vsakdo od Triestine v letošnji sezoni sploh pričakuje. Sportni direktor Carlo Osti pravi: »Ne postavljamo si kakega posebnega cilja, mostvo smo naredili z namenom, da odigramo cim boljše prvenstvo in kar se bo iz tega izcimilo, bomo sprejeli. Izhajamo iz dejstva, da je 9/18 igralskega kadra nespremenjenega in da so novi priselci solidne okrepitve, ki bi morale pripomoči h kakovostnemu skoku.«

Dilema pravilnega vrednotenja možnosti in pričakovanj ni rešena. O direktnem napredovanju (oziroma prvem mestu) ni umestno govoriti, ker je na papirju precej ekip boljših. Livorno naskakuje napredovanje ze nekaj let, ima stalno podporo 7-8 tisočih gledalcev izkuseno mostvo... kateremu pa je konec koncev končni uspeh se vsakic spodletel. V drugi vrsti je Pontedera, ki je izpadla iz C1 lige in je lani postala znana predvsem zato, ker je v prijateljski tekmi premagla nič manj kot Sacchi-jevo reprezentanco. Zelo se je okrepil Baracca Lugo, nevaren je tudi Forlì. Besedo posebej si zasluži tudi Treviso. Lanski tekmeec Triestine je med drugimi najel Danieleja Paso (na predvčerajšnji tekmi proti Giorgioneju so gledalci susljali, da dobi 280 milijonov na leto, dvomimo), ki je svojčas v Vidmu »delil« slavo z Zicom. Brazilski as ga je celo proglasil za svojega naslednika, toda očitno se je motil... Ce se bo Triestina borila za vstop v play-off, kjer bo od ekip, ki zasedejo 2., 3., 4. in 5. mesto napredovala ena, bodo njeni nasprotniki omenjena mostva.

Realnejša je ugotovitev, da je C2 liga zelo izenačeno prvenstvo, kjer zaradi play-offa in play-outa kar osem od osemnajstih ekip igra se po rednem delu prvenstva in zaradi majhnih razlik v osvojenih točkah je prehod iz nevarnega v povoljni položaj (in obratno) lahko bliskovit.

Triestina, ki je pokazala dokaj blede igro na obeh tekmah z Giorgionejem (in se tudi proti Vesni ni razigrala) naj ne bi bila prava Triestina. Izredno močni so Trzacani v srednjem pasu igrišča, tako v obrambi kot vezni vrsti. Zocchi in Pavanel sta nedvomno igralca, ki sodita v višjo kategorijo in to sta ze dokazala, Natale pa itak prihaja iz C1 lige. Nasprotno je neprepričljiva bila igra, ki so jo doslej uspešni razvijati igralci na zunanjih pozicijah, s castno izjemo vedno aktivnega Polmonarija.

Predvsem obrambna zunanja igralca, na desni Zanotto in na levi Battiston ali Birtig, sta dokaj anonimna. Battistonu pravzaprav gre priznati, da zaradi služenja vojskega roka trenira se zelo neredno. Kupoprodajna borza se je osredotočila predvsem na napadalce: Gubellini je dober igralec (nekaksen mali Baggio) in zadnji nakup Mosca lahko pokaže vizitko lanskih devetnajstih golov v meddezelni ligi. Kljub temu je gol doslej bil redko blago: menda zaradi neuigranosti, kajti kar najbolj manjka Triestini so avtomatizmi, ki omogocajo hitri prehod iz obrambne v napadalno fazo. »Ekipa se mora sele spoznati, trener mora se pravilno ovrednotiti cloveski material, ki ga ima na razpolago. Presenečen bi bil, ce bi vse teklo kot po olju. Vsekakor sem optimist in mislim, da lahko ta skupina odigra vidno vlogo tudi v tem prvenstvu.« Do kaksne mere se bodo uresnicile Ostijeve besede?

SEZNAM IGRALCEV
Vratarja: Alessio Barbato (1977) in Giuseppe Nioi (1965); branilci: Fabio Battiston (1975), Gianluca Birtig (1967), Federico Tiberio (1968), Alessandro Ubaldi (1974), Gianfranco Zanotto (1968), Moreno Zocchi (1969); vezni igralci: Massimo Colombotti (1976), Alessandro Iacono (1973), Massimiliano Natale (1966), Massimo Pavanel (1967), Gianni Pivetta (1967), Andrea Polmonari

(1967); napadalci: Mirko Gubellini (1970), Marco Luiso (1976), Massimo Marsich (1970), Marco Marzi (1972), Giuseppe Mosca (1967). Trener: Giorgio Roselli.

SEZNAM EKIP V C2 LIGI

Baracca Lugo, Cecina, Centese, Fano, Fermana, Forlì, Giorgione, Imola, Livorno, Mobilieri Pontedera, Pontedera, Rimini, San Donà, Ternana, Tolentino, Treviso, Triestina, Vis Pesaro.

D. Krizman

NOGOMET / MEMORIAL HUSU

Kras je izločil Portuale po strelih z bele točke

Kras - Portuale 5:4 po 11-m (0:0)

PORTUALE: Nizzica, Bottizer (Fantina), Zgur, Tedeschi, Ceravenich, Lupo (Bariello od 74. min.), Fidel, Sestan, Kozlevaz, (Sigur od 61. min.), Di Vita, Tamburini.

KRAS: Rebez (Opetti), Suc, Surez, Al. Majcen, Berljavac, Cucarich, Rebetz, Lacalamita (Strisovich od 86. min.), Rotta, An. Majcen, Chies.

Na memorialu Bratov Husu je Kras po streljanju enajstmetrovk izločil Portualeja, ki bo nastopal v eni ligi višje. Opazno je bilo, da sta mostvi sele na začetku priprav. V prvem polcasu sta z dolgimi podajami preskakovali sredino igrišča, tako da igra ni bila zanimiva, Portuale pa je bil blizu avtogola, ko je njegov branilec poslal zogo v lastno precko.

V 5. minuti drugega polcasa je imel Kras res zelo priloznost. Lacalamita je v protinapadu podal do Rebetza, ki se je znašel sam pred vratarjem, a je iz ugodnega položaja streljal cez precko. Deset minut kasneje je gol ztamudil Portuale. Fantina je na desni strani preigral branilca, spretno podal v sredino, tam pa je Di Vita iz dobrega položaja slabo streljal. V 75. minuti je sodnik izključil Sigurja, ker je neprimerno reagiral na prekršek (M. S.).

Danes (20.30): Primorec - Gaja.

Memorial »Nasi fantje«

Sinoci: Domio - Costalunga 1:0 (0:0)

Polfinale: v torek, 5.9. ob 20.00: San Sergio - Chiarbola; v sredo, 6.9. ob 20.00: Dolina - Domio.

PRIZNANJE

Openski Polet prejel od CONI Srebrno odličje za športne zasluge

Nas sport je bil te dni deležen se enega laskavega priznanja. SD Polet z Opčin je namreč od italijanskega olimpijskega odbora (CONI) prejelo »Srebrno odličje za športne zasluge«.

Izpod peresa predsednika CONI Maria Pescanteja je namreč v brzojavki, naslovljeno predsedniku SD Polet

Marinu Kokorovcu, med drugim zapisano: »Gospod predsednik, to priznanje je, poleg nagrade za požrtvolano delo tekmovalcev, trenerjev in odbornikov vašega društva, tudi zahvala Conija z željo, da bi tudi v bodočnosti dosegali take rezultate. Iskreno vam čestitam za to priznanje, ki ste si ga zaslužili, in vam sporočam, da vam bomo pravočasno javili datum in kraj, kjer vam bomo priznanje izročili. Mario Pescante.«

Priznanja so se seveda pri openskem društvu se kako veselili. »Srebrno odličje« pa ni samo lep priznanje za Poeltovo društvo, temveč za ves naš sport in našo skupnost sploh.

KOŠARKA / VČERAJ URADNA PREDSTAVITEV NAŠE ZDRUŽENE EKIPE

P. Vidoni: Nova sezona za vse nas zrelostni izpit

Trener Vremec: Cilj obstanek v ligi - Spet abonmaji

Včeraj je bila v Gregorčičevi dvorani v Trstu pred lepim številom gostov in časnikarjev uradna predstavitev **Jadrana TKB**, ki stopa v novo sezono 1995/96 (prvenstvo se bo začelo v soboto, 23. t.m.). Po pozdravih je besedo prevzel predsednik **Pavel Vidoni**, ki je v svojem poročilu med drugim dejal, da po triumfalnem lanskem prvenstvu čaka letos društvo izredno naporna sezona, ki bo za Jadraneve odbornike pravi zrelostni izpit. Delo odbora pa ne bo usmerjeno samo v člansko ekipo, odborniki bodo predvsem skrbeli za mladinsko ekipo, za stike z matičnimi društvi in za izboljšanje finančnega položaja. Odbor je že v minuli sezoni dokazal, da je »pri Jadraneu zapihal nov in svež veter«. Potem ko je predsta-

vil letošnje novosti, se je zahvalil trenerju Vratovcu in mu čestital za opravljeno delo ter mu zajeel obilo uspeha tudi v novi sredini. Pristavil pa je, da so Vratovci Jadraneva vrata vedno odprta. Vodstvo ekipe je

prevzel Andrej Vremec, ki je doslej odlično delal z mladimi. Pomožni trener je Stojan Kafol.

Mladinska ekipa je povsem prenovljena in od lanskega moštva je ostal le Borut Klabjan. Jadrani so imeli

se dve mladinski ekipi, kadete in narasčajnike, trener pa bo Iztok Cehovin. Jadranev sponsor ostaja TKB, tehnični sponsor je Kronos, ki bo dal obutev za igralce. Predsednik Vidoni se je zahvalil tudi sponzorjem mladinskih ekip Farcu in Eurosavi. Med letošnjimi novostmi je tudi ta, da bodo za Jadraneve prvenstvene tekme na razpolago abonmaji (za vso sezono je cena 140.000 lir), ki bodo v prodaji že na danesanjem turnirju. Društvo bo v okviru proslav 30-letnice naše priredilo za božične praznike vrhunski turnir.

Po Vidonijevem posegu je spregovoril novopeceni trener Jadraneve članske ekipe Andrej Vremec, ki je se je zahvalil odboru za poverjeno mu nalogo. Dejal je, da bo prvenstvo dokaj naporno, predvsem zaradi dolgih gostovanj in ostre konkurence. Pristavil je tudi, da je, po njeogovem mnenju, glavni favorit Biella in da je Jadranev cilj v tem prvenstvu obstanek v ligi. Sledili so pozdravi gostov. Predsednik pokrajinskega CONI Stellio Borri je Jadraneu čestital za zelo

TURNIR TKB

Jadrani drevo ob 21.00!

Zaradi organizacijskih težav v zvezi z gostujočimi moštvi (ameriško univerzitetno moštvo in ekipa iz Reke) so organizatorji košarkarskega turnirja TKB morali spremeniti nocojsnje polfinalne pare. V telovadnici doma Ervatti se bo ob 19.00 pomerila Rhode Island in Rijeka, ob 21.00 pa bo na vrsti derbi B lige med Jadraneu in peterko iz Ceda-da.

Pri Jadraneu je vprašljiv nastop obbolelega Borisa Viteza in poškodovanega Christiana Arene.

uspešno lansko sezono in predsedniku tudi izročil licno plaketo ter je dejal, da je prepričan, da bodo Jadranevci tudi v tej sezoni dosegli dosti več kot samo obstanek v ligi.

Predsednik TKB Egon Kraus je po čestitkah za napredovanje z veseljem ugotovil, da bo Jadrani v B ligo spet popeljal ime naše skupnosti in tudi TKB sirom po Italiji. Tudi predstavnik ZSSDI Mario Sustersic je Jadraneu čestital za napredovanje v višjo ligo in z veseljem ugotovil, da bo društvo skrbelo za delo z mladino.

Generalni konzul Slovenije v Trstu Vlasta Valencic-Pelikan je čestitala Jadranevcem za napredovanje, obljubila, da bo prišla, ko bo mogoče, navijati zanje in jih je povabila na konzulat po koncu sezone.

(VJ)

NOGOMET / PRIPRAVE GAJEVCEV

Zadnji pričeli, hočejo pa biti 1.

Trener Privileggi ni zadovoljen s sestavo skupin - Tri okrepitve

Zadnja slovenska enajsterica, ki je pričela s pripravami, je Gaja. Igralci se zaradi del na igrišču, pripravljajo na malem igrišču in na travnikih. Ze od prvega dne pa so trenirali z zogo, saj jih po samih treh dneh treninga že danes čaka prvo uradno srečanje in sicer tekma s Primorcem za pokal bratov Husu. Zaradi tega se bodo prave priprave pričele komaj prihodnji teden, ko bo na vrsti delo za izboljšanje fizične kondicije. Trener je že četrto leto zapored Gianfranco Privileggi, ki je v preteklosti treniral tudi Primorec. Pred tremi leti je z gajevci napredoval iz tretje v drugo amatersko ligo, kjer jim je uspelo igrati dve leti. Na koncu lanske sezone pa so izpadli. Privileggi ni prevec

zadovoljen s porazdelitvijo skupin v tretji amaterski ligi, saj bi po njegovem mnenju bilo bolje, če bi sestavili pet skupin po 15 oziroma 16 moštvev, kot pa sedem skupin s 13 oziroma 12 ekipami. Pravilo treh točk za zmago, pravi Privileggi, ne bo bistveno spremenilo poteka tekem in prvenstva, zaradi tega ni bilo potrebno uvesti te novosti. Glede igralskega kadra, so se letos pridružili gajevcem trije novi igralci, Vitani prihaja iz Zavelj, Smilovich (Primorec) in Rencelj (Zarja). Pred pričetkom prvenstva (1. oktobra) bodo gajevci imeli več prijateljskih tekem. Cilj ekipe pa je seveda visoka uvrstitev, oziroma napredovanje.

(E.B.)

KOŠARKA / JUTRI NA KONTOVELU

»Milan vedno med nami« Turnir v spomin na prijatelja

Minilo je eno leto od prane smrti prelubega mladega Kontovelovega košarkarja Milana Starca. Najozji prijatelji so se ga hoteli spomniti na način, ki bi bil Milanu prav gotovo všeč. Stiri, za to prilagodnost sestavljene ekipe, v kateri so se porazdelili njegovi najozji prijatelji, ki so z Milanom preživeli mnogo časa na košarkarskih igriščih in tudi zunaj njih, se bodo med seboj pomerili jutri in v soboto popoldne. Če bo vreme dopustilo, bodo tekmo odigrali na odprtem igrišču na Kotovelu, ki je par korakov daleč od hise, v kateri je Milan zivel z očetom in sestro. Če pa bo vreme nenaklonjeno, bodo tekmo odigrali v telovadnici Ervatti pri Briscikih. Naj povemo se, da bo SD Kontovel konec meseca organiziral memorial Milan Starc, na katerem bodo sodelovale razne članske ekipe. Milanovi prijatelji pa so hoteli tudi na svoj način pokazati, kako so imeli Milana radi in kako je imel on sam rad košarko. Ime srečanja (Milan se vedno med nami) je se večji dokaz, da je praznino, ki jo je pustil Milan med svojimi prijatelji, res težko napolniti.

SPORED TURNIRJA:

Jutri ob 15.00 **Kontovel mladi - Breg**, ob 17.00 **Kontovel stari - Bor**. V soboto ob 15.00 **finale za 3. mesto**, ob 17.00 **finale za 1. mesto**. (Mat)

ODBOJKA / S PRIPRAVAMI ZAČELA TUDI OBA DEŽELNA TRETJELIGAŠA

Del Turco in Terpin še pogojujeta načrte Bora in Olympie

V moški odbojkarški C2 ligi bosta po lanskem napredovanju Soče nastopili le dve ekipi: Olympie in Bor. Obe ekipi sta že začeli s pripravami na novo prvenstvo.

Borovci so se zbrali že 21. avgusta in pod vodstvom Stefana Celle takoj začeli s pripravami. Do sedaj so trenirali predvsem na odprtem, kjer so posvečali pozornost predvsem fizični pripravi in pa v telovadnici na Alturi. Tako bo tudi naprej, vsaj dokler ne bo uporabljiva telovadnica na stadionu 1. maja. Na večdnevne priprave pa igralci ne bodo odšli, predvsem zaradi precejšnje zaposlenosti. Do prvenstva pa trenirajo stiričkrat na teden. Glede samega igralškega kadra je se nekaj

negotovosti. Prva novost je prihod Paganinija, ki je lani igral v C1 ligi pri Fincantieriju, je pa pred leti že igral pri svetovanskem društvu. Letos je zapustil tržiško ekipo in začel s treningi pri Boru. Precej verjetno je, da bo s to ekipo tudi igral, čeprav to ni se stoddostno gotovo. Se vedno je negotova usoda Del Turca, ki trenira z borovci, videmsko društvo VBU, cigar last je podajac, pa bi Boru morala sporočiti svojo odločitev v teku dveh tednov. Nekaj težav bo letos imel zaradi službe tudi Marko Marega, ki ne bo mogel redno trenirati. Cella pa bo lahko spet stoddostno računal na Furlanica in Pavlico.

Olympie je začela s treningi 28. avgusta. Z novim trenerjem Dor-

Borovci pred prvim letošnjim treningom (F. Balbi/KROMA)

nijem sodeluje tudi pomočnik, ki je skrbi predvsem za fizično pripravo igralcev. Na začetku bodo namreč igralci trenirali stiričkrat na teden, tako da se bodo trikrat posvečali fizični pripravi, enkrat pa treningu z zogo.

Od lanskega moštva so ostali vsi igralci ra-

zen Vogrica, ki je prenehal z igranjem, in Batistija, ki se je vrnil k Soci. Pri Olympii ostanejo torej Ferfaglia, Maraz in Gravnar, ki so sicer last Vala, vendar trener Dorni ne bo mogel računati na Maraza, ker je ta na sluzenju vojaškega roka. Od Espege se je k Olympii

vrnil Pintar, medtem ko je Boris Sfiligoj izrazil željo da bi igral pri Soci. Simon Terpin zaenkrat trenira z goriskim društvom, kje bo igral v naslednji sezoni, pa bi moral biti znano v začetku naslednjega tedna, ko se bo pogovoril se z odborniki Sloge, ki so trenutno na pripravi v Brnu. Pri Olympii vsekakor upajo, da bodo letos uspešnejši kot lani in da bodo dosegli obstanek v ligi prej in lažje, kot se je zgodilo v prejšnji sezoni.

Z ostalimi goriskimi društvi pa Olympia nadaljuje sodelovanje na mladinskem področju. Val bi tako moral imeti najboljšo ekipo pri mladincih, Olympie pri dečkih, Soča pa pri narasčajnikih.

(A.M.)

Obvestila

ZENSKA ROKOMETNA EKIPIA SK KRAS obvesca, da bo začela s treningi v torek, 5. septembra 1995, ob 19.30 v sportni dvorani v Zgoniku. V svojo sredo vabi vsa dekleta, ki bi se želela ukvarjati s tem sportom in srečati prijetno družbo. Potrebna je le dobra volja.

SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA sporoča, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkanju na Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na št. 213420.

SZ JADRAN obvesca, da so se začeli treningi za igralce letnikov 1983/84, in sicer vsak dan od 9.30 do 11.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

MOTO KLUB PRIMOTOR organizira v nedeljo, 3.9.1995 izlet v Dolomite (Tre Cime di Lavaredo). Zbirališče ob 8. uri pred gostilno Sancin v Boljuncu.

SD BREG - NOGOMETNA SEKCIJA organizira **SPORTNO SOLO** s tekmovanjem za letnike 1985, 86, 87 in 88. Vpisovanje vsak dan v društvenih prostorih od 19. do 20. ure. Prvi sestanek in trening bo 4. septembra od 19. uri v društvenih prostorih. Vljudno vabljeni!

SZ SLOGA zaradi velikega povpraševanja ponovno organizira celodnevni (9.-16.30) tečaj minidbojke od torka, 5. do torka 12. septembra. Namenjem je otrokom letnika 83 in mlajšim. Tečaj bo potekal na Opčinah pod strokovnim vodstvom profesorjev in usposobljenih vaditeljev. Cena tečaja 120.000 lir. Zbirališče bo v torek pred telovadnico srednje sole S. Kosovel na Opčinah. Interesenti naj telefonirajo v urad ZSSDI od 9. do 14. ure (tel. št. 635627).

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Ocetov pes
9.55	Film: Ci siamo anche noi (kom., ZDA '87, i., V. Davis, T. Field), vmes (11.00) dnevnik
11.30	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Lando)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Un incurabile romantico (kom., '83, i. D. Moore, E. McGovern)
15.45	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
18.00	Dnevnik, nato informacije o prevoznosti cest
18.15	Nan.: Alf (i. M. Wright)
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Miss Italija '95 (vodi Fabrizio Frizzi)
23.05	Dnevnik
23.10	Nan.: Ai confini dell' aldilà
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Venezia Cinema '95
0.45	Dok. Videosapere: Filozofija in aktualnost
1.15	Aktualno: Sottovoce
1.30	Variete: Sotto le stelle

RAI 2

6.30	Nad.: Atto d' amore
7.20	Dok.: V kraljestvu narave
8.05	Variete za najmlajše
	Quante storie!, risanke
9.30	Nan.: Lassie, 9.55 Saranno famosi, 10.45 nad. Secrets (25. del)
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Risanke
12.10	Nan.: L' arca del dottor Bayer - Sissy, vrni se!
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: Velika dolina
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi - Domotozje
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Variete: Vita da cani (vodi Jocelyn)
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Dok. o literarni nagradi Premio Campiello
0.40	Film: La vita sospesa (dram., It.-Belgija '91)

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik, informacije, vreme
8.40	Videosapere: Stoletnica bienale, dok. Brazilijsa
9.55	Sport: SP v kanuju
12.00	Dnevnik iz Milana
12.05	Film: Maciste alla corte del Gran Khan (It. '64)
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.50	Sport: SP v kanuju, biljard
16.30	Dok. Videosapere
17.00	Film: Pazzo per le donne (glas., ZDA '65)
18.45	Aktualno: Mesec branja
18.55	Vreme, dnevnik, deželne vesti, 20.10 Blob Venezia
20.30	Film: Il marchio dell' asassino (krim., ZDA '93, i. P. Boothe, L. Johnson)
22.05	Brividi ultimo minuto
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Film: Anche noi siamo figli del 20. secolo
23.50	Aktualno: The End
0.15	G.Ippoliti - Pregled tiska
0.30	Dnevnik, pregled tiska, kultura in vreme

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.55	Film: Sepolta viva (dram., It. '73, i. A. Belli, D. Darel, M. Bonuglia)
17.00	Nan.: Donne pericolose, 18.00 A cuore aperto, 19.30 Moonlighting, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Totòtruffa (kom., It. '61, i. Totò, N. Taranto, E. Blain, E. Calindri)
22.35	Film: Blow out (krim., ZDA '81, i. J. Travolta, N. Allen, J. Lithgow), vmes (23.30) dnevnik
0.45	Pregled tiska
0.55	Nan.: Hisa v preriji

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Film: Celebrità (dram., It. '81, i. N. D' Angelo)
11.30	Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Lezioni private
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e ... ciccia (i. R. Farr), 15.30 La tata
16.00	Otroska oddaja, vmes risanke in nanizanka
18.00	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Nad.: Beautiful
22.30	Dnevnik
23.00	Nan.: New York Police Department
0.15	Nocni dnevnik Tg5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio
12.50	Sport studio
13.00	Variete za najmlajše
15.00	Film: La donna che sapeva troppo (kom., It. '86)
17.00	Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: Miami Beach
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Aquile d' attacco (vojni, Kan.-Izrael '88, i. L. Gossett jr., S. Margolin, S. Brandon)
22.40	Film: Critters - Gli extraroditori (fant., ZDA '86, i. D. Wallace Stone)
0.40	Speciale cinema
0.45	Italija 1 sport
1.40	Variete: Bravissima

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.25, 0.25 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Cristoforo Colombo
22.40	Nad.: Carolina

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La vera storia di Annie Jillian (dram., '88)
20.35	Film: I cacciatori del tempo (fant., ZDA '86)
23.00	Variete: Vaghe stelle...

RAI 3
slovenski
program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

11.10	Delfin Flipper, 6. del amer. nanizanke
11.35	Moja enciklopedija zivali, 12. oddaja: Indijski slon
11.45	Roka Rocka - MTV Unplugged: Elvis Costello & Crosby, Stills & Nash
12.35	Ze veste
13.00	Poročila
16.05	Film tedna: Vrtljiva vrata, ponovitev
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Ucimo se rocnih ustvarjalnosti, 35. oddaja
18.20	Pasje mesto, kanadska risana nanizanka, 31., zadnji del
18.40	Pesmi za staro Prago, ceska glasbena oddaja
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Upornik brez razloga, ameriski film
21.55	Turisticka oddaja
22.15	TV dnevnik 3, vreme
22.35	Sport
22.40	Sova
22.40	Brooklynski most, 22., zadnji del ameriske nanizanke
23.20	Trd oreh II, 1/9 del angl. nanizanke
00.00	Brane Roncel izza odra, ponovitev

SLOVENIJA 2

13.30	Forum
13.45	Wildbach, 6. del nemske nadaljevanke
14.35	Omizje
16.35	Alfred Hitchcock vam predstavlja, 6/22 del
17.05	Sova, ponovitev
17.05	Majski cvetovi, pon. 7. dela angleske nanizanke
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Regionalni studio Koper
18.45	Svetovni poslovni utrip, ponovitev 7. dela ameriske poslovne oddaje
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, 20.00 Podezelski utrip, angleska nanizanka, 6/10 del
20.50	Cloveska zival, angleska plz serija, 4. del
21.40	Posnetek oper, balet
23.00	Bila sem na Marsu, svicarski film

KANAL A

10.00	Spot tedna.A-shop
10.20	Luc svetlobe, ponovitev
17.10	Vesna, ponovitev slovenskega filma
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luc svetlobe, 503. del
20.00	Benny Hill, 9. del
20.30	Obalna straza, 22. del
21.20	Vreme
21.25	Teden na borzi
21.30	Znani leteci predmeti, amer. zf film
23.00	Chick Corea, dok. oddaja
00.00	Dracula, 3. del serije
00.55	Ziveti danes - duhovnost, duševnosti, ponovitev dokumentarne oddaje

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Poletni studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedanes - tv dnevnik
19.25	Sigrid Undset, norveski dok. film
20.15	Globusov tik tak
20.30	Srecanje z zgodovino - avtor Ezio Giuricin
21.30	Jazz Brass
22.15	TV dnevnik
22.30	Ameriski avtorji Emily Dickinson
22.55	Leteci zdravniki, tv nanizanka

ORF Avstrija 1

11.30	Tvoj skalp Daniel Boone!, ameriski vesteri
13.00	Tiny Toon
13.25	Mila Superstar
13.50	Smrkci
14.05	Ewoki
14.35	Popaj in sin
15.00	Kremenckovi
15.25	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija: Rikerjev oče
16.20	Obalna straza: Tekmovanje v smucanju na vodi
17.10	Srasno prijazna družina: Urok gospe Inge
17.35	Zlata dekleta: Hisa na prodaj, 2. del
18.05	Stara Macka: Vse ali nic
19.00	Pri Huxtablovih: Vudu v kuhinji
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Društvo mrtvih pesnikov, ameriski film
	Rezija: Peter Weir
	Igrajo: Robin Williams in drugi.
22.10	Nogomet
22.30	Seznam za odstrel, ameriski akcijski film, 1993
	Rezija: Jon Jess
23.50	Cas v sliki
00.00	Zmeda na avtocesti, ameriska komedija, 1980
	Rezija: James Frawley
01.30	Schiejok vsak dan
02.30	Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
04.20	Seznam za odstrel, ponovitev filma
05.45	Pri vojski, burleska s Stanom in Oliem

ORF Avstrija 2

06.00	Videostrani
06.50	Vreme
09.05	Schiejok vsak dan, ponovitev
10.05	Vrtljak popevk
10.50	Zarece nebo
12.30	Siling
13.10	Tekmeca: Dvojni lord
14.25	Doktor Trapper John: Bolnik vampir
15.10	Umor, je napisala: Kdor se zadnji smeje, se najslajše smeje
16.00	Schiejok vsak dan
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Primer za dva
21.20	Stefan Frank, zdravnik, ki mu zenske zaupajo
22.05	Cas v sliki
22.30	Moderni casi
23.50	Sport
00.25	Tujca na vlaku, ameriska kriminalka
02.00	Pogledi vstran

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Nokturno.

11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL zur.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.20 Od zabave se zvrti; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Včerja za dva - J. Jerič

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniature; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nocni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 17.00 Zenske v Off-u; 19.00 TB: Anesthesia; 20.00 Institut Egon March predstavlja; 21.00 Te amo Cuba!; 22.00 Idealna godba Zorana Pistotnika.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 8.40 Glasba, vmes (9.15) Pravični kotiček; 10.10 Trieste Prima 1994; 11.30 Odpri knjiga: Mesto v zalivu (B. Pahor, r. M. Kravos, 29.); 12.00 Stari časi družabnosti; 12.40 Slovenske ljudske pesmi; 13.45 Števerjan 95; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filozofi in literati; 14.30 Soft music; 15.00 Poletni mozaike; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; W.A. Mozart; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba za dobro voljo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobntnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.05 Sport; 18.05 Glasovanje za popevki tedna; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Slov. komorni zbor; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Odlomki iz opere Ljubezenski napoj; 19.30 E. Chausson; 20.30 Koncert Kogojevih dnevov; 22.05 Igra; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88,6,96,4,100,3,100,6,104,3,107,6)8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Poročila; 12.30, 17.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Od vrha do dna; 9.45 Za in proti; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00-1.00 Glasbeni izbor.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami;

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA**PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ**

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

Vpisovanje abonmajev bo potekalo v avli gledališča (vhod z Glavnega trga) za doseganje abonente od 4. do 9. septembra, za nove abonente od 11. do 16. septembra, in sicer vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 18. ure.

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Ray Cooney: TO IMAMO V DRUŽINI (PG Kranj)

- Harold Pinter: PREVARA (PG Kranj)

- Eugene Ionesco: PLESASTA PEVKA in DELIRIJ V DVOJE (PDG Nova Gorica)

- Andrej Hieng: IZGUBLJENI SIN (PG-Kranj)

- Tone Partljic: STAJERC V LJUBLJANI (MGL Ljubljana)

TRNFEST, KUD France Prešeren

Danes, 1. septembra, bo ob 21. uri odrska predstavitev produkcije 3. letnika GILS z nasovom **Ekspresivne maske**. Predstava je nastajala pod mentorskim vodstvom Brane-ta Završana.

Koproducenta Trnfesta 95 sta OSI - Slovenija in SOU Ljubljana, podprla pa ga je tudi Mestna občina Ljubljana.

MARIBOR

V okviru festivala računalniških umetnosti bo danes, 1. septembra, ob 20. uri v galeriji Media nox, Oroznova 2, predstava Prsi, okitene z venci vrtnic v izvedbi Intima teatra Ljubljana in koprodukciji SOU Ljubljana.

na. Igra: Barbara Pia Jenič. (na sliki)

LAŠKO

Danes, 1. septembra, bo ob 20.30 na gradu Tabor gledališka predstava Klinika Tivoli, d.o.o. Igrajo: Branko Đurić Đuro, Tanja Ribic, Mirjam Korbar, Jonas Z., Borut Veselko. Režija: Bostjan Tadel.

SNG MARIBOR

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

SNG Maribor bo vpisovala abonmaje od 4. do 17. 9. Lanski abonentje bodo lahko obnavljali abonmaje od 4. do 11. 9., nove pa bodo vpisovali od 12. do 17. 9. Abonmajski sistem je ostal nespremenjen, prav tako cene. Informacije po tel.: 221-206 in 28-628.

Mladi japonski solisti v italijanskih operah

V okviru gostovanj japonskih solistov bo danes, 1. septembra, ob 19.30 v veliki dvorani predstava G. Donizettija: Lucia di lammermoor. Za izven in brezplačno za lanske abonente.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcevich Mednarodni festival operete 1995
Blagajna gledališča Verdi bo zaprta do 12. septembra. Od tega datuma dalje bodo na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.

Prireditve ob 50-letnici Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji

V petek, 8.9., ob 18. uri bo v Babni hisi v Ricmanjih začetek prireditev z odprtem razstave mladih likovnih ustvarjalcev iz Trsta, Gorice in Benecije; v Dolini bo ob 19.30 nastop godbe Breg in ob 20. uri v Galeriji Torkla odprtje fotografske razstave posvečene Sasi Ota; na K'luzi v Dolini bo se sledila predstavitev knjižnih novosti ter nastopi zborov MePZ Primorec-Tabor, ZPZ I. Grbec in MoPZ Valentin Vodnik.

V soboto, 9. t. m., ob 20. uri bo v Prebenegu

koncert za sožitje - dobrodelni koncert z nastopom domačih glasbenih skupin in siciljskega ansambla etnorock glasbe Agricantus (izkupice večera bo namenjen Skladu Luchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin

V nedeljo, 10.9. bo v Dolini na Gorici ob 18. uri osrednja proslava z zborovskimi, godbeniskimi in instrumentalnimi nastopi skupin s Trzaskega, Goriskega, Benecije in Režije. Pozdravi gostov in govor predsednika ZSKD.

OPČINE**Draga '95**

Danes, 1.9., se bo ob 17: uri v parku Finzgarjevega doma zaceli XXX. Studijski dnevi »Draga 95«; v četrtek, 31. t. m. pa se bo, ravno tako v Finzgarjevem domu zacela tudi »Draga mladih '95«.

GORICA

Od 3. do 9. septembra bo na sporedu Alpe Adria Puppet festival.

Varazdina; popoldne ples in zabava s Podjanskimi muzikanti; od 18.30 do 19. ure slovenska oddaja voščil ORF Celovec v živo. V nedeljo, 3.9., ob 11. uri koncert godbe na pihala Smihel.

SVEČE

V nedeljo, 3.9. bo pri Adamu, SPD Kočna, ob 19. uri otvoritev 15. slikarskega tedna, ob 20. uri pa koncert na prostem.

Revija Stripburger v sodelovanju z Zavodom za odprto družbo razpisuje NATECAJ ZA ENOSTRANSKI CRNO-BELI STRIP

Zazeljena oziroma prednostna tematika je boj proti fašizmu, rasizmu, etnični nestrpnosti ipd. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti sto nemških mark, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvide. Nacrtujejo tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, naj pošljejo originale, ki jim jih bodo vrnili po razstavi. Rok za oddajo del je 1. oktober 1995. Stripe poslite na naslov: Ljubljana, Kersnikova 4, soba 412, s pripisom ZA ANTINA-ZI NATECAJ. Vse informacije dobite vsak torek in četrtek od 12. do 14. ure po telefonu 061/319 662.

»Ostržek« (ZDA '39).
Grad sv. Justa: »De occulta philosophia« - festival carovništva. Otvoritev v torek, 5.9., ob 20. uri; sledil bo nastop gledališke skupine Stregghissi, Gruppo Magico Triestino in Magic party.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

NATECAJ ZA KRATKI CRNO-BELI STRIP

Ob evropskem letu varstva narave in nezavarovanih območij (1995) razpisuje revija Stripburger v sodelovanju s skupino Zivo Zeleni natečaj za kratki crno-beli strip (obseg do 4 strani) inspiriran s tematiko varstva narave. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku z priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Trije stripi, ki jih bo izbrala žirija v sestavi članov uredništva Stripburgerja in predstavnikov skupine Zivo Zeleni, bodo nagrajeni z denarnimi nagradami (500, 300, 200 DEM). Vsa pripela dela bomo objavili v posebni izdaji Stripburgerja. Avtorje prosimo, naj ne pošiljajo fotokopij, temveč originale. Rok za oddajo je 1. oktober 1995. Stripe poslite na naslov: Stripburger (eko strip), Forum, Kersnikova 4, Ljubljana. Telefon 061 / 319 662 (torek in četrtek od 12.00 do 14.00).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Musei di sera« (Vecer v muzejih): v torek, 5.9., ob 20. uri v mestnem muzeju C. Schmidl (Ul. Imbriani 5) bosta dr. Sergio Cimarrini in dr. Adriano Dugulin predstavila načrte za Verdijev kip. Predvajali bodo tudi film »Lorenzino de' Medici« (It. '35) in

Nocoj ob 19. uri bodo v galeriji Šivčeva hiša v Radovljici odprli razstavo slik in risb

Janeza Zalaznika.

(na sliki: Splav meduze, akril, marec 1989)

GLASBA
SLOVENIJA**BLED**

Danes, 1. septembra, bo ob 20.30 v okviru petkovih večerov komorne glasbe v župnijski cerkvi sv. Martina nastopila sopranistka Olga Gracelj.

ROGAŠKA SLATINA

Danes, 1. septembra, bo ob 20. uri v zdravilski Kristalni dvorani koncert klasične glasbe. Nastopata: Volodja Balzalorsky, violina, in Cristoph Theiler, klavir.

DOBRNA

Danes, 1. septembra, bo ob 20. uri v dvorani Zdraviliškega doma nastopil

celjski orkester Akord z dirigentom Marjanom Breznikom.

NOVO MESTO

Danes, 1. septembra, bo ob 20. uri na dvorišču Grmskega gradu zaključni koncert novomeskih poletnih večerov. Nastopa Pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straze. V primeru slabega vremena bo koncert v avli OS Grm.

KRŠKO

Jutri, 2. septembra, bo ob 18. uri na stadionu Matije Gubca Noč v Krškem. Nastopajo: k.u.t. GAS (na sliki), Demolition Group, Orlek, Soca Blues Band, Pe-

ter Lovšin in Vitezi obložene mize.

PORTOROŽ

Danes, 1. septembra, bo ob 21. uri v avditoriju koncert zabavne glasbe s skupino Faraoni.

RAZSTAVE
SLOVENIJA**MODERNA GALERIJA**

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 30. septembra v Moderni galeriji.

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL-SIMONCIC z naslovom PITA MOJE MAME.

CANKARJEV DOM

Razstavi PORTFOLIO - 55 protagonistov konstruirane umetnosti in Josef Albers sta odprti do 10. septembra.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah NARODNE GALERIJE je na ogled razstava GOTIKA V SLOVENIJI; Slikarstvo in kiparstvo.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji; razstavi Arhitektura in Nastanek, ogrožanje in reševanje likovne dediscine.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Pregledna razstava lesorezov iz obdobja 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala je podaljšana do 30. septembra.

GALERIJA SMELT, Dunajska 160

V galeriji je na ogled razstava Rože - nosilke podzvestno docutene vsebine Mire Capuder.

LIKOVNI SALON, CELJE

V salonu je na ogled razstava Forma eterna, ki predstavlja osemnajst mladih slovenskih umetnikov Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane ob njeni petdesetletnici.

GALERIJA ŠKUC, Stari trg 21

V galeriji je na ogled razstava kiparke Anamarije Smajdek Komorni kalejdoskop.

KC Srečko Kosovel, SEŽANA

Danes, 1. septembra, bodo ob 19. uri v razstavnem prostoru otvorili razstavo akvarelov slikarja

Marjana Miklavca iz Sezane.

FESTIVAL RAČUNALNIŠKE UMETNOSTI, MARIBOR

V galeriji Hiša, Ob železnici 16, je na ogled razstava računalniških grafik Mitje Praznika.

V razstavnem salonu Rotovski trg, Rotovski trg 1, sta na ogled instalacija Kokon Darija Kreuha in razstava računalniških grafik Vojka Pogacarja.

V razstavnem salonu Rotovž, Trg Borisa Kraigherja 3, so na ogled razstava računalniških grafik Tjase Demsar ter instalaciji Metoda Vidica, Spele Hudnik in skupine Atanor.

V ZDIT Maribor, Vetrinjska 14, je na ogled razstava računalniških grafik Bogdana Sobana.

V Univerzitetni knjižnici, Gospejna 10, je na ogled razstava računalniških grafik, izbor preoblikovanih matric Bojana Stoklja.

GRAFIČNI MUZEJ, ROGAŠKA SLATINA

Devetdeset grafičnih listov karikatur-Williama Hogartha (1697-1764), londonskega slikarja in bakroreza, je na ogled do 9. septembra.

GRAD SNEŽNIK

Na gradu bodo danes, 1. septembra, ob 19. uri odprli razstavo fotografij (na sliki) Hermana Pivka.

Na staroselskem avstralskem instrumentu bo otvoritev spremljal Drago Kunej.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. razstavlja James Rosenquist.
Muzej Revoltella-Galerija v 5.nadstr.
Na ogled je razstava Studia Tommaseo v organizaciji Glasbenega združenja Chromas, trzasko občine in odbornstva za kulturo Muzeja Revoltelle.
Miramarski park- Konjušnica
Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

MILJE

Sedez letovišcarske ustanove: do 2.9. razstavljata Luisa Frausin Mineo in Michela Grassi.

SESLJAN

Sedez letovišcarske ustanove: danes, 1.9., ob 18. uri otvoritev razstave Vojka Gasperuta.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.
V dvorani Deželnihih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soče in v Brdih.

ŠTARANCAN

V Multimedialnem razstavnem centru v Ul. F.lli Zambon bo jutri ob 21. uri poleg stalne razstave umetnikov iz Avstrije, Hrvaške, Danske, Italije, Slovenije in ZDA video projekcija umetnika Sergia Skabarja.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Deželna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes dve stoletji umetnosti na Koroskem«.

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija Freihaugasse: na ogled je retrospektiva beljaskih umetnikov 1945-1995.

ŠENTJANZ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od začetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Do 17.9. je na ogled stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

PLIBERK

Do konca septembra razstavlja Werner Berg.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Sanjavi boste kot najbolj sentimentalni poet. Domaci bodo posumili, da ima vaše srce novega stanovalca, vendar jih boste pustili na trnju. Presenečenje bo toliko večje.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Čeprav se prepričujete, da vam je denar deseta vas, boste vendarle z vsemi stiriimi zagrabili za priložnost lahkega zaslužka. Lazna skromnost je slabša od odkritega pohlepa.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Vasa pričakovanja se bodo izjalovila, vendar ne boste obupali. Spoznali boste namrec, da so temeljila na željah, ki si jih je omislil vas notranji neboljencek.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Tezave se bodo vrstile druga za drugo, vi pa jih boste pričakali odprtih rok, budnega uma in optimističnega srca. Ko bodo rešene, se boste čutili prazne, zato boste izzvali novo.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Spustili se boste v projekt, od katerega si obetate ugled in kup denarja. Če ga ne boste mogli izpeljati sami, poprosite za pomoč. Lenih prisklednikov se na daleč izogibajte.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nenavadno strpni boste do bližnjih, zato se boste izognili marsikateremu nepotrebnemu vozlu. Skoda, da strpnost ni vaša stalnica, kajti življenje brez vozlov je veliko lažje.

TEHNICA 23. 9. - 22. 10.: Na delovnem mestu se boste gnali za čimvečjo učinkovitostjo. Zavistnemu tekmeču to ne bo vsec, zato vas bo skušal ovirati. Po-vejte mu, da hitite zato, da bi nadoknadili zamujeno.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nekdo vas bo hotel speljati v sumljive posle, vendar vam ne bo do tvega-nja. Ostali boste v zapredku svoje rutine in se spopa-dali z neupravičenimi bojaznimi pred avanturami.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V težnji po dokazova-nju boste izvlekli iz sebe vse svoje rezervne moči in skrite sposobnosti. Čeprav nihče ne bo opazil vaših uspehov, boste vendarle zadovoljni. Vsaj s seboj.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Vas današnja de-lovna vnema bo izjemna, saj si boste želeli zagoto-viti karseda brezskrben vikend. Hudič bo le, da bo-ste morali pol vikenda prebolevati utrujenost.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Umaknili se boste na obrobje dogajanja in s treznim umom spremljali pretakanje cloveskih energij. V središče boste stopi-li sele tedaj, ko bo prišel cas za odločen poseg.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zeleli boste prehiteti znake prihajajočih tegob, zato se boste prevec naprezali in prizadejali telesu dodatne tezave. Prosite bližnjega, naj vas nežno zmasira.

NOVO O STARIH SKRIVNOSTIH

Mona Lisa
sedaj škili

S staranjem se slika spreminja

Skrivnostni nasmesek Mone Lise Leonarda da Vincija je po besedah poznavalca italijanskega slikarja z leti postal se skri-vnostnejši. Francoski umetnostni zgodovinar Jacques Franck pravi, da so razpoke okoli oči in ust na najslavnejši sliki na sve-tu iz zgodnjega 16. stoletja spremenile izraz Mone Lise. »Me-nim, da ji Leonardo da Vinci ni hotel dati tako porogljivega na-smeska. Njen izraz je bil sprva veliko resnejši,« ugotavlja Franck, svetovalec pariskega louvrškega muzeja, kjer je Mona Lisa glavna zanimivost.

Mogoče je bila moski

O skrivnosti Mone Lise je nastalo veliko teorij. Nekateri trdijo, da je imela strlece zobe, drugi pa, da je bila v resnici izredno visok moski. Neki ka-lifornijski zdravnik je trdil, da jo je prizadela paraliza obraza, ki je povzročila krčenje misic v ustnih kotickih. Veliko raz-pok, na katere opozarja Franck, je opaznih le na po-snetkih od blizu, nanje pa je Leonardovo delo občutljivo zaradi subtilne likovne tehni-ke neznatnih barvnih odtен-kov, oblikovanja in senc.

Najbolj so opazne razpoke okoli desnega očesa. Ker po-tekajo vzdolž veke, se oko zdi večje, dajejo pa vtis rahlega skiljenja.

Razpoke pod desno veko, okoli obeh lic in v enem koti-ku ust prav tako pripomorejo k spremembi izraza modela z izrazitejšim nasmehom.

»Desna puncica je navidez

pomaknjena bolj proti notra-njosti očesa, zaradi cesar je njen pogled prodornejši,« pra-vi Franck, ki je svoja odkritja objavil v ameriski znanstveni reviji Academia Leonardo da Vinci. »Nasmeh se je spre-me-nil. V njem je več radoživosti kot ob nastanku slike. Zaradi razpok je izgubila nekaj lepote, zato pa je zanimivejša,« je dodal Franck. Ni prepričan, ali so razpoke nastale pri obdelavi platna ali v barvi.

Vizionar Leonardo

Ali je mogoče, da je Leo-nardo da Vinci kot znanstve-nik, izumitelj in umetnik, ci-gar eksperimenti so pomeni-li revolucijo v slikarski teh-niki, nacrtoval spremembe izraza Mone Lise, kar naj bi bil dokaz tehnične dovrse-no-sti in drznosti za poznejše generacije?

»Ne vemo zagotovo. Treba je ugotoviti, v katerem sloju se

Slavna Mona Lisa s še slavnnejšim nasmeškom

nahajajo razpoke. Leonardo je svoja dela pogosto retuširal, ko se barva se ni posušila, in mogoče je to povzročilo razpo-ke,« razmišlja Franck.

Po ugotovitvah louvrškega laboratorija v prejšnji polovici stoletja slika Mone Lise raz-pok ni imela. Na sliko, ki visi v louvrski veliki galeriji, s stra-ni sije dnevna svetloba, ki kljub debelemu obarvanemu neprebojnemu zaslonu pou-darja neenakomernost slike.

Leonardo naj bi po splo-snem mnenju Mono Liso za-cel slikati v letih 1503-1506, toda Franck domneva, da je

slika tri leta starejša. Obzorji v ozadju obeh strani modela se ne ujemata. To naj bi bil do-kaz umetnikovih prvih posku-sov zastiranja. Leonardo je znan po izumu zračne perspe-ktive, ko se megleno ozračje zamaže in spremeni barve na-rave, ko se izgubi v daljavi.

3000 ur za kopijo

Strokovnjak za Leonardovo slikarsko tehniko Franck je naredil kopijo druge Leonar-dove slike v Louvru, Devica in otrok s sv. Ano, s čimer je re-stavriral tancici podoben pre-maz, ki ga je platno z leti izgu-

bilo. »Ko ure in ure opazujes neko sliko, odkriješ stvari, kot da bi bral zemljevid,« pravi Franck, ki Leonardove slike kopira že od osmega leta. Za kopijo slike sv. Ane je potreboval približno 3000 ur.

Mojstrova natančna tehni-ka zahteva natančnost slika-nja na dvajsetinko do tridese-tinko milimetra, kar restavra-cijo se bolj otezuje. Francku je uspelo pravocasnno preprečiti ciscenje slike sv. Ane v Lou-vru z argumenti, da je slika prevec občutljiva in porozna, da bi jo čistili s topili.

(Reuter)

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

355	ODSEVANJE	PRVI NA GRSKI OLIMPIADI	FRIDOLIN	SEVERNI JELEN	BIVSI JUGOSL. SAHIST (BORA)	GL. MESTO DRZAVE NIGER	GEORG TRAKL	KLOAKA	LUCAJ PRI KEGLJANJU	SIN AGAME-MONA	KOS SUKANCA	NEIZ-MERNOST	SIVA OBARVANOST	AVTOR: LUKA PIBER	ROMAN MAKSIMA GORKEGA	SATIR, POHOTNEZ	MOSKI, SLEP NA ENO OKO	LITIJ	GLASBILO	TIBETANSKO GOVEDO
ANGLESKA ROCK SKUPINA														NAJVEČ. ODDALJE-NOST OD SONCA						
IT. PISATELJ														ZGODNJE SADIJE MODEREN PLES						
SKAND. DRZAVA							DRUZINSKO RAZMERJE GRM S SMOLO											SPORTNI KLUB MLEČNI IZDELEK		
LUC MENASE			MODERNA GLASBA	VELIKO SIBIRSKO MESTO ORKAN					STANJE PO KROKANJU											PREBIVALKA AHAJE
CEVKA ZA KEMUSKE POIZKUSE									AZUSKO GLASBILO								RUSKO Z. IME PREDSTOJ. FAKULTETE			
SLIKAR MESKO					TUJA IN NASA CRKA VECANJE			OPOMBA	ZLATO JABOLKO	LEHA	NATRIJ ORODJE KOSCA			MOSKI, KI ODIRA SNOV V SECU						
VLAZEN TOPEL ZRAK						UMETN. SLOG. DELIBES							KRAJ PRI RAKEKU					MILL-AMPER BRAZIL. MESTO		
VEZNIK			OTOKI V TIHEM OCEANU RADUJ										TERMIN RADO MURNIK				KOROSKI LJUDSKI PLES			
CESKI PISATELJ (ALOIS)								VISOKA TRAVA									PRIPADNIK INKOV			
OKRAS KORINT. STEBRA								KNJI-ZEVNICA SEIDEL				DESNI PRITOK RENA					OTAKAR			

RESTITEV:
Vodopravno:
ROLING STO-
NES
AFFELJ
ELIO VITTORINI
RANINA
FINSKA
OCELOVSTVO
SK
LM
OMSK
SKROKANOST
EPURVETA
TAMTAM
KIRA
KIAR
VI
NA
ODERUH
SOPAR
ROKOKO
UNEC
MA
IN
GALAPAGOS
ROK
REJ
JIRASEK
KOSTAREVA
INK
AKANTOS
INA
MAIN
VLO

ČLOVEŠKE VREDNOTE

O lepem življenju brez stremljenja po imetju

V odročnih delih sveta živijo ljudstva, ki mislijo drugače

Cedalje glasneje in cedalje pogosteje se ljudje pritožujejo nad slabimi medsebojnimi odnosi, kar vsevprek preklinjajo, kako da eni imajo, oni pa nimajo, drug drugega obmetavajo z egoisti, sebičneži, pogoltnetzi... V hudem konkurenčnem boju skušajo ljudje prehiteti drug drugega. Ze otroku privzgajajo željo po imetju, mu vcepljajo konkurenčno miselnost in ga »ucijo« sediti ljudi po tistem, kar imajo. In potem, kot že rečeno, se pritožujejo nad slabimi, cedalje bolj izvo-tljenimi odnosi med ljudmi...

Mnogi etnologi in antropologi, ki že nekaj stoletij prodirajo v najbolj odročne dele sveta, poročajo, da se živijo ljudstva, ki ne poznajo stremljenja po imetju. Živijo lepše, srečneje, predvsem pa bolj miroljubno, kot si sploh lahko predstavljamo.

Ch. A. Eastman na primer navaja v enem od svojih del besede nekega Indijanca, ki takole govori o sožitju s svojimi rodovnimi tovariši: »Ljubezen do zemeljskih

dobrin je za nas slabost. Zato mora otrok že zgodaj spoznati čudoviti občutek radodarnosti. Učimo ga, naj razdaja prav tisto, kar ima najraje. Ze zgodaj mora okusiti srečo, ki prevzame človeka, kadar lahko drugega osreči z darilom...«

Zanimiva je tudi pri-poved Fridtjofa Nanse-na, ki so ga, ko je proti koncu prejšnjega stoletja prišel na Grenlandijo, presenetili predvsem odnosi med Eskimi: »Grenlandec sočustvuje

s svojim plemenskim tovaršem v stiski kakor dobrosrčen otrok; njegov prvi in najpomembnejši zakon je pomagati.

Na vzajemni pomoči in slogi v dobrih in slabih casih temelji obstoj vseh majhnih grenlandskih skupnosti...« Nekaj podobnega je nekaj let prej ugotovil American J. Boas: »Eskimi imajo nenapisane zakone o ne-lastništvu. Ce prinesejo h kočam mroža, ima vsakdo pravico do dela mesa in olja, ki ga razdeli lovec ali pa deleže raznosi po kočah njegova žena. Ta običaj je v navadi samo, kadar hrane primanjkuje. Zakon, ki ga izvajajo samo v stiski, je postal običaj.

Mladi ljudje se ga ne naučijo samo z neposrednim poukom, temveč ga tudi doživljajo, ko za-

vestno posnemajo starše. Ob tem se naučijo samobvladovanja, cesar pa jim ne nalagajo zakoni. Bolj z zgledom kot z učenjem prodre otrokom v zavest, da morajo tudi izgubljene predmete vrniti lastnikom...«

Kjerkoli ljudje se živijo v rodovni skupnosti, se pojmovanje o dobrem in slabem ravna po socialnih odnosih. Priljubljen in spoštovan je tisti član skupnosti, ki vse deli z drugimi in se zavzema za pravično delitev dobrin.

No, morda kdo poreče, da »navijam« za rodovno skupnost, da mi po glavi roji, kako bi kolo zgodovine obrnili nazaj. Ne, ne; toda mar ne bi nekaj modrosti, vpetih v stare rodovne odnose, lahko vpeli tudi v nove?

NASVET PSIHOLOGA

Ljubezen kot ogledalo družbe

Odnos do telesa se spreminja skozi čas

Stiridesetletni oče piše, da je cedalje bolj v skrbeh, ker iz dneva v dan lahko »na vsakem koraku dobim dokaz, kako tudi v nasi, nekdanji krščanski deželi ni nobenega sramu in spodobnosti, nobene morale več«. Piše, kako je dobesedno trpel na morju, ker je bilo tudi na »oblečenih« plazah veliko napol golih, ker je iz sosednjih sob slisal marsikaj, kar se je dogajalo celo med starejšimi zakonci.

Med drugim se pisec pohvali, da on pred otroki niti poljubi ne svoje žene ... razen za rojstni dan in ob pomembnejših družinskih praznikih. Sprasuje, zakaj tudi sola tako brezbržno obravnava ta vprašanja in se sploh ne zmeni za usihanje poslednje morale na ljubezenskem in spolnem področju.

Ko so se pred mnogi mi leti tudi na straneh nasih časnikov zacele pojavljati zenske, ki so se pred pričakovanja polni mi pogledi znebile svojih oblek, s tem niso razkrile prav nobenih skrivnosti, kakor jih tudi ne odločijo predajati se soncu in morju »zgoraj brez« ali pa kar povsem brez obleke. Vsem, ki imajo pri tem moralne pomisleke, bi rada povedala, da sramezljivost pravzaprav ni stvar morale, temveč spodobnosti. Občutek za spodobnost pa se spreminja kot moda.

Tudi našega bralca, ki meni, da v nasi »nekdanji krščanski in spodobni deželi ni nobene morale več«, bi rada spomnila na srednji vek, ko so se moški in zenske, ne da bi jim bilo nerodno, skupaj iz tistega časa kažejo, kako se tiščijo na lesenih klopih v vodi, jedo, pijejo in se zabavajo kot v

gostilni. Občutek za to, kaj je spodobno ali nespodobno, kaj dostojno in kaj ne, je, bolj kot se zavedamo in smo pripravljeni priznati, stvar mode in odnosa do lastnega telesa kot pa nekih družbeno tako ali drugače deklariranih moralnih načel. Poglejte samo spodobnost srednjeveškega oblačenja, ki je tako polna nedoslednosti. Ali pa, če vam je ljube, preteklost te naše dežele, ki si jo je tudi s te plati drznil popisati Trdina. Pa Prešerna pogledajte, ki je eno najbogatejših Ljubljancank, lepo Julijo, v poezijo koval, Jelovskovi pa tri otroke naredil in bore malo pesmi posvetil.

In če pustimo to naše slovensko »moralno in spodobno« življenje nekoliko ob strani in se ozremo po širnem svetu, bomo videli, da se navede povsod spreminjajo, da tudi v oblačenju in odnosih med spoloma lahko vidimo zdaj svobodnejše zdaj strožje oblačenje, ki ima bore malo opraviti z moralno, razen seveda tisto, ki ji recemo dvojna morala.

Ker obdajajo področje nravnosti številni predsodki in tabuji, včasih tepaj goli kopali. Lesorezi iz tistega časa kažejo, kako se tiščijo na lesenih klopih v vodi, jedo, pijejo in se zabavajo kot v

del pluralistično nara-njanih družb in z nekaj uvidevnosti in malo zmanjšane zadržtosti to postane največja prednost takih družb. Pisec, ki je vznemirjen zaradi domnevnega propada morale in ki bi rad v sole spravil nekaj pouka o spodobnosti, za katero se zavzema, najbrž ni pomislil, koliko občutkov so, nosijo in bodo se nosili prav zaradi spolnih tabujev. Tudi naša družba je ob ljubezni in spolnosti se vedno negotova, ker se ni nasla ustreznih novih oblik, pa ceprav je odpravila precej tradicionalnih tabujev. Opravila je pač, kar je mogla in znala.

Bolj ko se bo širila osveščenost, da ljubezen ni nič taksnega, kar bi morali zaklepati v temne kamre, bolj bomo spoznavali, da je tudi spolnost način počlovečenja. Je živa, povezujoča moč, ki nas kot fizična in psihicna oblika ljubezni spremlja vse življenje. Mladi postajajo cedalje bolj kritični tudi pri nas. Odrasčajo v družbi, ki naj bi bila demokratična in krščanska, vidijo pa generacijo odraslih, ki imajo ljubezen do bližnjega samo na koncu jezika.

In se v razmislek nase-mu bralcu: Ste morda kdaj pomislili, da bi bilo vasi ženi morda ljubo, ce bi jo kdaj pa kdaj tudi pri belem dnevu, tudi ce ne bi bil ravno praznik, objeli in poljubili sredi kuhinje? Verjemite, da ni prav nič nemoralno. Sicer pa, saj to sami dobro veste, mar ne?

Prilagodila: Katarina Lavš

V svetu velelnikov

Cudno, res čudno, kako se nekateri ljudje spremenijo, ko spremenijo svojo vlogo, status, položaj. Nic koliko deklet, prej ljubeznivih in tenkočutnih, z vlogo zakonske žene tako rekoc cez noč stopi v svet velelnikov. Ukazovanje postane tudi pogovorna oblika marsikaterega mladca kar hitro po tistem izrečenem da. Govorica velelnikov ne izgine niti takrat, ko pridejo na svet otroci. Z neprijaznimi besedami grajo otroka, s ponizujočo kritiko se mlada zakonca in starsa obračata drug k drugemu. Otrok pa v tem svetu velelnikov zbegano išče svoj prostor, svojo podobo in se nemočno bori s stisko, v kateri se vedno znova znajde.

Kaj kmalu pa sploh ne posluša več te zmesnjave ukazov, prepovedi, graj in obcasnih izlivov ljubezni. Živeti skupaj kot družina ni ne lahka ne preprosta reč. Marsikdo ji preprosto ni kos. In marsikdo si preprosto ne zna razložiti, zakaj je bilo včasih vendarle drugače. Do neke mere je bilo res drugače; v casih nasih staršev in starih staršev sta odnose med stari in otroki dolocala ukazovanje in poslušnost in vsaj na videz ni bilo problemov. Stoletja trajajočih starih navad se težko znebimo čez noč. Vedno znova in znova, spet in spet jo nekateri skušajo ubrati po bližnjici. Moz ženo, žena moža, oba pa otroke pogosto le z velelniki, v

katerih je zvrhana mera zastraševanja in ponizanja, nekako prisilita k poslušnosti. Toda ko te ljubitelje velelnikov vprašas, kaj pravzaprav nameravajo doseči s tem načinom pogovora, večina postane precej negotova. Tisti bolj odkritosrčni priznajo, da pravzaprav ne dosežejo ničesar. Le čudno neprijeten, tesnoben občutek se zaleze vanje; ali pa občutek mešanega zmagoslavja in nemoči, ki nazira vse skupaj in vsakega posebej, se posebno pa otroke.

Ker si je težko predstavljati človeka brez napak in življenja brez trenj, so naše napake in napake naših otrok preskusni kamni naših odnosov.

EKVADOR IN KOLUMBIJA

Radostni ples okoli ekvatorja (23)

Toda ustavila se je in izbrala drugo smer. Ze tako jeznemu in nervoznemu zasledovalcu je za nameček spustila še točo urina, da je kar odskočil, nato pa se dolgo tekel gor in dol, preden jo je ukrotil.

Po vseh napornih hojah, izletih, turah najbolj blagodejno denejo termalne kopeli. Teh je kar nekaj, izvirajo prav pod aktivnim vulkanom Tungurahua (v jeziku Indijancev Quechua pomeni izraz »Mali pekel«). Piscina El Salado je najdlje iz mesta, in sicer tri kilometre skozi čudovito dolino zivozelene barve vodi pot, utesnjena v ozki soteski. Vstopnina je res simbolična, približno 30 dolarjev. Za majhen denar si lahko kupiš sampon ali pa sposodiš brisaco. V ni-

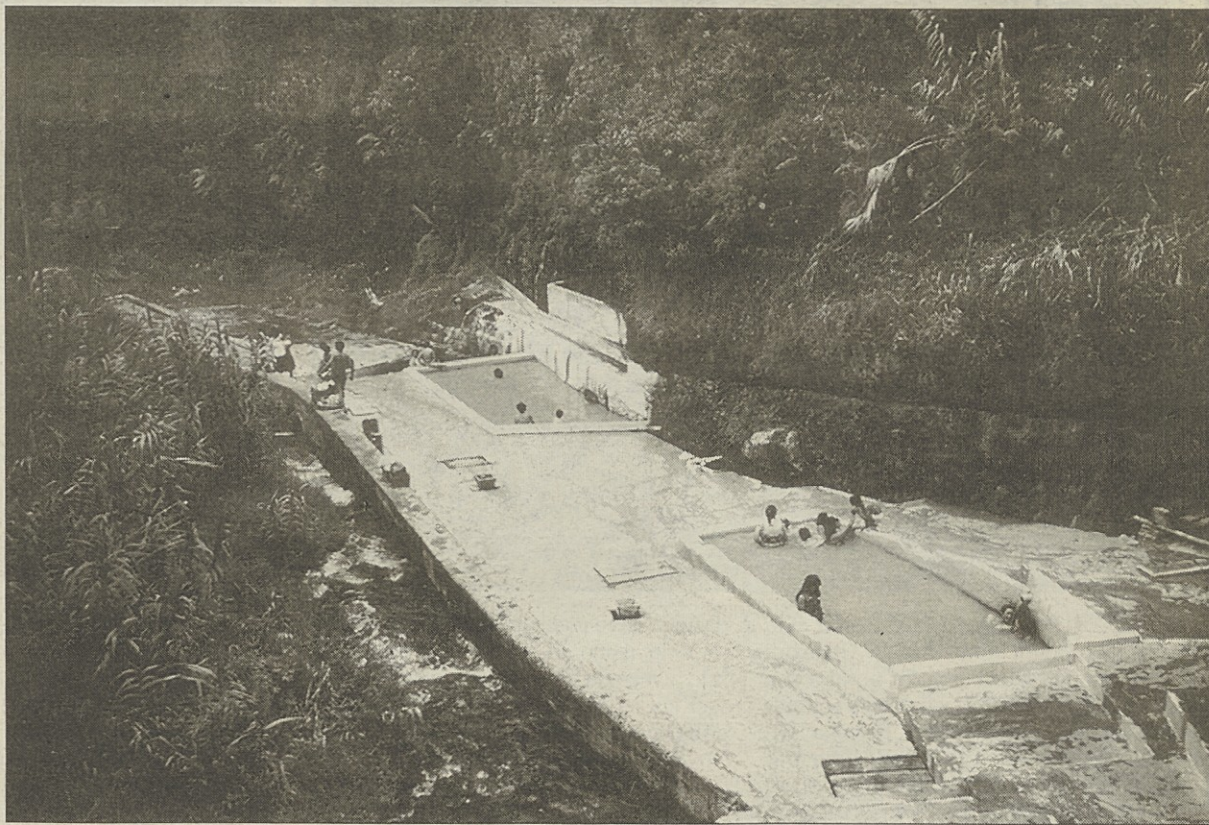
vijih se nahaja več bazenov, eden za drugim, od toplega do vročega. Voda je rumenorjave barve in največja temperatura doseže 50 stopinj Celzija. Vzdolž bazenov teče potok, kjer se lahko usedes na stopnice in upreš v zelen drog, razpet čez potok, medtem ko te zalivajo hladni penasti pljuski vode. Ko potem stopiš v najtoplejši bazen, te pika in zbada v kožo, kot da bi te grizle piranje. Iz skal pod steno hriba so speljane cevi, služijo kot tusi, iz katerih nepretrgoma teče voda, od cevi z mlačno do cevi z vročo vodo. Ce garderobe nisi zaupal garderobkam, si jo pač nosil in plastičnem zaboji s seboj, kar je delalo večina domaćinov, ceprav je bilo cuvanje zastoj.

Baños je zvečer miren kraj, tako kot vsa mesta v Ekvadorju, le v majhnih lokalčkih, ki so namenjeni le za popotnike in turiste, vidiš še pozno v noč prižgano luč in slisis zvoke muzike.

»Avtocesta« pod Chimborazom (6310 metrov)

Zadnja velika želja, ki pa je bila le stvar vzdržljivosti, je bila doživeti car voznje z avtobusom na visini nad 4000 metrov pod vulkanom Chimborazo, ceprav sva z Valterjem zaradi tega naredila 215 kilometrov večji krog do Quita.

Prva etapa voznje je bila Baños-Riobamba (55 kilometrov). Poleg spektakularnih voženj nad prepadi, spušcanj in visokih strmih

Piscina El Salado (Foto: Željko Jugović)

dvigovanj voznje prek mostov nad visokimi soteskami, so bile se težave na cesti. Bilo je samo malo več padavin kot običajno in že je voda zalila cesto, blato

se je usulo s hriba in napravilo neprehodne zapreke. Veliko potrpljenja in iznajdljivosti je bilo treba, da si se prebijal naprej. Na srečo domaćinom to ni nič

neobičajnega, zato so opremljeni in pripravljeni za tak primer. Na enem odseku, medtem ko so sli turisti iz avtobusa, čakali, opazovali, slikali in se zabava-

li na račun teh situacij, so se domaćini mucili, da bi izvlekli avtomobil iz blata, ki je lezlo cez cesto.

Željko Jugović
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad vzhodno Evropo je območje nizkega zračnega pritiska z že oslabilnim frontalnim valom, nad zahodno Evropo pa je območje visokega zračnega pritiska. S severozahodnimi višinskimi vetrovi bo dotekal nad naše kraje postopno toplejši in se vedno bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.22 in zaslo ob 19.41. Dan bo dolg 13 ur in 19 minut. Luna bo vzšla ob 13.16 in zasla ob 23.05.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	12,6
Malinska	24,0	Sava (Radovljica)	10,4
Portoroz	22,0	Sora	12,3
Porec	23,0	Ljubljana	12,1
Split	24,0	Vipava	9,4
M. Losinj	24,0	Bohinjsko jezero	16
Dubrovnik	25,0		

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: ESE 7 do 12 vozlov

popoldne: WNW 6 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.53 najvisje 12 cm, ob 7.20 najnižje -19 cm, ob 13.59 najvisje 33 cm, ob 21.13 najnižje -26 cm. Jutri: ob 3.35 najvisje 5 cm, ob 8.17 najnižje -7 cm, ob 15.11 najvisje 26 cm, ob 23.10 najnižje -26 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	15
1000 m	11
1500 m	7
2000 m	2
2500 m	0
2864 m	-1

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje se bodo slabše pocutili, bolj bodo utrujeni, nemirni, potrti in tudi njihovo spanje bo moteno.

VOX POPULI

Kakršno bo vreme na Ilja kazalo, bo ves mesec ostalo.

Samo se nič ne naredi, odločen poskus pa pomeni ze pol uspeha.

DANES

V Sloveniji: Od severa se bo pooblačilo. Popoldne ali zvečer bodo ponekod v severovzhodnih krajih rahle padavine. Najvišje temperature bodo do 19° Celzija. Sosednje pokrajine: Delno jasno bo z zmerno oblačnostjo.

JUTRI

V Sloveniji: Na Primorskem bo zmerno oblačno, drugod pretežno oblačno. Ponekod v notranjosti bo občasno se rahlo deževalo. Obeti: V nedeljo bo deloma jasno in večinoma suho. Nekoliko bo topleje.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Liz Taylor se bo vnovič ločila

LONDON - Ameriška filmska zvezda Liz Taylor nima sreče v ljubezni: tudi njena sedma poroka z Larryjem Fortensky (na sliki zakonca v srečnih časih) ni bila dolgotrajna. Britanski tabloid Sun je namreč objavil novico o njuni skorajšnji ločitvi. Igralka se je poročila z Larryjem, dvajset let mlajšim dolgoletnim gradbenikom, leta 1991 na kalifornijskem ranču Neverland.

»Tokrat je za vedno. Larry je pravi mož zame,« je takrat izjavila Liz, vendar je čas pokazal drugače. Njuni prijatelji so povedali, da se Larry v Hollywoodu nikoli ni počutil doma in

da se je naveličal soproge. Liz, ki je zaslula v depresijo, meni, da ga ne more siliti v zvezo, ki ga ne osrečuje. Pred meseci sta se ze za kratek čas ločila, ze dolgo pa ne spita več v isti spalnici. Novico je potrdila tudi njena prijateljica in novinarka Liz Smith.

Triinšestdesetletna Liz, ki jo David Heyman v svoji biografiji označuje kot »seksualni stroj«, se je prvič poročila leta 1949 z lastnikom verige hotelov Nickom Hiltonom.

Drugi njeni možje so bili se Michael Wilding, Mike Todd, Eddie Fisher, Richard Burton in John Warner.

Množična zastrupitev

PEKING - Vascani Anfenga, vasi v kitajskem Jiangsuju, so opazili, da mrčes ogroža njihov pridelek riža. Odločili so se, da se ga bodo resili s sredstvom proti mrčesu, ki so ga uporabljali v preteklosti, a se je tokrat izkazalo kot neprimerno. Kar 550 krajanov se je namreč zastrupilo. Več kot tristo so jih morali prepejati v bolnišnico, dve osebi pa sta umrli. Od zastrupljenih jih je 60 v kritičnem stanju. Oblasti so sprožile preiskavo, ki naj bi razjasnila, kaj se je pravzaprav zgodilo.

Špansko maščevanje

MADRID - Javier Gimeno, ki živi v nekem katalonskem mestecu, je prišel na davkarjo in plačal davek na hišo (30.899 pezet) v kovancih po eno pezeto. S tem je hotel protestirati, ker mu je davkarja menda privila previsok davek in mu zaračunala dvajsetodstotno globo, ker je s plačilom zamudil teden dni. Kovance je prinesel v treh petlitrskih posodah - saj kovanec za eno pezeto tehta en gram, njegov premer pa znaša štirinajst milimetrov. Na davkarji so doslej presteli približno deset tisoč kovancev in upajo, da bodo štetje v navzočnosti nenavadnega davčnega zavezanca končali v prihodnjih treh dneh.

Elektronika

Frank Godwin je pred dnevi izgubil psa za lov na lisice, podobnega temu na sliki. Pes je imel okrog vratu elektronsko ovratnico. S pomočjo elektronskih impulzov, ki jih je oddajala, so ovratnico odkrili v želodcu 250-kilogramskega aligatorja. O psu seveda ni bilo sledu. (Telefoto AP)